

EPIcenter

Glasilo Posoškega razvojnega centra

letnik XII, št. 1-2, 2011

BOVEC, KOBARID, TOLMIN

ISSN 1581-6087

- Že danes začnite razmišljati, kaj boste prijavljali prihodnje leto
- Kdo vse še stoji za odločitvami na lokalnem nivoju?
- K Minervi in Hefajstu na Vrh gradu
- Praktično za vsakogar – limone
- Živi bovški almanah
- Mi kupimo ukradene dinosavre

O razpršenih hotelih

Člani Turistične zveze Gornjega Posočja so pred časom obiskali severni del Furlanije Julijske krajine, kjer so si ogledali sistem tako imenovanega razpršenega hotela. Zanimiv primer dobre prakse, ki je v krajih, odmaknjenih od večjih mestnih središč in po svoje primerljivih z našimi, pripomogel k trajnostnemu razvoju in dvigu blaginje tamkajšnjih prebivalcev. Prav zato smo se v uredništvu odločili, da tokrat naredimo izjemo in uvodno besedo prepustimo Mojci Rutar, ki si je vse skupaj podrobneje ogledala in je svoje novo znanje s tega področja pripravljena deliti z nami. (Uredništvo EPIcentra)

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 1581-6087

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg svobode 2, 5222 Kobarid

Naslov:
Uredništvo EPIcentra
Padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-510 (glavna urednica)
05/38-41-502 (pomočnica urednice)
05/38-41-500 (Posoški razvojni center)

Faks:
05/38-41-504

E-pošta:
epicenter@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/epicenter
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Tatjana Šalej Faletič

Pomočnica urednice:
Mateja Skok

Stalni sodelavci:
Pavel Četrnič, Nataša Klojučar Štrancar,
Špela Mrak

Oglasno trženje:
05/38-41-502 (Mateja Skok)
Cenik oglasov najdete na spletni strani.

Lektoriranje:
dr. Nataša Gliha Komac, Polonca Kavčič,
Špela Kranjc

Fotografija na naslovnici:
arhiv projekta V krogotoku

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje in tehnična priprava:
Gaya Bratina-Jereb Cerkno

Tisk:
Atalanta Ema d.o.o.

Naklada:
7.400 izvodov

Vire navajamo po ISO standardu.

Distribucija:
Glasilo se brezplačno distribuira po vseh
gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Glasilo sofinancirajo:
Služba Vlade RS za lokalno samoupravo
in regionalno politiko ter Občina Bovec,
Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XII, št. 1-2, 2011

V alpskem delu sosednje Italije je od konca devetdesetih let prejšnjega stoletja dalje nastalo več tako imenovanih razpršenih hotelov. Ti po eni strani predstavljajo izjemno pomemben način ohranjanja živega podeželske arhitekturne dediščine, spodbujanja zaposlovanja in samozaposlovanja, odpiranja novih delovnih mest, po drugi strani pa spodbujajo gostinske dejavnosti, ohranjajo tradicionalne domače obrti, splošni turistični razvoj, razvoj turističnih proizvodov in pestrost ponudbe. V severnem delu Furlanije Julijske krajine so deželne oblasti podprle razpršene lokalne pobude za razvoj turizma na osnovi obnove propadajoče avtentične alpske stavbne dediščine in njene revitalizacije. V zadnjih petnajstih letih so tako skozi več razpisov pridobili evropska sredstva. V javno-zasebnem partnerstvu so z zainteresiranimi lastniki zapuščenih in propadajočih hiš v več odročnejših, a v čudovito alpsko okolje umeščenih naselij, uredile razpršene hotele.

Gre za ponudbo širšega sklopa zasebnih apartmajev in počitniških hiš, preurejenih iz starih kmečkih domovanj, senikov in drugih gospodarskih poslopij z natančno in skrbno rekonstrukcijo, ohranjenimi arhitekturnimi značilnostmi skozi uporabo naravnih materialov (kamen, les) in z upoštevanjem tipologije hiš (leseni ganki, ograje, stopnišča ipd.). Namestitve so primerne za pare, družine in manjše skupine. Imajo skupno recepcijo, informacijski center, servis čiščenja in vzdrževanja. Skupni so tudi trženje, promocijske dejavnosti in materiali, spletni portal in rezervacijski sistem.

Kot kategorizacijske oznake služijo zelene smrečice, in sicer od ene za osnovno do štirih smrečic za najvišjo kategorijo. Sicer pa razpršeni hotel deluje v obliki zadruga. Zasebniki se vanjo vključijo na osnovi pogodbe in podpišejo tudi kodeks pravil in samodiscipline, s katerim se zavežejo k spoštovanju standardov. V razpršeni hotel se lahko poleg ponudnikov namestitev vključijo tudi drugi ponudniki gostinskih storitev in spremljajočih storitvenih dejavnosti: restavracije, bari, vinoteke, prevozniki, različni obrtniki, izdelovalci spominkov, ponudniki športne opreme, trgovine z lokalno tipičnimi proizvodi. Upravljanje hotelov je v rokah direktorja in upravnega odbora. Stalne in sezonske zaposlitve nudijo delovna mesta domačinom v recepcijsko-vratarški službi, informacijskem centru, službi hotelskega gospodinjstva in vzdrževanja. Ponudba takšnega hotela so prenočišča, prenočišča z zajtrkom, polpenzion in penzion ter storitve 'à la carte'. Gostje si lahko v apartmajih kuhajo sami, lahko zajtrkujejo v eni od okrepčevalnic ali restavracij oziroma tam koristijo (pol)penzijske storitve. Zajtrk si lahko naročijo tudi v 'sobo'. Ta obsega košarico z lokalnimi proizvodi: mleko, jogurt, sir, maslo, domač kruh, domače marmelade, sezonsko sadje ...

Srce razpršenega hotela predstavlja recepcija. V njej zaposleni domačini poleg opravljanja recepcijske, informacijske in prodajne službe gostom z veseljem pripovedujejo o krajevnih legendah, tradiciji in zgodovini. V sodelovanju z lokalnimi turističnimi društvi pa skozi prireditve ohranjajo značilne običaje.

Turistična sezona ima v tem alpskem okolju dve obdobji: letno in zimsko, kar skupno pomeni šest mesecev povpraševanja in dobre zasedenosti. Povprečna letna zasedenost nočitvenih zmogljivosti namreč znaša 45 odstotkov. Težavo tako predstavlja le še predsezona in posezona, ki ju v teh krajih rešujejo z dodatno ponudbo izletov (v Brda, Trst, Devin, Miramar, Benetke - vse te destinacije so oddaljene le uro do uro in pol vožnje), s programi animacije, dograjevanjem turistične infrastrukture (mreža pohodniških poti, urejenih in označenih stez za gorsko kolesarjenje, smučarska infrastruktura, športne dvorane, centri dobrega počutja).

Za vse kraje, kjer so se razvili razpršeni hoteli, je značilna tudi tradicionalna lokalna gastronomija, ki očara s svojo preprostostjo, z dišavami in posebnimi okusi. Razvoj razpršenih hotelov in uspešno trženje sta povsod spodbudila tudi razvoj spremljajočih storitvenih dejavnosti, omogočila lokalnemu prebivalstvu zaposlitve v domačem okolju in dvignila splošno blaginjo. Oblika razpršenega hotela vsekakor predstavlja zanimiv primer dobre prakse, ki bi ga veljalo posnemati - četudi le v posamezni fazi.

Ob zadnjem razpisu za sredstva strukturnih skladov EU je dežela Furlanija Julijska krajina pridobila partnerje iz Avstrije in Hrvaške, medtem ko v Sloveniji kljub prizadevanjem zaenkrat še ni naletela na ustreznega sogovornika oziroma potencialnega partnerja.

Mojca Rutar, Turistična zveza Gornjega Posočja

Iz vsebine

- 4 PRC-jeva oglasna deska
- 9 Najpogostejša vprašanja v zvezi z javnim razpisom za spodbujanje začetnih investicij: Že danes začnite razmišljati, kaj boste prijavljali prihodnje leto
- Iz občinskih uprav**
- 11 Občina Bovec
- 13 Občina Kobarid
- 15 Občina Tolmin
- 18 **Pred našim pragom: Kdo vse še stoji za odločitvami na lokalnem nivoju?**
- 20 **LAS za razvoj (podeželja):** Upravljavci zavarovanih območij kot servis za lokalno okolje
- 24 **Ponovno o arheologiji Šentviške planote: K Minervi in Hefajstu na Vrh gradu**
- 26 **Praktično za vsakogar: Limone**
- 29 **Pušča svoj pečat – Darinka Kravanja: Živi bovški almanah**
- 31 **Mkud Kobarid se predstavi: Mi kupimo ukradene dinosavre**
- 33 **Uokvirili smo Petra Jurna: Razodetje v treh sekundah**
- 34 **Pesniki iz naših logov: Marija Makarovič – Oči**
- 34 **EPIjeva knjižna polica**
- 36 **Na krožniku: Jagnječji golaž z vlivanci**
- 36 **Zemljepisna imena po etimološko: D: Dolina, Dolje in Drežnica**
- 37 **Opazanja**
- 38 **Javni razpisi**
- 44 **Koledar prireditev**

Začenja se polfinalni izbor

Kvalifikacije za polfinale so za nami. Na naše veliko presenečenje smo v tem času v uredništvo prejeli nekaj manj kot sto predlogov novih imen našega tiskanega medija. Če omenimo le nekatere: Posoški vestnik, Vesti iz Posočja, Soča, Posoške novice, Glasilo občin Bovec, Kobarid in Tolmin ... Izmed poslanih smo nato izbrali štiri imena, za katere smo menili, da so dovolj izvirna, zanimiva in sporočilna, hkrati pa opredeljujejo območje, ki ga pokriva naš periodični tiskani medij.

V polfinalni izbor so se tako uvrstila imena: **SOČAsnik**, **SOČApis**, **SOČA sporoča** in **SOČA poroča**. Pri vseh štirih predlogih nam je bilo najbolj všeč to, da vsak na svoj način izpostavlja smaragdno lepoto, ki povezuje vse tri posoške občine.

Prvi predlog je izmed treh v kvalifikacijah predlaganih imen (z njim sta se v boj za polfinale podala še *Posočnik* in *Posočasnik*) požel največ glasov naših bralcev. SOČAsnik pa je zanimiv tudi zato, ker v svojem imenu skriva sočasnost, ki se lahko naveže na sočasno dogajanje v današnjem času. Ime SOČApis je za naše

Polfinalni izbor - tiskanemu periodičnemu mediju naj bo ime:

- 1) SOČAsnik
- 2) SOČApis
- 3) SOČA sporoča
- 4) SOČA poroča

Glasovalec (ime in priimek):

Naslov:

Telefon:

E-pošta:

Kuponček pošljite na naslov:

Uredništvo EPIcentra, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

uredništvo prispeval **Miha Kacafura** iz Maribora, ki se je pri svoji zamisli nekoliko poigral z zlogi SO in ČA. Če namreč slednja dva obrnemo, dobimo ČASOpis. **Borut Rutar** iz Zatočina pa je predlagal ime SOČA sporoča, iz katerega se je razvila še različica SOČA poroča. Oba predloga na prijeten in domiselni način nagozarjata bralce k prebiranju vsebin, vezanih na sporočila oziroma poročila z območja doline reke Soče.

V nekaj naslednjih številkah boste tako lahko svoj glas prispevali za posamezen predlog in tista dva, ki jih bosta prejela največ, se bosta pomerila še v velikem finalu. Finalista bomo nato z veseljem vpisali na naslovnico našega medija. Ob koncu akcije pa bomo izmed vseh prispelih kupončkov izžrebali deset tistih, ki bodo prejeli lepe in praktične nagrade.

Tatjana Šalej Faletič, glavna in odgovorna urednica

Ponujamo možnost objave barvnih oglasov

Zakaj ne bi **EPIcenter vašega oglasa** ponesel **v vsa posoška gospodinjstva?**

Vse o oglaševanju v našem glasilu z naklado 7.400 izvodov najdete na spletni strani www.prc.si/epicenter, lahko pa se obrnete tudi na **Matejo Skok (05/38-41-502, mateja.skok@prc.si)**.

Posoški razvojni center, Trg svobode 2, 5222 Kobarid

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; 3. razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve 3. 2: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE

Zbiramo prijave za vključitev v brezplačne programe
temeljnega računalniškega in digitalnega opismenjevanja za odrasle.

Kdaj: v aprilu

Kje:

Kobarid – nadaljevalni tečaj

Tolmin – začetni tečaj

Tolmin – nadaljevalni tečaj

Tečajji potekajo dvakrat tedensko.

V program se lahko vključijo odrasli, ki nimajo izkušenj z računalniško in digitalno tehnologijo
in to znanje potrebujejo v vsakdanjem življenju.

Dodatne informacije in prijava:

Posoški razvojni center (Patricija Rejec),
telefon: 05/38-41-506.

EKO BORZA

EKOborza deluje od začetka maja na spletni strani Posoškega razvojnega centra: www.prc.si. Na njej poteka **PRODAJA IN POVPRASEVANJE PO EKOLOŠKIH PRIDELKIH, IZDELKIH IN PRIPOMOČKIH ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE**. Spletne strani obnavljamo vsak četrtek. Objavljamo stalno in trenutno ponudbo ter povpraševanje. Oglašujejo lahko izključno ekološke kmetije, ki imajo veljaven certifikat.

Brezplačne oglase sprejemamo vsak četrtek od 8. do 12. ure na tel.: 05/38-41-508 ali na gsm: 031-409-012 (Peter Domevšček).

Želite biti pravočasno obveščeni o pričetku naših izobraževalnih programov? **NAROČITE SE NA INFORMATOR ZA UK IN UM.**

za **UK** in **UM** **PRIJAVNICA**

Ime in priimek: _____

Naslov (kraj oz. ulica, hišna številka, pošta in poštna številka): _____

e-naslov (izpolnite, če želite informator prejemati po e-pošti): _____

Informator želim prejemati po: • Klasični pošti • e-pošti

Prijavnico pošljite na naslov: Posoški razvojni center,
Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin.

Center vseživljenjskega učenja

TOČKA VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (TVŽU)

- Samostojno učenje tujih jezikov (angleščine, italijanščine, nemščine, francoščine in španščine) s pomočjo PONS-ovih jezikovnih tečajev.
- Možnost izposoje PONS-ovih tečajev.
- Samostojno učenje s pomočjo spletnih tečajev, ki so dosegljivi na portalu www.cvzu-vita.si. Trenutno so dostopne vsebine, ki pokrivajo računalniško področje. Omogočeno pa je tudi učenje in spoznavanje številnih drugih vsebin, npr.: poslovni načrt, osnove projektnega managementa, čustvena inteligenca pri vodenju ljudi ... Pokličite nas, da vam dodelimo uporabniško ime in geslo.

Urnik TVŽU

Tolmin: ponedeljek, torek in sreda od 8. do 15. ure
Prijava in informacije: Patricija Rejec, 05/38-41-506

Bovec: ponedeljek od 8. do 12. ure

Prijava in informacije: Mateja Skok, 05/38-41-502,
Marjetka Čopi, 05/38-41-516.

Pripravila: **Patricija Rejec**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Programi so za udeležence brezplačni; sofinancira jih Ministrstvo za šolstvo in šport.

Izobraževanje aktivnih odraslih

BREZPLAČEN OBNOVITVENI TEČAJ ITALIJANŠČINE

Posoški razvojni center razpisuje brezplačen obnovitveni tečaj italijanskega jezika za aktivne odrasle, v starosti od 25 do 55 let.

Začetek: 25. marca ob 17. uri. **Trajanje:** 30 ur.

Prosta mesta: 12. **Kraj:** Pepčeva oziroma Zelena hiša, Kobariid. **Učiteljica:** Jana Skočir.

Izobraževanje starejših odraslih

MANDALA – ROŽA ŽIVLJENJA, PESEM DUŠE

Ljudstva širom po svetu uporabljajo različne krožne simbole (ali slike), ki služijo v meditativne namene. Pomen teh je v različnih kulturah enak, razlikuje pa se v legendah, v njihovem izvoru in poimenovanjih. Program je namenjen starejšim od 55 let, ki jih zanima izvor mandal in bi se radi tudi sami preizkusili v njihovem izdelovanju.

Začetek: konec marca. **Trajanje:** 24 ur. **Prosta mesta:** 12.

Kraj: Tolmin. **Učiteljici:** Ines Maver in Stanka Golob.

SLOVENŠČINA ZA TUJCE

Zbiramo prijave za vključitev v brezplačen tečaj slovenskega jezika za tujce.

Začetek: v drugi polovici marca. **Prosta mesta:** 12.

Trajanje tečaja: 36 ur. **Kraj:** Tolmin.

Učiteljica: Marta Medvešček.

PRIJAVNICA na tečaj SLOVENŠČINA ZA TUJCE

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefonska številka: _____

Letnica rojstva: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Prijavnico lahko prinesete ali pošljete po pošti na naslov:
Posoški razvojni center (za Patricijo Rejec),
Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin.

Izobraževanje starejših odraslih

MODRI MOST

Se tudi vi sprašujete, kdo si je izmislil norme, s kakšnim namenom ter kdo je (če še) normalen? Zakaj je tako težko biti naraven? Kaj nas uči Življenje? Itd. Program je namenjen vsem tistim, ki se želite pogovarjati o čisto vsakdanjih stvareh na popolnoma nov način!

Povzetek iz vsebine:

Pregledali bomo obstoječe stanje na našem ljubem planetu. Ozrli se bomo v preteklost in ugotavljali, zakaj zgodovina še vedno ni učiteljica življenja. Razgledali se bomo na levo in desno ter našo kulturo soočili z drugimi in drugačnimi kulturnimi normami. Pogledali bomo tudi vase ter se soočili in pobotali s strahovi. Vsa naša dognanja bomo pretresli na situ Zlatega pravila.

Začetek: konec marca. **Trajanje:** 27 ur. **Prosta mesta:** največ 14 oseb, starejših od 55 let. **Kraj:** Tolmin. **Učiteljica:** Petra Rovšček.

Izobraževanje aktivnih odraslih

ZA BREZJAMI IN VIŠARJAMI LEŽI ŠE DRUG SVET

Tisti, ki jih zanima splošna poučenost o glavnih dogodkih v lokalni, nacionalni in evropski zgodovini, se nam boste lahko pridružili v brezplačnem programu, katerega naslov je vzet iz dela Franceta Bevka, Železna kača.

Vsebina štirih tematskih sklopov:

1. Gradnja Bohinjske proge,
2. Življenje ob železni cesti pred in v času prve svetovne vojne,
3. Življenje ob železnici med obema vojnama,
4. V času druge svetovne vojne.

Začetek: sredi aprila. **Trajanje:** 28 ur. **Prosta mesta:** največ 15 oseb v starosti od 25 do 55 let. **Kraj:** v Tolminu in na terenu. **Učiteljica:** Patricija Rejec.

Predvidenih je šest srečanj z dvema ekskurzijama.

Prijave na predstavljene programe in dodatne informacije:

Posoški razvojni center (Patricija Rejec),
telefon: 05/38-41-506.

Ne spreglejte še dveh zanimivih javnih razpisov razvojnega programa Soča 2011, vezanih na razvoj človeških virov!

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011:

Predmet razpisa: nepovratna sredstva za sofinanciranje izobraževanja zaposlenih (pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanje) in usposabljanja zaposlenih (pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti)

Rok za prijavo: 17. maj 2011

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA KADROV z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011:

Predmet razpisa: sofinanciranje upravičenih stroškov dela podjetjem in samostojnim podjetnikom za novoza-poslene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike

Rok za prijavo: 16. avgust 2011

Dodatne informacije:

mag. Almira Pirih, v. d. direktorja PRC
(tel.: 05/38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si)
in Tina Bregar, podsekretarka na SVLR
(tel.: 01/32-01-364, e-pošta: tina.bregar@gov.si)

*Javni razpisi v celoti ter razpisna dokumentacija so
dostopni na spletnih straneh:*

***Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno
politiko*** (www.svlr.gov.si) in

Posoškega razvojnega centra (www.prc.si).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; 3. razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve 3. 2: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

POSTOJ, PRIJATELJ MOJ, NE HODI SAM V BOJ. NA PUM PRIJAVI SE, BOŠ VIDU, DA ŽIVLJENJE LEPO JE.

Ti še vedno ni jasno, kaj bi počel v življenju?
Se ti zdi, da si padel v črno luknjo, iz katere ni izhoda?
Imaš težave, pa ni nikogar, ki bi ti prisluhnil?

Ni panike.

Zato smo mi tu. Da ti pomagamo splezati iz črne luknje, te poslušati, ko hočeš biti slišan, in ti pokazati, da imaš v življenju več možnosti.

OSNOVNI MENI BREZPLAČNIH DEJAVNOSTI NA PUM-u:

- pomoč pri učenju in opravljanju izpitov,
- pomoč pri iskanju zaposlitve,
- brezplačna potovanja v daljne dežele (potopisna predavanja),
- kuharska delavnica (še Jamie Oliver bi zavidal našim odličnim »atomskim muffinom«),

- šport in rekreacija (od vseh športov najraje igramo pikado),
- ustvarjalne in druge delavnice (kar koli te zanima ali bi rad počel, povej).

Program Projektno učenje za mlajše odrasle je **BREZPLAČEN**. Mladi, prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb na Zavodu RS za zaposlovanje, pa imajo ob podpisu pogodbe o vključitvi v program PUM tudi pravico do žepnine in vračila potnih stroškov.

Če te zanima še kaj v zvezi s programom, načrti, urnikom, čimerkoli, nas pokliči na telefonsko številko **05/38-41-513**, piši na naš e-naslov: **pum@prc.si** ali nas med tednom obiži v prostorih Posoškega razvojnega centra (pri Brajdi), Ulica padlih borcev 1c, kadar koli med 8. in 15. uro.

Program PUM je 20. 9. odprl svoja vrata. Pridruži se nam tudi ti.

ENERBUILA

Razstava

ARHITEKTURA POSOČJA V SODOBNI PREOBLEKI: MED TRADICIJO IN ENERGIJSKO UČINKOVITOSTJO

Kdaj in kje: Do 8. aprila 2011, v bovškem kulturnem domu

Vsebina: Sklop razstav je rezultat javnega arhitekturnega natečaja za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za tri pasivne hiše širšega območja Posočja. V okviru tega je 24 sodelujočih avtorjev izdelalo idejne načrte za tri stanovanjske hiše (bovško, kobariško-tolminsko in škofjeloško-cerkljansko). Gre za sodobne vzorce enodružinske hiše, ki upoštevajo oziroma nadgrajujejo tradicio-

nalni arhitekturni tip posameznega območja in hkrati sledijo smernicam pasivne gradnje.

Organizator: Posoški razvojni center v sodelovanju z občinami Bovec, Kobarid in Tolmin

Dodatne informacije: Posoški razvojni center (kontaktna oseba **Miro Kristan**), Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin, telefonska številka: 05/38-41-885, e-pošta: miro.kristan@prc.si.

V aprilu bo razstava gostovala v prostorih Ustanove Fundacije »Poti miru v Posočju« v Kobaridu, maja pa bo na ogled še v Knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob smaragdni poti

Projekt Več znanja na podeželju – III. del (LIN 2010) je sofinanciran s pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Za vsebino informacij je odgovoren LAS za razvoj. Organ upravljanja za Program razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

BREZPLAČNA IZOBRAŽEVANJA »VEČ ZNANJA NA PODEŽELJU 2011«

LAS za razvoj, katerega upravitelj je Posoški razvojni center, že tretje leto zapored izvaja projekt Več znanja na podeželju 2011. Vodja projekta, v sklopu katerega so organizirana omenjena izobraževanja, je Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija (ICRA), ki sodeluje z ostalimi partnerji (Posoškim razvojnim centrom, Kmetijsko-gozdarskim zavodom Nova

Gorica, Turistično informacijskim centrom iz Kanala ob Soči, Lokalno razvojno fundacijo Banjške in Trnovske planote, NAC-om Tolmin). Projekt sofinancirajo občine Bovec, Cerklje, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin ter Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Zaželeno so predhodne prijave, ker je število udeležencev omejeno.

Datum (čas)	Lokacija	Vsebina izobraževanja	Predavatelj	Prijave sprejema
24. 3. (17.00) in 28. 3. (17.00)	MORSKO, športni objekt	Urejanje vaških naselij	Orjana Velikonja Grbac	Nika Testen T: 05/39-81-215
23. in 24. 3. (15.00)	KOBARID (točna lokacija naknadno)	Sirarski tečaj – izdelava mehkih sirov, sirnih namazov in fermentiranih mlečnih napitkov (dvodnevna delavnica)	Davorin Koren, univ. dipl. ing. živilske tehnologije	Dušanika Černalogar T: 05/37-43-913 E: izobrazevanje@icra.si
26. 3.	OBMOČJE KRASA IN BRKINOV	Ogled dobre prakse na območju Krasa in Brkinov		Prijave za Posočje najkasneje do 18. 3. 2011 Nataša Leban T: 05/38-84-282
dostava vzorcev 1. in 2. 4.	IDRIJA, Gostilna Pri Mostičerju – za Cerkljansko in Idrijsko	Ocenjevanje suhomesnatih izdelkov	KGZ Nova Gorica	Evgen Petrič T: 05/37-72-254
dostava vzorcev 6. 4.; predstavitev ocenjevanj 8. 4. (18.00)	KANAL OB SOČI, Bife Tanja Deskle ali KSS NG – za območje občine Kanal ob Soči, Banjško in Trnovsko planoto	Ocenjevanje suhomesnatih izdelkov	KGZ Nova Gorica	Tanja Valantič Širok T: 05/33-51-208 in Nika Testen T: 05/39-81-215
dostava vzorcev 14. 4. (8.00– 15.00); razglasitev 15. 4. (16.00)	TOLMIN, Penzion Rutar – za Posočje	Ocenjevanje suhomesnatih izdelkov	KGZ Nova Gorica	Nataša Leban T: 05/38-84-282
21. 4. (16.00)	KOBARID, Zelena hiša	Prepoznavanje, varstvo in interpretacija dediščine	dr. Vito Hazler, Filozofska fakulteta	Dušanika Černalogar T: 05/37-43-913 E: izobrazevanje@icra.si

Utrinki

KAMPU KOREN PRIZNANJE ZA IZJEMNO KAKOVOST NASTANITVENIH KAPACITET

Utrecht (Nizozemska) – Eden največjih evropskih kamping vodnikov Alan Rogers, ki izhaja že od leta 1968, je na letošnjem turističnem sejmu podelil nagrade najboljšim kampom. Njegovi inšpektorji namreč vsako leto pregledajo več kot 2.000 evropskih kampov in v začetku naslednjega leta najboljšim podelijo nagrade v 11 različnih kategorijah. Za leto 2010 sta nagrado prejela kar dva slovenska kampa: Kamp Terme Čatež v kategoriji »Active Holiday Awards«, medtem ko je v kategoriji

»The Accommodation Award« zablestel Kamp Koren iz Kobarida. To pomeni, da se lahko v Čatežu odslej pohvalijo z najboljšo ponudbo med evropskimi kampi za preživljanje aktivnih počitnic. **Lidija Koren**, ponosna lastnica najstarejšega kobarškega kampa, pa je po novem prejemnica priznanja za izjemno kakovost nastanitvenih kapacitet v tamkajšnjih lesenih hišah.

T. Š. F.

MED EVROPSKIMI KAMPJI JE V SVOJI KATEGORIJI ZABLESTEL KAMP KOREN – Lidija Koren, lastnica najstarejšega kobarškega kampa, je prejemnica priznanja za izjemno kakovost nastanitvenih kapacitet v tamkajšnjih lesenih hišah. Foto: povzeto s spletne strani <http://www.avtokampi.si>

Že danes začnite razmišljati, kaj boste prijavljali prihodnje leto

»Ne bo odveč, če že danes začnete razmišljati, kaj boste prijavljali drugo leto,« potencialne prijavitelje na javni razpis za spodbujanje začetnih investicij opozarja svetovalka Vesna Kozar in pojasnjuje, da je to še posebno pomembno za tiste naložbe, ki so vezane na pridobivanje gradbenih dovoljenj. »Glede na številne možnosti, ki jih nudijo različni javni razpisi, je zaželeno, če skušate pridobiti gradbeno dovoljenje, ki vsebuje več faz in s tem investitorjem omogoča črpanje sredstev iz različnih virov,« še dodaja Kozarjeva.

V okviru razvojnega programa Soča, katerega upravljaavec je **Posoški razvojni center (PRC)**, je bil februarja letos že peto leto zapored objavljen *Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest*. Z letom 2013 se program in z njim povezani razpisi zaključujejo. Zato potencialne investitorje pozivamo, da naj v teh zadnjih letih izkoristijo možnosti, ki jih ponuja omenjeni program. Po predvidevanjih se razpis v zadnjih letih ne bo bistveno spreminjal, zato svetujemo, da si odgovore na najpogostejše zastavljena vprašanja pazljivo preberejo tudi vsi tisti, ki se še vedno odločajo ali naj kandidirajo za pridobitev nepovratnih sredstev ali ne.

Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, malih in srednje velikih podjetij ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011, katerega skupna vrednost nepovratnih sredstev za letošnje leto znaša 610.000 evrov (znesek je v primerjavi s preteklimi leti nekoliko nižji), je razdeljen na tri sklope:

- Sklop A: Državna pomoč za mala in srednje velika podjetja;
- Sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja;
- Sklop C: Državna pomoč za fizične in pravne osebe v dejavnosti turizma.

Do pomoči so upravičena mikro podjetja (do deset zaposlenih), mala podjetja (do 50 zaposlenih) in srednje velika podjetja (do 250 zaposlenih), samostojni podjetniki, zadruga, združene zveze, sobodajalci, vpisani v register sobodajalcev, in fizične osebe, ki bodo uredile turistične nastanitvene kapacitete. »Zanimanje je vsako leto veliko, razpisana doku-

SVETOVALCA POSOŠKEGA RAZVOJNEGA CENTRA S PODROČJA PODJETNIŠTVA Vesna Kozar in Nejc Eržen (na naslednji strani) vam bosta skušala odgovoriti še na druga vprašanja, povezana z javnim razpisom za spodbujanje začetnih investicij. **Foto: Tatjana Šalej Faletič**

mentacija pa prijaviteljem prijazna,« pravi svetovalka s področja podjetništva **Vesna Kozar**, ki smo jo povprašali, s kakšnimi vprašanji se nanjo in na njenega sodelavca **Nejca Eržena** najpogosteje obračajo potencialni prijavitelji na razpis. Odgovori namreč utegnejo priti prav tudi vsem, ki se bodo na razpis prijavljali naslednje leto.

Ali sem s svojo dejavnostjo sploh primeren kandidat za prijavo na ta javni razpis?

To je čisto odvisno od posameznika. Nepovratnih sredstev iz tega naslova ne morete pridobiti, če:

- dejavnost, ki jo opravljate, sodi med tiste, ki so izločene iz shem državnih pomoči - gre za podjetja, ki delujejo na področju točno določenih dejavnosti (na primer: ribištvo, premogovništvo, sintetična vlakna ...);
- ste že pridobili nepovratna sredstva v okviru javnih razpisov Soča

za nove investicije in doslej še niste izpolnili svojih pogodbenih obveznosti;

- imate igralniško koncesijo;
- ste že pridobili državno pomoč iz drugih javnih virov, pri čemer skupna vrednost te pomoči presega dovoljen delež sofinancirane investicije;
- sodi vaše podjetje med velika podjetja - se pravi tista, ki imajo 250 ali več zaposlenih in katerih letni promet presega 50 milijonov evrov in/ali letno bilančno vsoto, ki presega 43 milijonov evrov.

Kakšne pogoje moram izpolnjevati, če se želim prijaviti?

Pogojev je več in so odvisni od tega, na kateri sklop se nameravate prijaviti. Nekaj pa je splošnih. Če pogledamo samo osnovne, potem:

- vaše podjetje ne sme biti v stečajnem postopku in imeti morate poravnane vse davčne obveznosti do države;

- vaše podjetje mora biti registrirano na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin;
- tudi fizična oseba mora imeti stalno bivališče na tem območju;
- je pogoj tudi, da se prijavljena investicija konča v roku dveh let od podpisa pogodbe;
- se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar morajo imeti sedež na že prej omenjenem območju;
- podjetje ne sme soditi v okvir odvisnih podjetij, kar pomeni, da ne pridejo v poštev gospodarske družbe, v katerih posamezna velika podjetja razpolagajo z lastniškimi deleži ali glasovalnimi pravicami, večjimi od 25 odstotkov.

Kateri so upravičeni oziroma neupravičeni stroški?

Med upravičene stroške sodijo:

- nakup zemljišč do 50 odstotkov vrednosti upravičenih stroškov,
- gradnja oziroma adaptacija objektov,
- nakup objektov oziroma poslovnih prostorov,
- nakup strojev in opreme - v tem primeru pridejo v poštev tudi rabljena osnovna sredstva oziroma oprema,
- nematerialne naložbe (nakup patentov, licenc ...) in
- nakup premoženja podjetja, ki je prenehalo poslovati, če je kupljeno od neodvisnega kupca.

Med neupravičene pa štejemo:

- davek na dodano vrednost (tako za fizične kot pravne osebe - ne glede na to ali ga podjetje oziroma fizična oseba lahko odbija ali ne),
- nakup nepremičnin ali osnovnih sredstev za osebno rabo,
- nakup nepremičnin med sorodniki I., II., III. reda ali med fizično osebo, ki je ustanovitelj s. p.-ja, in

njegovim podjetjem ter med lastnikom gospodarske družbe in gospodarsko družbo,

- izdelava projektne dokumentacije za gradbena dovoljenja, analize, študije, za pripravo investicije, pripravo vloge na javni razpis,
- nakup premičnega premoženja (tovornjaki, avtobusi, če je glavna dejavnost podjetja povezana s transportom) ter
- obratna sredstva in drobni inventar.

Koliko nepovratnega denarja lahko sploh dobim?

Koliko denarja lahko dobite, je odvisno od velikosti podjetja, od tega, v katerem sektorju poslujete in od višine investicije upravičenih stroškov.

Pri razpisu se namreč deleži nepovratnih sredstev delijo na podlagi Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči, ki določa, da lahko za isto investicijo glede na upravičene stroške:

- mikro in mala podjetja ter fizične osebe pridobijo do največ 50 odstotkov nepovratnih sredstev,
- srednja podjetja do največ 40 odstotkov nepovratnih sredstev in
- podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta, do največ 30 odstotkov nepovratnih sredstev ne glede na njihovo velikost.

Če za lažjo predstavbo navedem primer. Upravičeni stroški investicije znašajo 60.000 evrov. V tem primeru lahko prijavitelj, če gre za mikro ali majhno podjetje, pridobi največ 30.000 evrov nepovratnih sredstev, srednje podjetje 24.000 evrov nepovratnih sredstev, podjetje, ki posluje v sektorju transporta, pa 18.000 evrov nepovratnih sredstev.

Ob tem naj še poudarim, da podjetje v nobenem primeru ne more dobiti na sklopu A več kot 80.000 evrov, na sklopu B več kot 50.000 evrov in na sklopu C več kot 15.000 evrov.

Od kdaj naprej se šteje, da so stroški upravičeni?

Stroški so upravičeni od oddaje vloge na javni razpis (zadnji dan je priporočena oddaja po pošti 9. marec 2011) do 28. oktobra 2011, ki je zadnji dan za oddajo zahtevka in poročila na *Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko* (SVLR), ki je naročnik razpisa.

Ob tem naj poudarim, da bodo vsi

»Če zahtevke za investicijo pošljete prepozno, boste kljub odobritvi prijave in podpisu pogodbe ostali brez povrnjenih nepovratnih sredstev oziroma po domače povedano praznih rok!« opozarja **Vesna Kozar**, svetovalka s področja podjetništva na Posoškem razvojnem centru.

zahtevki, poslani po tem roku, zavrnjeni! To pomeni: če boste zahtevke za investicijo poslali prepozno, boste kljub odobritvi prijave in podpisu pogodbe ostali brez povrnjenih nepovratnih sredstev oziroma po domače povedano praznih rok.

Ali je res nujno, da nekoga zaposlim?

V primeru kandidature na sklop A je nujno, da zaposlite vsaj dve osebi, za sklop B in C pa nove zaposlitve niso pogoj. Glede zaposlitve je treba poudariti, da se nova zaposlitve upošteva, če je ustvarjena v obdobju od

pomeni, da boste najkasneje po treh letih od zaključka investicije morali imeti zasedenih pet delovnih mest za obdobje treh let.

Se lahko prihodnje leto ponovno prijavim na ta razpis?

Ponovna prijava na razpis za istega prijavitelja – tudi če gre za drugo investicijo – ni mogoča. Najprej morate izpolniti pogoje, ki so navedeni v pogodbi. Tudi če realizirate zaposlitve za nedoločen čas, ostaja še pogoj, da investicijo ne smete prodati ali oddati v najem tri leta po njenem zaključku oziroma v primeru prijave na

oddaje vloge do treh let po zaključku investicije. Novo delovno mesto mora ostati na upravičenem območju vsaj tri leta od datuma, ko je bilo prvič zasedeno. Pri tem je važno, da je delovno mesto zasedeno, ni pa pogoj, da je zasedeno z enim in istim zaposlenim.

Novo delovno mesto je povezano s številom zaposlenih v preteklem obdobju. Šteje se kot razlika med številom zaposlenih pred oddajo vloge in številom zaposlenih na dan, najkasneje tri leta po zaključku investicije.

Na primer: če imate na dan oddaje vloge tri zaposlene in ste v prijavnici navedli dve novi zaposlitvi, to

sklop C pet let po njenem zaključku.

Ali lahko vlogo pripravim sam?

Priprava vloge na ta razpis je v primerjavi z drugimi javnimi razpisi in njihovimi zahtevami razmeroma enostavna. Vsa razpisna dokumentacija, ki jo potrebujete, je predpisana in se je ne sme spreminjati. V primeru prijave na sklop A in B je treba narediti dispozicijo projekta (investi-

cijski načrt). Prijavitelji po navadi pri tem potrebujejo pomoč svetovalcev, vlogo pa lahko pripravijo tudi s pomočjo njihovega računovodja – predvsem tisti del, ki se veže na finančno konstrukcijo. Za sklop C je prijavnica zelo enostavna in jo lahko prijavitelji izpolnijo sami.

Koliko možnosti imam, da bom izbran na razpisu?

To je najbolj nevhvaležno vprašanje. Vsem, ki me to vprašajo, svetujem, da najprej preverijo, ali njihova vloga doseže vsaj 51 točk, tako da so potem upravičeni za dodelitev sredstev. Merila za izbor vlog so natančno opredeljena v sami razpisni dokumentaciji – tako si prijavitelj lahko dokaj natančno izračuna končni seštevek točk. Žal po navadi denarja ni dovolj, da bi bile vse vloge, ki dosežejo 51 točk, sofinancirane. Izbor je narejen na podlagi od najvišje točkovanih vlog po vrstnem redu do porabe sredstev.

Ali lahko z isto investicijo kandidiram tudi na druge razpise, če sem to poprej že prijavil (jo nameravam prijaviti) na ta javni razpis?

Vsi, ki se boste v tem letu prijavi na javni razpis za investicije in bo vaša investicija že v tem letu prinesla nova delovna mesta, se lahko prijavite tudi na javni razpis za zaposlovanje in samozaposlovanje v letu 2011.

V tem letu je razpisov za nove investicije tako za gradnje kot novo opremo malo; po napovedih bo razpis v ta namen za mikro podjetja imelo samo *Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano* (MKGP), in sicer v aprilu ter septembru letos. Pri gradnjah je pomembno, da imate gradbeno dovoljenje izdelano po fazah oziroma, da imate celo ločeno gradbeno dovoljenje. Vsekakor pa na javni razpis MKGP ne morete kandidirati, če so bila sredstva za vašo investicijo že odobrena. Zato vsakemu svetujem, da konkretno pogledamo posamičen primer in nato skupaj preverimo možnosti kandidatur na različne javne razpise.

Pogovor pripravila: **Tatjana Šalej Faletič**

Dodatne informacije:

- **Tina Bregar**, SVLR, telefon: 01/32-01-364, e-pošta: tina.bregar@gov.si,
- **Nejc Eržen**, PRC, telefon: 05/38-41-883, e-pošta: nejc.erzen@prc.si,
- **Vesna Kozar**, PRC, telefon: 05/38-41-503, 031-381-692, e-pošta: vesna.kozar@prc.si

Občina Bovec

Povezanost občin v Alpah

Osem alpskih držav, med katere s 3,6 odstotnim deležem površine sodi tudi Slovenija, je z Evropsko skupnostjo podpisalo mednarodno pogodbo, ki je v veljavo stopila marca 1995. Tako imenovana **Konvencija o varstvu Alp (Alpska konvencija)** je namenjena izključno skupni razvojni politiki tega gorskega območja, kjer domuje okoli 14 milijonov ljudi ter 30.000 živalskih in 13.000 rastlinskih vrst. Alpe sodijo poleg Sredozemlja med največji evropski ekosistem in so »evropska zakladnica pitne vode, galerija neponovljivih naravnih pojavov, vsakoletni izletniški in dopustniški cilj za 100 milijonov obiskovalcev, zgodovinski prostor številnih narodov, jezikov in kultur ter vedno bolj obremenjen tranzitni koridor med Sredozemljem in severno Evropo.«¹

Prebivalci alpskih držav se prav zaradi teh in posledično tudi drugih skupnih točk v sklopu omenjene konvencije srečujemo s številnimi skupnimi izzivi in razvojnimi vprašanji. V obdobju od marca 2009 do 2011 bo Slovenija, ki je na deseti alpski konferenci od Francije prevzela predsedovanje Alpski konvenciji, vodila dejavnosti za prilagajanje in blaženje podnebnih sprememb ter izvajala konvencijo na regionalni oziroma lokalni ravni.

Občini Bovec in Kamnik zagotovo sodita med aktivnejši občini, ki sodelujeta v mednarodnem združenju občin Povezanost v Alpah. Vključenost v to mrežo nam omogoča pridobivanje sredstev za različne projekte, kot sta na primer projekta *Povabilo v gozd* in *Mladi v akciji*.

• **Povabilo v gozd - Občina Bovec** bo v letih 2011 in 2012 skupaj s še tremi slovenskimi alpskimi občinami (Bohinj, Kranjska gora in Kamnik) sodelovala v mednarodnem projektu *Povabilo v gozd*. Sredstva zanj je, kot smo že omenili, pridobila v okviru mednarodne mreže občin Povezanost v Alpah in programa »*Dynalp climate*«. Projekt je zasnovan v obliki delavnic v gozdovih, ki se nahajajo v bližini vrtcev in šol. S povezovanjem vseh štirih občin bomo lahko spozna-

alpenkonvention • convention alpine
convenzione delle alpi • alpska konvencija

li različna okolja in si izmenjali izkušnje ter dali projektu večjo prepoznavnost. Delavnice ne bodo potekale samo v domačem okolju, ampak tudi v drugih občinah. Projekt je usmerjen k izboljševanju odnosa med človekom in naravo. Z njim bi radi okrepili občutek povezanosti z naravo in razvili spoštovanje do narave.

Projekt ima poleg izobraževalne vrednosti tudi promocijski vidik. Z organizacijo dogodkov po vrtcih in šolah ter drugimi javnimi prireditvami, z objavami v medijih, izdelavo zloženke, plakatov, pripravo kratkega filma in nenazadnje predstavitve projekta na 6. kongresu Evropske mreže gozdne pedagogike želimo spodbuditi občane k razmišljanju o negativnih posledicah našega načina življenja. Prizadevamo si tudi, da bi se še boljše zavedali naravnih danosti, ki doprinesejo k visoki kakovosti bivanja v naši občini. K sodelovanju smo med drugimi povabili tudi **Zavod za gozdove Slovenije - Krajevna enota Bovec**, ki nam bo na tem področju pomagala po strokovni plati.

• **Mladi v akciji** - Občina Bovec je pridobila sredstva tudi za izvedbo projekta *Mladi v akciji*, katerega glavni partner je Kneževina Liechtenstein. V grobem rečeno gre za izmenjavo izkušenj mladih v alpskih državah. Obe občini, ki nastopata kot eden izmed 6 partnerjev, bosta v sodelovanju z mladimi v maju gostili mladino iz osmih švicarskih občin iz okolice Luzerna, medtem ko bo naša mladina obisk vrnila v septembru. Tu se bodo seznanili z okoljevarstvenimi ukrepi predvsem na področju turizma. Za sodelovanje v tem projektu bo Občina Bovec prek javnega razpisa, objavljenega v medijih, izbrala starejše od 18 let z znanjem angleškega jezika. Vsekakor je projekt zastavljen veliko širše, v njem sode-

lujejo Slovenija, Francija, Švica, Kneževina Liechtenstein, Avstrija in Italija.

Patricija Muršič, višja svetovalka II, Občina Bovec

Viri:

¹ **J. Bizjak, I. Roblek.** (2010). *Alpska konvencija razvojni potencial Evrope - zloženka. Ministrstvo RS za okolje in prostor v sodelovanju s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije.*

BOFF 2010

Zadnje dni lanskega leta se je v Bovcu odvijal četrti »**Bovec outdoor film festival**« (BOFF). Zamisel se je po besedah tiskovnega predstavnika BOFF-a **Andreja Dekleve** porodila s spremljevalnim programom »**Freeride battla**« (tekmovanja v prostem smučanju), ki ga na Kaninu v marcu tradicionalno organizira **Športno društvo (ŠD) Drča**. Tridnevni filmski festival je že leto poprej s svojo pestro vsebino prerasel vlogo dopolnilnega programa in se osamosvojil. Da takšen dogodek sodi v te kraje, je prepričan tudi bovški župan **Danijel Krivec**, ki je v uvodnem nagovoru poudaril, da je: »*Posočje primeren kraj za takšen festival, saj je njegova tematika povezana s trajnostnim razvojem, adrenalinom in ohranjanjem narave*«.

Na BOFF-u 2010 je tako v treh ka-

tegorijah sodelovalo 26 filmov. V kategoriji Šport in akcija je med dolgimi filmi zmagal avstrijski film »*Mount St. Elias*«, med kratkimi pa angleški »*To the rainbow*«. Med filmi z okoljevarstveno tematiko je štiričlanska žirija za zmagovalca razglasila avstralski film »*Salt*«. Poleg nagrad za zmagovalce posameznih kategorij je svoj prvenec izbiralo tudi občinstvo - nagrado je prejel kanadski kolesarski film »*Life cycles*«.

Organizatorji so bili s številom prijavljenih filmov na festival tako zelo zadovoljni, da jim je to dalo zagon tudi za naprej. Dekleva je ob tem dodal: »*Idej nam ne primanjkuje. Poskušali smo celo z novimi, netekmovalnimi kategorijami, vendar smo morali to ob velikem navalu prijav na osnovne tri kategorije opustiti. Ostajajo nam izzivi vzporednih projekcij, novih kategorij, mogoče celo nove nagrade*«.

Kot pravijo organizatorji, se je festival razvil v družabno prireditve, kjer sreča ljudi s podobnimi zanimanji in ob tem pade marsikatera dobra zamisel za nadaljnje sodelovanje. Upajo, da bo ob podpori **Občine Bovec** festival postal tradicionalen in vsako leto znova bovškim obiskovalcem popestril zadnje dni v letu.

Mateja Skok

UTRINEK S PODELITVE NAGRAD NAJBOLJŠIM - Zadnji dan so organizatorji tridnevnega filmskega festivala BOFF najboljšim filmom po posameznih kategorijah podelili nagrade. **Foto: arhiv ŠD Drča**

PREDSTAVLJAMO OBČINSKEGA SVETNIKA

Ime in priimek: Darko Čobec

Kraj bivanja: Žaga

Politična opredelitev: Slovenska demokratska stranka (SDS)

Poklic/delovno mesto: Zadnje delovno mesto – Iskra Bovec, danes upokojenec

Mandat: Tretji mandat v Občinskem svetu Občine Bovec

»Občina je v preteklem obdobju že v večji meri uredila komunalno infrastrukturo. V tekočem mandatu bi kot prioriteto nalogo izpostavil področje turizma – predvsem v tistem delu, ki se nanaša na ohranitev zimske turistične sezone. Ta je skupaj z močno poletno sezono

DARKO ČOBEČ. Foto: Mateja Skok

za nadaljnji razvoj občine izjemno pomembna. V tem vidim eno izmed glavnih usmeritev, ki nas bodo vodile skozi ta mandat.«

žnosti je tudi organizacija dela festivala na Kaninu, kjer so temperature za izdelavo skulptur primernejše kot v Bovcu. Tu bi tako izdelali le eno večjo skulpturo, saj smo opazili, da ta lepo dopolnjuje bovško zimsko turistično ponudbo. Idej in elana za nadaljevanje je veliko, kar skupaj s podporo Občine Bovec daje dobre obete.«

Kot dopolnitev festivalu so na prizorišču med snežnimi skulpturami organizirali modno revijo pletenin novogoriške oblikovalke Ines Ferdinande Drole, ki je dodatno popestrila večerno dogajanje v Bovcu.

Mateja Skok

Tekma za pokal Občine Bovec 2011

Konec januarja je smučarski klub ATC Kanin Bovec v sodelovanju z Občino Bovec na Kaninu organiziral smučarsko tekmo za pokal Občine Bovec. Tradicionalna tekma v veleslalomu je bila že sedma po vrsti, drugič pa se je odvijala na Kaninu.

Po veleslalomski progi, ki jo je na smučišču Veliki graben zakoličil trener domačega kluba Dragan Muznik, se je spustilo 121 tekmovalcev. »Optimalno število prijavljenih bi sicer lahko bilo nekje okoli 150, vendar smo s številom prijav zadovoljni,« je povedal eden od organizatorjev Matjaž Žagar. Nižjo udeležbo gre pripisati nekoliko slabšim vremenskim razmeram, ki jim je botrovala gosta megla. »Tekme se je poleg drugih primorskih klubov udeležila tudi domača ekipa Soča - Trenta. Žal opažamo, da med Bovčani za tekmo ni prav velikega zanimanja,« dodaja Žagar. Zato si ATC Kanin Bovec, v katerem trenutno aktivno tekmuje devet tekmovalcev, prizadeva pridobiti nove člane in razširiti svoje vrste.

TEKMA ZA POKAL OBČINE BOVEC – Po veleslalomski progi, ki jo je na smučišču Veliki graben zakoličil trener domačega kluba, se je spustilo 121 tekmovalcev. Nižjo udeležbo gre pripisati nekoliko slabšim vremenskim razmeram, ki jim je botrovala gosta megla.

Tekmovanje je potekalo posamično – udeleženci so bili razvrščeni v 18 kategorij: devet moških in devet ženskih. Podeljena je bila tudi ekipna nagrada, pri kateri so upoštevali pet najboljših rezultatov iz petih različnih kategorij. Ekipna nagrada je šla v roke domačemu klubu ATC Kanin Bovec. Pokal Bovca za najboljši doseženi čas v moški kategoriji je s časom 41:50 prejel Miha Pivk iz Smučarskega kluba (SK) Logatec, za najboljši ženski čas (42:21) pa Nina Jan iz SK Matajur. Druge rezultate tekme po posameznih kategorijah si lahko ogledate na spletni strani Občine Bovec.

Besedilo in foto: Mateja Skok

Junija se obeta prva spominska smučarska tekma na Mangartu

V bovški Stergulčevi hiši je bil 21. januarja četrti sestanek organizacijskega odbora za izvedbo spominske smučarske tekme vojaških gornikov na Mangartu. Sestanka so se udeležili predstavniki ameriške ambasade v Sloveniji, Združenja vojaških gornikov Slovenije in predstavniki Občine Bovec.

Po odhodu 10. gorske divizije na evropsko bojišče leta 1944 so Američani leto kasneje, 3. junija 1945, organizirali prvo smučarsko tekmovalje pod Mangartom. Takrat se je na startu zbralo 76 tekmovalcev, vendar je zaradi težavnosti terena in snega progo uspešno prevozilo le 25 smučarjev. Večina je smučala na smučeh, ki so jih zaplenili nemškimi gorskim lovčnem. Zmagovalec tekme je postal narednik Walter Prager iz poveljstva 3. bataljona 87. polka.

V spomin na ta dogodek bo Občina Bovec v sodelovanju z Združenjem vojaških gornikov Slovenije v začetku junija organizirala prvo spominsko smučarsko tekmo vojaških gornikov na Mangartu. K sodelovanju na tekmi bodo povabljeni aktivna moštva 10. gorske divizije iz Združenih držav Amerike, ekipa »naslednikov« veteranov 10. gorske divizije, moštva držav Mednarodnega združenja vojaških gornikov (IFMS), ekipa slovenske vojske, skupina gorske enote slovenske Policije in domačini iz Bovca. Organizatorji upajo, da bodo s tem dogodkom oživel del ameriško-slovenske skupne vojaške zgodovine in poudarili pomen Mangarta kot gore, ki združuje.

Mateja Skok

»PUSTIMO MESTU PEČAT« – Zmagovalna skupina KREA iz Nove Gorice se je odločila, da zapečati BOFF in Bovec. Foto: Danijel Žagar

Snežne skulpture

Zadnji dnevi lanskega leta so bili kot naročeni za graditelje snežnih skulptur. V sklopu »Bovec outdoor film festivala« (BOFF), ki ga predstavljamo v prejšnjem prispevku, se je na buškem placu (trgu) odvijal Festival snežnih skulptur. Kot je povedala odgovorna organizatorica Metka Berlingar, so takšni festivali v tujini zelo priljubljeni. Na Bovškem so zamisel o tovrstnem dogodku prvič izvedli leta 2009, vendar jim takrat vreme ni bilo najbolj naklonjeno. »To je pri organizaciji takšnega dogodka zelo pomembno. Da tekmovalci lahko oblikujejo snežne skulpture, potrebujemo nizke temperature in umetni sneg, ki se v primerjavi z naravnim lažje oblikuje. Žal tega letos v celoti nismo uspeli zagotoviti, zato to ostaja izziv za prihodnje,« pojasnjuje organizatorica.

Na festivalu snežnih skulptur 2010

so sodelovale tri ekipe. Poleg zmagovalne skupine KREA iz Nove Gorice, ki je Bovcu oblikovala pečat in si z njim prislužila prvo mesto, sta sodelovala še italijansko moštvo »The penguins« s fantazijskim polžem in bovška mladina Ž.Ž.A.R., ki je svojo skulpturo poimenovala Stopnice do nebes s prestolom.

Metka Berlingar poudarja, da so se pričakovanja organizatorjev glede na vreme izpolnila, »mogoče nam je primanjkovalo nekoliko več promocije in je bil zato obisk slabši. To bomo poskušali izboljšati. V prihodnje bomo Festival snežnih skulptur časovno bolje uskladili z BOFF-om in tako popestrili oziroma zapolnili odmore med predvajanjem filmov. Ena izmed mo-

Občina Kobarid

Pestro dogajanje na Občini Kobarid

V zadnjih mesecih smo priče številnim spremembam, ki se odvijajo na **Občini Kobarid**. Prvi meseci privajanja so bili naporni, saj so z delovanjem zaradi bolezni zaposlenih začeli v precej okrnjeni sestavi, pravi **Darja Hauptman**, ki je pred kratkim kot zadnja od treh posoških županov imenovala dva podžupana. Tako obveznosti kot plačilo si po novem delita podžupana **Danica Hrast** in **Dar-ko Smrekar - Smrk**.

Med vidnejše sodijo tudi kadrovske spremembe v občinski upravi, s katerimi želijo po besedah Hauptmanove slediti razvojni strategiji občine. Mesto direktorja občinske uprave je 7. februarja zasedel **Pavel Tonkli**, ki je zamenjal dosedanjo dolgoletno direktorico **Jano Fratina**. Ta bo, kot pojasnjuje županja, po novem opravljala delo podsekretarke za javne finance.

»Sestali smo se tudi s predstavniki krajevnih in vaških skupnosti. Dogovorili smo se, da bodo vse skupnosti pripravile tri načrte dela z vizijo razvoja svojih krajev: kratkoročne eno-

letne, srednjeročne štiriletne in dolgoročne desetletne načrte dela,« pojasnjuje Hauptmanova. Te naj bi vaše in krajevne skupnosti pripravile do konca februarja oziroma marca, v tem času pa sta nekateri že obiskala tudi županja in direktor občinske uprave.

V zadnjem času so veliko pozornosti namenili reševanju spora glede parkirišča v okolici kobariškega zdravstvenega doma, ki so si ga deloma lastili prebivalci sosednjega stanovanjskega bloka. Ti so šest parkirnih mest zaprli z verigo, kar je onemogočilo parkiranje obiskovalcem zdravstvenega doma in lekarne. Županja je zato sklicala sestanek, na katerem so se dogovorili, da odstranijo verigo in s tem »omogočijo parkiranje obiskovalcem zdravstvenega doma, v popoldanskem in nočnem času pa lahko na teh parkirnih mestih še vedno puščajo svoje avtomobile,« pravi županja in dodaja, da gre za začasno rešitev. Sicer pa bo o lastništvu omenjenih parkirnih mest pravnomočno odločalo sodišče.

V zadnjem času je bilo sestankov

in usklajevanj na občinski ravni še veliko, več pa si lahko preberete na prenovljeni spletni strani Občine Kobarid (www.kobarid.si), kjer lahko spremljate tudi druge aktualne dogodke.

Srečanje gospodarstvenikov Kobariske

Sredi januarja so se v Domu Andreja Manfrede sestali predstavniki gospodarstva iz kobariške občine. Organizatorica, kobariška županja **Darja Hauptman**, je druženje pripravila z namenom medsebojnega spoznavanja ter izmenjave izkušenj in idej o reševanju perečih težav. »Predstavniki gospodarstva so izrazili željo, da bi **Občina Kobarid** v prihodnje pokazala več posluha za razvoj gospodarstva na Kobariskem. Pozitivno so sprejeli pobudo občine za ustanovitev občinskega gospodarskega sveta, v katerega bi izvolili predstavnike gospodarskih subjektov. Glavna naloga takšnega organa bi bila povezovanje podjetnikov in posledično spodbujanje razvoja občine,« pojasnjuje županja Hauptmanova.

Srečanja se je udeležila tudi v. d. direktorja Posoškega razvojnega centra mag. **Almira Pirih**, ki je gospodarstvenikom predstavila možnosti črpanja sredstev javnih razpisov razvojnega programa Soča 2013 za leto 2011. Kasneje nam je Pirihova pojasnila, da je glede na prisotne izpostavila predvsem »možnost črpanja sredstev na javnem razpisu za spodbujanje podjetništva ter tudi za turistične ponudnike. Predstavila pa sem tudi oba druga dva javna razpisa, torej javni razpis, ki je namenjen zaposlovanju in samozaposlovanju, ter javni razpis, namenjen izobraževanju in usposabljanju. Dejstvo je namreč, da se podjetja lahko prijavijo na vse tri javne razpise in črpajo sredstva.«

Na srečanju se je zbranim predstavil tudi kandidat za direktorja občinske uprave **Pavel Tonkli**, ki je s 7. februarjem nastopil na to delovno mesto.

Nova lokacija doma upokojencev

V Kobaridu že nekaj časa usklajujejo mnenja glede lokacije doma upo-

PREDSTAVLJAMO OBČINSKEGA SVETNIKA

Ime in priimek: Jernej Bric

Kraj bivanja: Drežnica

Stranka: Slovenska demokratska stranka (SDS)

Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Prvi.

Za kandidaturo sem se odločil, ker ... verjamem, da lahko nekaj naredim za boljše življenjske pogoje v kraju in občini, kjer živim. Nočem biti nekdo, ki samo kritizira, ampak želim dejavno delovati v skupnosti.

Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu? Glede na to, da je to moj prvi mandat, se moram najprej še veliko naučiti. Zelo bom zadovoljen, če bom po koncu mandata lahko rekel, da imamo v občini Kobarid boljše pogoje za življenje, da je občina manj centralizirana in lahko projekti uspejo

JERNEJ BRIC. Foto: iz domačega albuma

tudi v manjših krajih. Predvsem pa se želim posvečati konkretnim problemom občanov, ki so bili v preteklosti mnogokrat preslišani.

Kaj vas v življenju veseli? Od nekdanj sem želel spoznavati svet z različnih zornih kotov, zato mi dejavnosti, ki jih opravljam v prostem času, ne manjka. Sem poveljnik Prostovoljne-

ga gasilskega društva Drežnica, član Gorske reševalne službe v Tolminu, zadnje desetletje mučim odrske deske doma in po svetu skupaj s KUD Igralska skupina Drežnica, drugačen svet iščem skozi objektiv fotoaparata, poprimem pa tudi za slikarski čopič. Sprostitev iščem v naravi, gorah in številnih drobnih stvareh, ki me vedno znova navdušujejo, veliko časa pa posvetim tudi naši mladi družini.

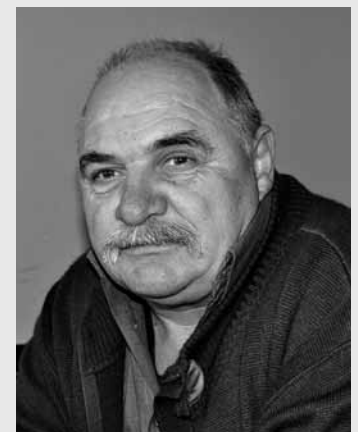
Ime in priimek: Marijan Čebokli

Kraj bivanja: Sedlo pri Breginju

Politična stranka/lista: Lista Roberta Kavčiča

Je to vaš prvi mandat? V občinskem svetu ja, pred tem pa sem bil 30 let aktiven v krajevni skupnosti.

Za kandidaturo sem se odločil, ker ... bi rad pospešil razvoj posameznih krajevnih skupnosti ter razvoj celotne občine.

MARIJAN ČEBOKLI. Foto: Mateja Skok

Glavni cilj, ki ga želim v tem mandatu doseči? Pospešitev razvoja na področju gospodarstva, turizma in kmetijstva. Poleg tega pa si želim, da bi izpolnili projekte, ki smo si jih zastavili na kobariški občini.

Kaj vas v življenju veseli? Kmetijstvo.

Pogovor pripravila: Mateja Skok

kojencev. Ta je bila pred časom že določena, in sicer na mestu stavbe nekdanje policijske postaje, vendar pa je **Občina Kobarid** po izvolitvi nove županje zavzela stališče, da to ni najbolj primeren objekt za bivanje starejših občanov. »Kot prvo se nam ni zdelo smiselno, da se ta stavba poruši. Po pripravljenih načrtih bi se namreč porušilo vse, ostali bi le štirje zunanji zidovi. Drugi razlog za iskanje nove lokacije pa je bližina obvoznice in industrijske cone, ki ne dopuščata veliko možnosti za sprehajalne poti,« je pojasnila županja **Darja Hauptman**.

Ti pomisleki so bili tudi povod za iskanje primernejšega mesta za izgradnjo novega doma upokojencev. Ena izmed možnosti, ki jih vidi županja, je stavba, v kateri trenutno domujeta **Društvo upokojencev Kobarid** in **Radioklub Krn Kobarid**. Županja pravi, da so po razgovoru »oboji izkazali pripravljenost za selitev v nekdanjo policijsko postajo. Izmerila bi se velikost njihovih sedanjih prostorov, nato pa bi jim na novi lokaciji dodelili protivednost.« Tovrstna prizadevanja

občine je podprla tudi direktorica Doma upokojencev Podbrdo **Ines Krajnik**, saj naj bi kobariški dom za starejše občane sodil v sklop njihovih zunanjih oddelkov. Občina je svoje poglede na izbrano lokacijo in možnosti njene zamenjave že predstavila predstavnikom Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki so jim predlagali spremembo dokumentacije, ki jo bodo ponovno obravnavali na odboru.

»Osebnost mi lokacija ni toliko pomembna kot to, da dom upokojencev bo. Seveda se zavedam, da so mnenja občanov in občank deljena, zato sem predlagala, naj o tem odločijo upokojenci sami na svojem občnem zboru,« pojasnjuje županja Hauptmanova, ki od njih zahteva tudi pisno potrditev lokacije. To bo, kot pravi, osnova nadaljnjim prizadevanjem občine. Gre namreč za dvomilijonsko investicijo, ki bo v celoti financirana iz občinskega proračuna. »Rešitev mora biti zato čim boljša, predvsem pa takšna, da bo ustrezna za tiste, ki bodo v novem domu prebivali,« še poudarja Hauptmanova.

VEČDNEVNA AKCIJA ČIŠČENJA KOBARIŠKE RIBOGOJNICE je združila občane. V prvih dveh dneh so iz približno treh hektarjev površine skupno odstranili okoli 50 do 60 kubikov lesa. Foto: Mateja Skok

Z združenimi močmi očistili »pozabljeno« ribogojnico

Da bi ugotovili stanje in naposled uredili kobariško ribogojnico, je županja **Darja Hauptman** na sestanku povabila direktorja Zavoda za ribištvo Slovenije **Dejana Peharja**, vodjo kobariške ribogojnice **Blaža Zidariča**, predsednika Ribiške družine (RD) Tolmin **Lucijana Rejca** in člana odbora Turističnega društva (TD) Kobarid **Zdravka Likarja**. Sestanek je bil malodane nujen, saj je bila zapuščena in zanemarjena ribogojnica, kjer poginov rib niti niso več skrivali, kraju vse prej kot v ponos.

»Naša želja je, da se ribogojnica končno uredi. Sicer je direktor zavoda za ribištvo obljubil, da jo bodo deloma obnovili, vendar pa trenutno še nimajo idejnih načrtov,« nam je zapala županja. Te naj bi zavod pripravil do sredine letošnjega leta – projekt obnove naj bi, kot je na sestanku pojasnil Pehar, okvirno zajemal le del nepremičnine, medtem ko naj bi polovico zemljišča prodali.

O podrobnejših načrtih »pozabljene« ribogojnice in o poginih rib, o katerih vedo domačini povedati veliko, smo skušali več izvedeti tudi od direktorja zavoda Peharja, ki pa se na naše telefonske klice ni odzival.

Ribogojnico Soča, skozi katero se pretaka izvorna voda studenca, so leta 1936 zgradili Italijani, in sicer v zameno za povzročeno škodo na ribjem življu, ki je nastala zaradi gradnje hidroelektrarne na reki Soči. Pred leti je sicer zavod predlagal, da bi zastarelo ribogojnico prodali v celoti. Po Rejčevih besedah je takrat RD Tolmin želela ribogojnico v celoti odkupiti, vendar pa so si na zavodu kasneje premislili. Do nadaljnjega tako ribogojnica ostaja v rokah ome-

njenega upravljavca, katerega ustanovitelj je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Kljub temu je sestanek pripomogel k prvi konkretni akciji reševanja problematike kobariške ribogojnice. Na Likarjevo pobudo je tako **Občina Kobarid** v sodelovanju s **TD Kobarid** organizirala večdnevno čistilno akcijo, ki se je uradno začela 10. februarja. »Zelo sem vesela, da mi je uspelo k sodelovanju pritegniti različne predstavnike lokalne skupnosti. Vabilu so se odzvali člani turističnega društva, naši gasilci, komunala, predstavniki krajevnih skupnosti in občine ter drugi zainteresirani posamezniki. Pohvaliti pa moram tudi člane športnega društva Gams,« ni skrivala zadovoljstva županja Hauptmanova.

Za glavnega koordinatorja je županja izbrala **Jožeta Šerbca**, sicer na različnih področjih dejavnega domačina, ki je povedal, da so že v prvih dveh dneh iz ribogojnice uspeli odstraniti nekaj deset ton odvečnega materiala. Prostovoljci, ki so priskočili na pomoč, vedo tudi povedati, da v tamkajšnjih ribnikih ni manjkalo najrazličnejših dotrajanih gospodinj- skih aparatov.

Po oceni podžupana **Darka Smrkarja - Smrka** so s približno treh hektarjev površin skupno odstranili okoli 50 do 60 kubikov lesa. »Akcije se je dnevno udeležilo med 15 in 20 ljudi – med njimi tudi kar nekaj upokojencev. To je mogoče na videz malo, vendar je treba vedeti, da se je akcija začela sredi delovnega tedna. Ob tem naj pohvalim še gostince, ki so udeležencem pripravili malico,« pojasnjuje Smrk.

Pripravili: **Mateja Skok** in **Tatjana Šalej Faletič**

KJE BO STAL NOV DOM UPKOJENCEV V KOBARIDU? V igri sta dve lokaciji: stavba nekdanje policijske postaje in stavba, v kateri trenutno domujeta **Društvo upokojencev Kobarid** in **Radioklub Krn Kobarid**. O tem, katera lokacija je bolj primerna, se bodo odločali upokojenci na svojem občnem zboru. Foto: Mateja Skok

Občina Tolmin

Bo okoli 9.000 severnoprimorskih gospodinjstev še naprej brez interneta?

V *EPIcentru* smo v preteklem letu že pisali o tem, da je deset severnoprimorskih občin (Ajdovščina, Bovec, Brda, Cerklje, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid, Miren-Kostanjevica, Tolmin in Vipava) v začetku oktobra sklenilo pogodbo, s katero so se dogovorile o predložitvi skupne vloge na javni razpis *Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo* (MVZT). Slednje je julija lani namreč objavilo razpis, s katerim so se odločili, da sofinancirajo vzpostavitev spletnih povezav na podeželju in rešijo težave tako imenovanih belih lis. V sklopu tega so na ministrstvu predvideli sredstva za gradnjo, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega (internetnega) omrežja (OŠO) elektronskih komunikacij na tistih območjih, za katere komercialni ponudniki ne kažejo dovolj zanimanja, da bi vzpostavili tovrstno infrastrukturo. S podpisom pogodbe so v konzorcij združene občine vodenje okoli 37 milijonov evrov vrednega projekta zaupale *RRA Severne Primorske d.o.o. Nova Gorica* (RRA SP). Poleg tega so sprejele odločitev, da bo vloga nosilke projekta prevzela *Občina Tolmin*, saj je imela v idejni zasnovi projekta predvidenih največ novih priključkov. »Na ministrstvu so za izvedbo projektov predvideli javnozasebna partnerstva,« je pojasnil vodja projekta **Tomaž Vadjunec** iz omenjene novogoriške razvojne agencije in pri tem dodal, da naj bi bili projekti delno financirani s sredstvi države oziroma *Evropskega sklada za regionalni razvoj*, delno pa s sredstvi izvajalcev gradnje. »Po odprtem postopku zakona o javnih naročilih smo za izdelavo in upravljanje OŠO elektronskih komunikacij izbrali podjetje *Elektro Primorska, d.d.*, za strokovni nadzor pa družbo *TEC d.o.o. Nova Gorica*,« je še dodal Vadjunec.

Upanje, da bo na območju celotnega konzorcija okoli 9.000 gospodinjstev naposled le dobilo možnost za gradnjo širokopasovnih omrežij, je v

UPANJE, DA BO OKOLI 9.000 GOSPODINJSTEV naposled le dobilo možnost za gradnjo širokopasovnih omrežij, je z zavrnjeno vlogo s strani ministrstva dobesedno izpuhtelo. Foto: Pixarno - Fotolia.com

Povzetek kronološkega zaporedja dogodkov in utemeljitev stališča konzorcija glede odločitve ministrstva, s katero je zavrnilo vlogo za sofinanciranje projekta, sta objavljena na spletni strani Občine Tolmin.

začetku februarja, ko je na Občino Tolmin prispela zavrnjena vloga s strani ministrstva, dobesedno izpuhtelo. Razlog – vloga naj ne bi bila popolna. Nad rezultatom ogorčen konzorcij občin sicer zatrjuje ravno nasprotno. V ta namen je tolminski župan **Uroš Brežan** skupaj z RRA SP 18. februarja v prostorih Občine Renče-Vogrsko sklical konferenco za novinarje. Poudaril je, da so se pri pripravi sicer zelo zahtevne dokumentacije resnično potrudili in pripravili vlogo, »ki je popolnoma ustrezala vsem razpisanim kriterijem«. Prepričan je,

da so bili zato med ustreznimi kandidati za dodelitev sredstev. »Glede na ves trud in potrebe, ki jih imamo v desetih severnoprimorskih občinah, smo bili resnično razočarani, ko smo dobili zavrnjeno vlogo za gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij.« Brežan ob tem dodaja, da ima občutek, »da so iskali način, da nas izločijo, saj so bile naše občine glede na merila pri vrhu in bi pobrale več kot polovico sredstev«. Pojasnil je še, da gre očitno za birokratski zaplet in da se je konzorcij na odločitev oziroma sklepe MVZT-ja že pritožil. »O pritožbi bo

odločal drugostopenjski organ na ministrstvu, vendar nimamo ravno veliko možnosti, da bi ta odločil nam v prid, saj potemtakem prizna napako ministrstva,« še pojasnjuje tolminski župan. Tako vse kaže, da bo moralo zadnjo besedo izreči sodišče.

Ob vsem tem pa potrpežljivost občanov, ki v teh časih nimajo niti priključka za telefonijo, kaj šele dostopa do svetovnega spleta, počasi, a vztrajno pada. Vprašanje časa je, kdaj se bo njihov puntarski duh ponovno oglašil in bodo od države zahtevali priključitev na telefonsko omrežje. Skladno s 13. členom *Zakona o elektronskih komunikacijah* lahko namreč vsi občani na ozemlju Republike Slovenije na *Agencijo za pošto in elektronske komunikacije RS* (APEK) vložijo zahtevo po uveljavitvi tako imenovane univerzalne storitve. Ta namreč omogoča »priključitev na javno telefonsko omrežje in dostop do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji na razumno zahtevo uporabnika, tako da mu to omogoča vzpostavljanje in sprejemanje notranjih (krajevnih in medkrajevnih) in mednarodnih klicev, prenos faksimilnih komunikacij in podatkovnih komunikacij s prenosno hitrostjo, primerno za funkcionalen dostop do interneta; zagotavljanje in dostop do univerzalnega imenika; zagotavljanje in dostop do univerzalne službe za dajanje informacij o naročnikih; zagotavljanje javnih telefonskih govoril-

Utrinki

OŠ MOST NA SOČI IMA TALENTI!

Most na Soči – OŠ Dušana Muniha Most na Soči ga ima! Se sprašujete kaj oziroma koga?! Govorim o talentu – o laskavem nazivu zmagovalnega šolskega talenta za leto 2011. Ta je pripadel petošolcu **Matiju Sivcu**, ki je zelo originalno posnel **Michaela Jacksona**.

Izbor talentov je bil razdeljen na več delov: na dva predizbora, kjer so lahko nastopili vsi, ki so imeli željo pokazati svoj talent, in finalni izbor. Za slednjega je komisija izmed na-

stopajočih izbrala deset najboljših. Ti so se javnosti predstavili v velikem finalu, ki je bil hkrati tudi javna proslava ob kulturnem prazniku. Da je letošnja proslava potekala v bolj sproščenem vzdušju, gre zahvala naši učiteljici slovenskega jezika **Danici Taljat**, ki je pripravila izviren scenarij, piko na i pa so dodali še sproščeni voditelji, devetšolci: **Alen Bajramovič, Žan Brežan, Iza Furlan** in **Deborah Manfreda**.

Tudi na večerni prireditvi je nastope spremljala »stroga« komisija v sestavi ravnateljca **Branka Loncnerja**, štiri-

rih predstavnikov učiteljev (**Aleksander Gradinac, Anja Kragelj, Marta Medvešček** in Danica Taljat), dva predstavnika učencev (**Alja Kozorog** in **Staš Manfreda**) in dve predstavnici staršev (**Marija Hvala** in **Anita Jarc**). Na šoli je ob spremljanju talentov zavladalo enotno mnenje – nihče ni zavidal zahtevni nalogi komisije, ki je morala izbrati najboljšega. Finalisti so nam predstavili različne talente: nekateri so obvladali ples, drugi so predstavili svojo izvrstno pevsko nadarjenost, tretji so nastopili z inštrumenti, izkazalo pa ▶

nic, iz katerih je možno brezplačno in brez uporabe kakršnihkoli plačilnih sredstev klicati na številke za klice v sili, tako da so izpolnjene razumne potrebe končnih uporabnikov glede geografske pokritosti števila javnih telefonskih govornic, dostopnosti za uporabnike-invalidne in kakovosti storitev.« (vir: AGENCIJA za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije. (2011). [Online]. [Citirano: 28. februar 2011]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.apek.si/sl/informacije_za_koncne_uporabnike_kaj_je_univerzalna_storitev)

Po vsem tem se človek nehoti vpraša, kaj bi državo stalo več – to, da prek tovrstnih javnih razpisov omogoči vzpostavitev spletnih povezav na podeželju ali da skladno z zakonom zagotovi univerzalne storitve vsem, ki jih potrebujejo.

Tatjana Šalej Faletič

Cesta Hudajužna-Zakojca do nadaljnega zaprta

Konec minulega leta se je nad cesto Hudajužna-Zakojca sprožil večji zemeljski plaz, ki je s seboj odnesel okoli 50 metrov dolg cestni odsek. Plaz k sreči ni ogrozil nobene zasebne hiše, vendar pa je v nastalo »slepo črevo« pahnil stanovalce treh hiš, ki sodijo v občino Cerčno in bodo zato do sanacije vezani zgolj na cerkljansko stran. Ker gre za cestno povezavo, ki povezuje dve sosednji občini, bodo po besedah **Mirana Droleta**, vodja oddelka za okolje in prostor na Občini Tolmin, ustrezno rešitev za sanacijo sedaj povsem odrezane ceste skušali najti skupaj z Občino Cer-

kno.

»Teren je vse prej kot stabilen, zato bomo morali k reševanju tega problema pristopiti z resnimi projekti,« je še opozoril Drole in dodal, da ostaja

PREDSTAVLJAMO OBČINSKEGA SVETNIKA

Ime in priimek: Metod Fon

Kraj bivanja: Volče

Stranka: Slovenska ljudska stranka (SLS)

Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Ne. V občinski politiki sem bil od leta 1990 oziroma od prvih demokratičnih volitev do leta 2002. Nato sem dva mandata opravljal funkcijo predsednika Krajevne skupnosti Volče, lani pa sem bil ponovno izvoljen v Občinski svet Občine Tolmin.

Za kandidaturo sem se odločil, ker ... hočem biti aktiven pri ustvarjanju našega vsakdana in ne samo pasivni opazovalec, katere-

METOD FON. Foto: T. Š. F.

cesta do nadaljnega zaprta. Speljana je namreč po plazovitem območju in ponekod se že nakazujejo novi zemeljski plazovi, ki utegnejo po spomladanskem deževju zdrsniti v doli-

mu je vse slabo oziroma vse dobro. **Glavni cilj, ki ga želite doseči v tem mandatu?** Izboljšati status krajevnih skupnosti oziroma njihovih vodilnih, saj opravljajo pomembno vlogo v lokalni samoupravi. Čim prej je treba sprejeti prostorski lokacijski načrt po naših merilih in željah, da se bo lahko zgradilo nove čistilne naprave in omogočilo možnost individualnih gradenj v naseljih občine Tolmin.

Kaj vas v življenju veseli? Rad opravljam svoj poklic in delo na domači kmetiji. Poleg tega sem aktiven član GRS Tolmin, rad smučam in zahajam v naše gore. Sodelujem tudi v domačem cerkvenem pevskem zboru in pri drugih dejavnostih v kraju.

Ime in priimek: Andrej Costantini

Kraj bivanja: Tolmin

Stranka: DeSUS

Je to vaš prvi mandat v občinskem svetu? Da.

Za kandidaturo sem se odločil, ker ... mi sprememba delovnega okolja dopušča aktivno delovanje v domačem okolju, znanje in izkušnje pa omogočajo kakovostno opravljanje funkcije. **Glavni cilj, ki ga želim doseči v tem mandatu?** Pospešeno izgradnjo in modernizacijo infrastrukture, ki bo občino in občane bolj odprla in povezala s svetom, ki bo podlaga za

no. Kot ocenjuje, bodo stroški sanacije zelo visoki, zato brez povezovanja obeh občin ter državne pomoči ne vidi ustrezne rešitve.

Tatjana Šalej Faletič

ANDREJ COSTANTINI. Foto: iz domačega albuma

odpiranje novih delovnih mest in čim bolj izenačila kvaliteto življenja med mestom in vasjo. Želim doseči take možnosti za življenje in razvoj, da se ne bo potrebno mladim izseljevati ali pa iskati zaposlitev drugod, saj bomo le na tak način lahko zadovoljili tudi potrebe starejših.

Kaj vas v življenju veseli? Če bi moral to povedati v enem samem stavku, bi rekel, da dobro opravljeno delo. Sicer pa me v življenju veseli veliko reči, med drugim rečni in morski ribolov. V sprostitev mi je tudi moja hobi delavnica, kjer lahko z znanjem električnih, kovinarskih in mizarskih spretnostih »sčaram« marsikaj koristnega.

Utrinki

► se je še, da imamo na naši šoli tudi mlade čarovnike, ki znajo odlično čarati. Pa vendar je prišel čas, ko je bilo treba razglasiti najboljšega in žal je (skoraj) vedno tako, da je zmogovalec samo eden. Prvi trije so si bili po točkah zelo blizu, saj jih je ločila samo točka. Najboljši trije (Matija Sivec, **Martin Žbogar** in Metal skupina) so za nagrado prejeli USB ključek, zmogovalec Matija Sivec pa si je poleg tega prislužil še izlet ob zaključku šolskega leta. Da pa ves trud ne bi bil zaman, so vsi nastopajoči na pobudo **Žana Zagrajška** prejeli majčko z napisom »JAZ GA IMAM ... TALENT«.

Velikokrat slišimo, da otroci vedno povedo to, kar mislijo, zato smo jih povprašali za mnenje o prireditvi Na-

ša šola ima talent. Ugotovili smo, da bi oni nekatere stvari spremenili ali drugače izpeljali, a vendar je bila večina istega mnenja, da »je blo že zej zakon«. Kot kaže ima res prav vsak izmed nas talent, ki čaka, da ga odkrijemo in razvijamo v takšni (s)meri, da ga bodo tudi drugi lahko opazili.

Anja Kragelj, učiteljica,
OŠ Dušana Muniha Most na Soči

NAŠA ŠOLA IMA TALENT – Na OŠ Dušana Muniha Most na Soči je ob spremljanju talentov zavladalo enotno mnenje. Nihče ni zavidal zahtevni nalogi komisije, ki je morala izbrati najboljšega. A ker je zmogovalec lahko samo eden, je laskavi naziv talent leta 2011 pripadel petošolcu **Matiju Sivcu**, ki je zelo originalno posnel **Michaela Jacksona**.
Foto: arhiv šole

KREATIVNE DELAVNICE ZA NABOR PROJEKTIH IDEJ so se izkazale kot dobrodošle, saj so udeleženci s predstavitvijo ukrepov, ki so del Programa razvoja podeželja in osnova za črpanje finančnih sredstev iz **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja**, dobili informacije o možnostih in pogojih za kandidiranje na javnih razpisih.

»Konzerviranje« projektih idej

V februarju in marcu je **LAS za razvoj**, ki deluje v okviru **Posoškega razvojnega centra**, za **Občino Tolmin** v okviru projekta *Več znanja na podeželju III. del* izvedel tri **delavnice** za pripravo na bližajoče se javne razpise s področja razvoja podeželja. Te so bile namenjene predstavnikom krajevnih skupnosti in lokalnim ponudnikom na območju omenjene občine, ki že imajo konkretne projektne predloge, dobrodošli pa so bili tudi vsi tisti, ki želijo svoje zamisli uresničiti v prihodnje. **Verena Tuta** z Občine Tolmin je povedala, da se je zamisel o izvedbi kreativnih delavnic za nabor projektih idej izkazala kot dobrodošla med občani občine Tolmin. S predstavitvijo ukrepov, ki so del Programa razvoja podeželja in osnova za črpanje finančnih sredstev iz **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja**, so udeleženci namreč dobili informacije o možnostih in pogojih za kandidiranje na javnih razpisih.

Delavnic se je udeležilo nekaj manj kot 50 udeležencev, ki so sprva prisluhnili predstavitvi programa LEADER in ukrepov tako imenovane 3. osi. Ti ukrepi prek javnih razpisov sofinancirajo projekte, ki prispevajo k obnovi in razvoju vasi ter ohranjanju in izboljševanju dediščine podeželja. Slednje sta zbranim predstavili mag. **Rosana Ščančar** z Občine Kanal ob Soči in **Michaela Vidič** s Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije – Zavod GO. V drugem delu sta strokovna vodja LAS-a **Greta Pavšič** in direktor turistične razvojne agencije Autentica

Matjaž Primc predstavila primere dobrih praks v Sloveniji. Sledil je nabor projektih idej s strani posameznih udeležencev. Ti so skupaj z moderatorjem dr. **Francijem Čečem** svoje projektne zamisli ovrednotili, jih umestili v posamezne sklope ter jih na koncu tudi skušali oceniti.

Tako imenovano »konzerviranje« projektih idej predstavlja za potencialne prijavitelje kot tudi za izvajalce pomemben postopek, meni pobudnica delavnic **Greta Pavšič**. *»Projektne ideje je treba pripravljati na zalogo v izogib kasnejšim problemom.«* Kot pojasnjuje, se težave največkrat pojavijo, ko je javni razpis že objavljen. Šele takrat začnejo pronicati projektne ideje, vendar pa prijaviteljem do izteka razpisnega roka navadno zmanjka čas za pripravo potrebne projektne dokumentacije. Ugotavlja tudi, da se je s strani udeležencev pokazala velika motiviranost in želja po izvajanju različnih dejavnosti na podeželju. *»Naloga potencialnih prijaviteljev je, da izrazijo svoje želje in potrebe, naša naloga pa je, da jim pri tem pomagamo, tako da s skupnimi močmi dosežemo željeno,«* je še poudarila in udeležence opozorila, da je v terminskem načrtu odprtje javnih razpisov predvideno v aprilu in maju ter oktobru in novembru.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič

Uradno odprtje sanirane brežine Pod Ključem

V petek, 11. marca, je minister za promet dr. **Patrick Vlačič** uradno predal namenu sanirano brežino Pod Ključem na odseku Peršeti-Most na Soči. Na tamkajšnjem vozišču, speljanem ob strmi skalni brežini, ki

zavoljo svojih nagubanih geoloških plasti sodi med naravne spomenike, je bila zaradi padanja kamenja ogrožena varnost mimoidočih, onemogočena tekoča vožnja, cestišče pa poškodovano. Zato so se na **Ministrstvu za promet, Direkciji RS za ceste** odločili, da bo njihova investicija sanacije brežine vključevala tudi izvedbo galerije (več o tem smo v **EPicentru** že pisali). Celotna vrednost projekta, ki je bila v višini 1,823 milijona evrov sofinancirana iz **Evropskega sklada za regionalni razvoj**, je skupno znašala 2,39 milijona evrov.

Ob odprtju je minister **Vlačič** povedal, da tovrstne prometne pridobitve ne doprinesejo le k povečanju prometne varnosti, temveč prispevajo tudi k skrajšanju potovalnih časov,

znižanju stroškov uporabnikov, izboljšujejo okoljske in življenjske pogoje ter nenazadnje povečujejo mobilnost, kar je za obmejna območja še posebej pomembno. Poudaril je še, da gre za primer dobre prakse, saj je bil projekt speljan pol leta pred iztekom pogodbenega roka. Tako je omenjeni cestni odsek uporabno dovoljen dobil že 25. novembra del. K predčasno zaključeni izvedbi del, za katero je bilo zadolženo ajdovsko podjetje **Primorje d. d.** s partnerskima izvajalcema **Cestnim podjetjem Nova Gorica** in **SGP Zidgrad Idrija d. d.**, je pripomogla več kot dvomesečna popolna zapora in dvoizmenški delovni čas.

Tatjana Šalej Faletič

Foto: Romana Potočnik

URADNO ODPRTJE SANIRANE BREŽINE Z NOVOZGRAJENO GALERIJPOD KLJUČEM – Zbrane je uvodoma pozdravil župan gostiteljske občine **Uroš Brežan**, ki je besedo nato predal ministru za promet dr. **Patricku Vlačiču**. Ta se je ob tej priložnosti za potrežljivost zahvalil vsem domačinom, ki so imeli zaradi izvajalskih del ter s tem povezane več kot dvomesečne popolne zapore kar nekaj nevšečnosti.

SKOZI GALERIJPOD KLJUČEM, ki varuje mimoidoče pred padajočim kamenjem, so se po uradnem odprtju kot prvi popeljali starodobniki.

Kdo vse še stoji za odločitvami na lokalnem nivoju?

Zagotovo ste opazili, da po novem v rubriki Iz občinskih uprav predstavljamo člane posameznih občinskih svetov, saj želimo, da bi širša javnost vedela, na koga se lahko obrne z morebitnimi vprašanji oziroma prošnjami, povezanimi z odločitvami lokalne oblasti. Medtem ko se nam bodo občinski svetniki postopoma predstavljali skozi vse leto, bomo tokrat pod drobnogled vzeli še nekatere druge občinske organe, ki prav tako sodelujejo v procesu spreminjanja oziroma sprejemanja pomembnih odločitev.

Kot pravi Stane Vlaj, je temeljna naloga občine zagotavljanje in odločanje o javnih zadevah, ki temeljijo na skupnih potrebah in interesih prebivalcev na nekem območju. Najpomembnejši organ, ki na svojih sejah sprejema odločitve, je občinski svet, vendar je proces sprejemanja odločitev daljši, kot se zdi na prvi pogled. V njem namreč ne sodelujejo le člani občinskega sveta, zato tokrat dodatno pozornost namenimo delovnim telesom lokalne oblasti in njihovim članom, ki so kljub pomembnosti večkrat potisnjeni v ozadje.

Odbori in komisije

Delovna telesa, ki jih imenujemo odbori in komisije, so ustanovljena z namenom, da bi razbremenila delo

občinskih svetnikov, pospešila postopke in prišla do kakovostnejših odločitev. Čeprav njihovo delovanje ni ravno na očeh javnosti, se večina odločitev, ki jih v zaključni fazi sprejme oziroma zavrne občinski svet, oblikuje prav na sejah omenjenih delovnih teles. Gre torej za strokovne organe, ki pripravijo gradivo oziroma argumente, ki služijo kot osnova pri odločanju na ravni občinskega sveta.

Odbori štejejo od pet do sedem članov, medtem ko jih imajo komisije nekoliko manj – od tri do pet. Število članov v vsakem odboru oziroma komisiji in vsebinsko področje njihovega delovanja določi občinski svet. V okviru svojih pristojnosti občinski odbori in komisije razpravljajo o vprašanih s svojega delovnega po-

dročja. Svoje mnenje nato posredujejo občinskemu svetu ter mu v sprejem predlagajo tudi najrazličnejše odloke in druge pravne akte – izjema so občinski proračun in zaključni račun ter drugi akti, za katere je v zakonu ali statutu določeno, da jih občinski svet sprejme na predlog župana. Poleg tega obravnavajo tudi predloge, vezane na svoje delovno področje, ki jih podajo bodisi župan bodisi člani občinskega sveta ali občani. Po obravnavi nato občinskemu svetu podajajo svoje mnenje.

Nadzorni odbor kot najvišji organ nadzora javne porabe v občini

Skladno z velikostjo oziroma natančneje s številom prebivalcev imajo občine različno število odborov in

komisij. Nekateri so skupni vsem občinam, drugi pa se nekoliko razlikujejo. Tako imajo na primer vse tri občine v Zgornjem Posočju svoj nadzorni odbor, ki je najvišji organ nadzora javne porabe v občini. Ta v okviru svojih pristojnosti nadzoruje namenskost in smotrnost porabe sredstev občinskega proračuna kot tudi finančno poslovanje uporabnikov proračunskega denarja (javnih zavodov, javnih podjetij, občinskih skladov in drugih porabnikov sredstev občinskega proračuna). Poleg tega se vloga nadzornega odbora navezuje tudi na nadzor razpoložljivega premoženja občine, njegovi člani pa bdijo še nad pravilnim in zakonitim poslovanjem občinskih organov, občinske uprave in drugih tako imenovanih ožjih delov občine (krajevne

Utrinki

SREČANJE SLOVENCEV Z OBEH STRANI MEJE

Bovec – Letošnje tradicionalno srečanje Slovencev Videmske pokrajine in Posočja se je začelo nekoliko drugače kot po navadi, in sicer z okroglo mizo o težavah in zastojih pri izvajanju programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013. Delovnega srečanja so se udeležili predsednik državnega zbora **Pavel Gantar**, minister za Slovence po svetu **Boštjan Žekš**, predsednik komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu **Miro Petek**, načelnik Upravne enote Tolmin **Zdravko Likar**, vsi trije posoški župani **Uroš Brežan**, **Darja Hauptman** in **Danijel Krivec** in žu-

LETOŠNJE TRADICIONALNO SREČANJE SLOVENCEV VIDEMSKÉ POKRAJINE IN POSOČJA se je začelo z okroglo mizo o težavah in zastojih pri izvajanju programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013. Foto: Mateja Skok

Preglednice: Odbori in njihovi člani po posameznih občinah

OBČINA BOVEC	
Odbor	Člani
Odbor za gospodarstvo in gospodarske javne službe	Miro Bozja, Darko Čobec (<i>predsednik</i>), Adis Hrovat, Goran Kavs, Ivo Knez, Denis Mlekuž in Uroš Sovdat
Odbor za negospodarstvo in javne službe družbenih dejavnosti	Peter Della Bianca, Davor Gašperčič, Tatjana Komac, Marija Kravanja, Anita Rot, Darjan Rot in Breda Vencelj (<i>predsednica</i>)
Odbor za prostorsko planiranje, varstvo okolja in gospodarjenje z nepremičninami	Siniša Germovšek, Adis Hrovat, Milan Jojič, Jordan Kenda, Danijela Komac, Valter Mlekuž (<i>predsednik</i>) in Darko Šuler
Statutarno-pravna komisija	Marija Kravanja (<i>predsednica</i>), Darko Šuler, Robert Trampuž
Komisija za priznanja in odlikovanja	Igor Černuta, Milan Jojič, Ivo Knez (<i>predsednik</i>)
Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja	Darko Čobec (<i>predsednik</i>), Iztok Kašca, Tatjana Komac, Uroš Sovdat in Breda Vencelj
Nadzorni odbor	Šani Čmak, Peter Domevšek, Darjo Flajs, Fabjan Kašca in Marko Pretner

OBČINA KOBARID	
Odbor	Člani
Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo in varstvo okolja	Joško Bon, Pavel Gregorčič, Edi Melinc (<i>predsednik</i>), Dušan Skočir, Darko Smrekar - Smrk, Marijan Stres in Toni Volarič
Odbor za negospodarstvo in javne službe družbenih dejavnosti	Bruno Grosar, Darko Kurinčič, Peter Kutin, Beti Melinc, Marko Miklavič (<i>predsednik</i>), Pavel Tonkli in Božica Špolad Žuber
Odbor za turizem in šport	Jernej Bric, Vladimir Hvala, Danica Hrast (<i>predsednica</i>), Edi Lazar, Ivan Ručna, Matjaž Stergar in Aleks Volarič
Statutarno-pravna komisija	Barbara Mozetič, Darko Rosič, Ivan Ručna, Pavel Sivec (<i>predsednik</i>) in Branko Velišček
Komisija za priznanja in nagrade	Zdenka Brešan, Marijan Čebokli, Danica Hrast, Marijan Lazar in Marijan Stres (<i>predsednik</i>)
Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja	Marijan Čebokli, Marko Miklavič (<i>predsednik</i>), Darko Rosič, Pavel Sivec in Branko Velišček
Nadzorni odbor	Darko Bajt, Aleksandra Berginc (<i>predsednica</i>), Marijan Kušcer, in Davorin Šturm

OBČINA TOLMIN	
Odbor	Člani
Odbor za gospodarstvo	Aleš Bizjak, Zvezdana Čarga Šavli, Drago Rijavec, Matej Skočir (<i>predsednik</i>), Tomaž Štenkler, Ciril Testen in Srečko Trojer
Odbor za okolje in prostor	Radko Carli, Andrej Costantini, Jožef Ernest Kemperle (<i>predsednik</i>), Karel Laharnar, Franc Ličer, Nataša Štrukelj in Ivo Tuta
Odbor za družbene dejavnosti	Maša Klavara (<i>predsednica</i>), Friderik Lapanja, Andrejka Leban Černe, Majda Maglica, Dragica Rejec Taljat, Dejan Testen in Boris Velikonja
Odbor za gospodarske javne službe in promet	Metod Fon, Jernej Kenda, Branko Kranjc, Matjaž Leban (<i>predsednik</i>), Rajko Leban, Jože Režonja in Igor Rutar
Odbor za kmetijstvo, turizem in razvoj podeželja	Sergej Čujec, Jernej Kenda, Karel Laharnar, Mafalda Lipušček, Borut Nikolaš, Anka Šavli in Darjo Velušček (<i>predsednik</i>)
Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja	Andrej Costantini, Maša Klavara, Jože Režonja, Ciril Testen (<i>predsednik</i>) in Darjo Velušček
Komisija za peticije	Jožef Ernest Kemperle, Martina Kenda, Branko Kranjc (<i>predsednik</i>), Andrej Leban in Nada Uršič
Komisija za priznanja in nagrade	Karmen Beguš, Maša Klavara, Friderik Lapanja (<i>predsednik</i>), Ivo Tuta in Alojz Zorjan
Statutarno pravna komisija	Metod Fon, Tadej Gaberšček, Danijel Oblak (<i>predsednik</i>), Janja Gruden Šavli in Nada Uršič
Nadzorni odbor	Mercedes Fratnik, Maks Jan (<i>predsednik</i>), Peter Kovacič, Mirjam Rutar in Rok Uršič

skupnosti). Delo tega odbora je javno, zato morajo njegovi člani po končanem poročilu o svojih ugotovitvah obvesti tudi javnost.

Ostala delovna telesa

Poleg nadzornega odbora imajo vse tri posoške občine (bovska, kobariska in tolminska) tudi Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Njena glavna pristojnost je, da občinskemu svetu podaja predloge za člane odborov in komisij.

Vse tri občine razpolagajo še s Statutarno-pravno komisijo, ki obravnava vse pravne akte, ki jih sprejema občinski svet.

Posamezne občine glede na svoje potrebe s statutom ustanovijo še druga delovna telesa (odbore in komisije), ki jih skupaj z njihovimi člani podrobneje predstavljamo v preglednicah.

Pripravila: **Mateja Skok**

Vir: VLAJ, Stane. (2004). *Lokalna samouprava. Fakulteta za družbene vede. Ljubljana: FDU.*

Utrinki

pani 15 obmejnih občin iz Videmske pokrajine ter drugi povabljeni gostje. Kot je uvodoma pojasnil bovški župan Danijel Krivec, so želeli s srečanjem opozoriti na težave pri črpanju evropskih sredstev.

Sodelovanje med Slovenijo in Italijo v čezmejnem programu se je začelo leta 1994. V vseh teh letih je sodelovanje pripomoglo k medsebojnemu spoznavanju, povezovanju ter uresničevanju številnih skupnih zamisli z namenom razvijati skupen prostor. Zaradi uspešnega sodelovanja v preteklosti je Posočje in celotno upravičeno območje težko pričakovalo novo programsko obdobje 2007–2013. Na zadnjem razpisu so različni partnerji oziroma nosilci projektov v sodelovanju z italijanskimi

partnerji pripravili vrsto projektov, kot npr.: urejanje kolesarskih poti, pašnikov in sadovnjakov, cest, eko muzeja, povečanje energetske učinkovitosti, spodbujanje podjetništva, sodelovanje pri neformalnem izobraževanju prebivalstva, oživiljanje zgodb 1. svetovne vojne itd. Danes pa, kot je bilo slišati na delovnem srečanju, udeleženci ugotavljajo, da je črpanje sredstev v okviru programa Interreg Slovenija-Italija 2007–2013 zastalo na vseh področjih. Doležle so potrjeni le tako imenovani strateški projekti, medtem ko do ocenjevanja standardnih projektov, oddanih na javni razpis poleti 2009 sploh še ni prišlo. Zato od Vlade RS, pristojnih ministrstev ter deželnih uprav Furlanije Julijske krajine,

Veneta in Emilie Romagne zahtevajo, da omogočijo izvajanje čezmejnih projektov s takojšnjim črpanjem evropskih sredstev. Poleg tega Vladi RS in deželi Furlaniji Julijski krajini predlagajo, da zagotovita čim prejšnjo objavo javnega razpisa za male čezmejne projekte, ki ga predvideva Operativni program čezmejnega sodelovanja. Po mnenju udeležencev prav ti projekti prinesejo obmejnemu območju največ koristi. Predsednik državnega zbora je srečanje označil za pozitivno, saj je po njegovem mnenju od učinkovite porabe evropskih sredstev odvisen nadaljnji razvoj regije. Sicer pa so se udeleženci strinjali, da je bilo delovno srečanje obmejnih županov uspešno, ter predlagali, da se v takšni sestavi

srečajo vsaj enkrat letno.

Okrogli mizi je sledila proslava v okviru 41. novoletnega srečanja Slovencev Videmske pokrajine in Posočja, ki je letos prvič potekala v bovškem kulturnem domu. Prireditve, na katero že tradicionalno vabi načelnik Upravne enote Tolmin **Zdravko Likar** in vsi trije posoški župani, je na zanimiv način povezoval **Jernej Cuder**, družbo pa so mu delali gostje iz Posočja ter Videmske pokrajine. V uvodnem delu je zbrane, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano, najprej pozdravil bovški župan, nato pa še predsednik državnega zbora. Del osrednje prireditve je bil namenjen podelitvi Gujonovih priznanj – letos so podelili kar dve.

Prvo je šlo v roke **Planinski družini** ►

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob smaragdni poti

Projekt sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Upravljavci zavarovanih območij kot servis za lokalno okolje

Javni zavod Triglavski narodni park (JZ TNP) že vrsto let sodeluje z območji naravnega parka Julijsko predgorje iz Rezije v Italiji in Narodnega Parka Nockberge iz Avstrije. Parki med seboj sodelujejo predvsem na področjih dela s šolskimi otroki, trženja lokalno tipičnih izdelkov ter popestritve lokalne turistične ponudbe. Minulo leto so se omenjene dejavnosti nadaljevale s projektom Krog parkov – ERA, ki ga je JZ TNP prijavil na razpis LAS za razvoj v okviru izvajanja programa LEADER.

V prvem delu projekta Krog parkov – ERA je bila medijsko najbolj odmevna predstavitev dokumentarnega filma *Alpe brez meja*. Gre za prenos življenja ljudi iz območja treh parkov na televizijske zaslone. Film govori o njihovih podobnih življenjskih izkušnjah in skupnih razvojnih potrebah. Prikazano je tudi uspešno projektno sodelovanje osnovnih šol in upravljavcev zavarovanih območij (organizirani mednarodni naravoslovni dnevi, učne delavnice, večdnevna bivanja v naravi ...).

Šole dobile info točke

Na osnovnih šolah, ki so se vključevale v te aktivnosti (*OŠ Simona Kosa Podbrdo*, *OŠ Dušana Muniha Most na Soči*, *Podružnična šola (PŠ) Drežnica in PŠ Soča*), je JZ TNP organiziral tudi delovanje tako imenovanih informacijskih točk narodnega parka

OTROCI NA USTVARJALNIH DELAVNICAH mednarodnih naravoslovnih dnevov.

– bistvo je predvsem v vzpostavitvi sodelovanja med parkom in šolami z namenom, da osnovne šole po lastni izbiri v svoje učne programe ter pro-

grame obšolskih dejavnosti vključujejo obstoječe parkovne izobraževalne programe in aktivnosti. Vse informacijske točke po šolah so bile tudi pri-

merno opremljene z ustreznim pohištvo, panoji, zasloni na dotik ...

Strokovne ekskurzije

Z namenom izmenjave dobrih praks smo prijavitelji v okviru projekta organizirali tudi strokovne ekskurzije za domačine s področja planšarstva, certifikatov kakovosti, povezovanja gospodarskih in naravovarstvenih dejavnosti v gorskem svetu in sodelovanja uprav parkov z lokalnim prebivalstvom.

Nadgradnja s skupno promocijo in trženjem

V nadaljevanju želimo projekt nadgraditi tudi s skupno promocijo in trženjem turističnih storitev ter lokalno tipičnih izdelkov prek že oblikovane iniciative *Krog parkov*. Gre namreč za povezavo različnih partnerjev v prostoru (kmetij, restavracij, muzejev, informacijskih centrov, šol, upravljavcev učnih poti, itd.), ki se povezujejo z namenom promoviranja in oblikovanja skupnih turističnih produktov, trženja izdelkov in storitev ter izobraževanja in osveščanja širše javnosti.

Upravljavci zavarovanih območij – servis za lokalno okolje

Projektne dejavnosti med drugim kažejo na to, da lahko upravljavci zavarovanih območij predstavljajo nekakšen servis za lokalno okolje, in sicer z namenom izobraževanja in osveščanja kot tudi za aktivnosti pri podpori v razvoju in izboljševanju dohodkovnih možnosti lokalnega prebivalstva.

Besedilo in foto: **Davorin Koren**, Javni zavod TNP, Služba za razvoj

Utrinki

► (PD) **Benečije**, ki je bila ustanovljena leta 1992 in šteje več kot 100 članov. Planinska družina je ena najdejavnejših organizacij Slovencev v Videmski pokrajini; skrbi za vzgojo mladih planincev, organizira izlete in pohode, srečanja ter razvija nacionalni ponos. Hkrati pa je odprta tudi za italijanske in furlanske planince. Drugo priznanje je prejel **Marjan Bevk**, svobodni umetnik in režiser. Zelo dragoceno je njegovo strokovno delo z Beneškimi Slovenci ter vloga spodbujevalca sodelovanja in povezovanja med Benečijo in Posočjem. Bil je pobudnik in ustanovitelj kulturnega društva Čedermac, ki bogati in pospešuje kulturno sodelovanje med Slovenci iz Posočja, Benečije in Koroške. Sodeluje tudi z

Beneškim gledališčem, ki se je pod njegovim vodstvom vse pogosteje pojavljalo na obmejnem ozemlju Benečije in Posočja. Izpostaviti pa velja še njegovo mentorsko delo na polnih gledaliških delavnicah za otroke iz Benečije in Posočja, ki jih Beneško gledališče prireja v sodelovanju z Zavodom za slovensko izobraževanje iz Špetra.

Mateja Skok

TRADICIJA DRUŽENJA OSTAJA

Dolenja Trebuša – Vsakršna bojazen, da bi se v Dolenji Trebuši tradicija druženja ob kulturnem prazniku kdaj prekinila, je očitno res odveč. Dokaz je bila nabito polna dvorana,

ki se tudi po končanem uradnem delu ni spraznila, saj so pridne gospodinje poskrbele za bogato obložene mize. Druženje se je začelo s slovensko himno, ki je ob pomoči ubranih glasov Mešanega pevskega zbora »Justin Kogoj« iz Dolenje Trebuše napolnila srca zbranih. Mlada voditelja sta z vpletanjem Prešernovih verzov povezovala pester kulturni program, v sklopu katerega so se občinstvu predstavili domači ženski in moški pevski zbor ter folklorna skupina, nastopili pa so tudi učenci podružničnega vrtca in šole.

Druženje se je nadaljevalo pozno v noč, saj se ob tej priložnosti zberejo tako vsi vaščani kot številni drugi obiskovalci.

Sara Pirih

NOVA STANOVANJA V POLJUBINJU

LEGA:

Nova stanovanja se nahajajo v vasi Poljubinj, ki je 1,5km oddaljena od Tolmina. Večstanovanjska objekta, ki skupaj s stopniščem tvorita celoto sta umeščena na plato ob potoku Godiča pod lokalno cesto Tolmin - Ljubinj.

OBJEKT:

Umestitev objekta omogoča dovoz na pokrito 4. etažo s 6-imi parkinimi mesti in v delno vkopano klet z 11-imi parkirnimi mesti, skupno kolesarnico in servisnimi prostori za strojne instalacije. Vse etaže povezuje skupno stopnišče z dvigalom z glavnima vhodoma v nivoju kleti in 4. etaže. Zunanji dvoriščni prostor nad kletjo, ki ga oklepata objekta je namenjen skupni uporabi in omogoča namestitvev otroških igral.

STANOVANJA:

V pritličju in ostalih treh nadstropjih je skupno 9 stanovanj, ki so z dnevnimi prostori in ložami orientirana na sončno jugozahodno stran. Nizkoenergijska stanovanja s talnim ploskovnim ogrevanjem in umetnim prezračevanjem imajo kleti v svojih etažah.

FINANCIRANJE:

Financiranje nakupa stanovanj bo možno z najetjem stanovanjskih kreditov pod ugodnejšimi pogoji pri Novi KBM d.d. Podružnica Tolmin.

INFORMACIJE:

Stanovanja bodo vseljiva predvidoma pred poletjem 2011.

Za dodatne informacije pokličite na podjetje Portal d.o.o., Na logu 10, Tolmin;

gsm: 031 622 574

E-mail: portal.danilo@siol.net

BOMO ZNALI Z MOJE SRCA PREPOZNATI

POIŠČITE JIH V KROGOTOKU NA WWW.PRC.SI

DROSTJO SVOJEGA PRAVE ZAKLADE?

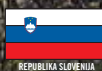
Posoški razvojni center

EVROPSKA UNIJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

REPUBLIKA SLOVENIJA

Bogastvo podeželja ob smrtaradni poti

Organ upravljanja za Program razvoja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Projekt sofinancira EU.

Ideja in fotografija za pano: Eva Koren, Lara Matea Ivančič, Meta Stergar, Mija Tonkli, Katarina Uršič, Tinkara Uršič Fratina, Nejka Volarič - učenke šestega razreda OŠ Simona Gregorčiča Kobarid, ki obiskujejo EKO krožek. Mentorstvo: Romina Hočevar, Patricija Rejec, Irena Stergar.

Ime projekta: V krogotoku. Nosilec: Posoški razvojni center. Oblikovanje: Gaya Cerknó. Leto izdaje: marec 2011.

K Minervi in Hefajstu na Vrh gradu

Šentviška planota je arheološko sicer slabše raziskana, obenem pa nas slučajno odkrite najdbe vedno znova opozarjajo, da gre za pravo arheološko zakladnico. Del te predstavljajo tudi odkritja z najdišča Vrh gradu pri Pečinah. Najdbe nakazujejo na poselitev prostora v pozni bronasti dobi, starejši in mlajši železni dobi ter rimskem obdobju.

Zaradi izjemne strateške lege je imel Vrh gradu obrambno in morda tudi kulturno vlogo. Ob tem ne gre prezreti železnega orodja in žlindre¹, ki kažeta, da so tedanji prebivalci kovali in morda tudi talili železo. Skupaj z nekaterimi odkritji zadnjih let se vedno bolj razkriva pomen metalurgije na Šentviški planoti v arheoloških obdobjih.

»Neki prostor se imenuje Grad, in zidovje še sedaj spoznaš«

Tolminski muzej je v sklopu dogodka *Ta veseli dan kulture* decembra lani poskrbel za novo arheološko razstavo *K Minervi in Hefajstu² na Vrh gradu*. Najdišče leži v bližini zaselka Stari Rut pri vasi Pečine na jugozahodnem robu Šentviške planote. Obsega skalni greben, ki se kot ozek pomol končuje pred zajedo hroudurniške grape Kostanjevice. Domačini še danes vedo povedati, da je nekoč na tem mestu stal grad. Na Vrh gradu so lepo vidne umetno zasekane terase, kjer so najverjetneje stale stavbe, predvsem pa izstopa

POGLED NA VRH GRADU – Najdbe s tega območja nakazujejo na poselitev prostora v pozni bronasti dobi, starejši in mlajši železni dobi ter rimskem obdobju. Foto: fototeka Tolminskega muzeja.

obrambni okop na vzhodnem, pristopnem slemenu.

Zaradi zanimivega toponima je na potencialno arheološko najdišče opozoril že svetolucijski župnik **Tomaž Rutar**, ko je v glasilu *Slovenska bčela* leta 1853 zapisal: »Teutoni in Cimbri so bili s hribov prišli, kakor historia

pravi. Tudi to moja misel poterdila. Menim, da so prišli iz Kranjskega čez Šentvidsko goro in Pečino. Iz Pečine se je videla Noreja. Onda so se divjaki utaborili, in ker so od daleč rimske vojščake zagledali, k boju pripeljali. Zatorej najdeš ondi imena, ki imajo vojaški pomen. Neki prostor se ime-

nuje Grad, in zidovje še sedaj spoznaš. Drugi prostor se imenuje Gradšiška, tretji Vahtarišče.«

Različni iskalci so ob koncu 20. stoletja na območju najdišča odkrili številne arheološke najdbe. Vsaj del sta jih v svoje zbirke uspela pridobiti Tolminski muzej in **Narodni muzej Slovenije** v Ljubljani. Verjetno je še več predmetov v različnih zasebnih zbirkah ali pa so končali na črnem trgu starin, s čimer je storjena neprecenljiva škoda najstarejši dediščini naših krajev.

Sledovi tisočletij

Prva sled obljudenosti najdišča sega v bronasto dobo, o čemer pričča odlomek bronastega srpa. Takšni srpi so bili pogosto del zakladnih ali depojskih najdb (na primer depojska najdba iz Turjeve jame pri Robiču), ki jih uvrščamo v čas pozne bronaste dobe oziroma 11. in 10. stol. pr. n. št.

Več najdb iz starejše železne dobe (9.–4. stol. pr. n. št.) morda nakazuje na stalnejšo poselitev. Mednje sodi odlomek tako imenovane certoške

Utrinki

PROGRAMI ZA OBLADOVANJE STRESA

Severna Primorska – Mednarodna fundacija »Art of Living« je bila ustanovljena leta 1982 v okviru Organizacije združenih narodov (OZN) in je danes prisotna v več kot 150 državah po svetu. Gre za nevladno organizacijo s posebnim posvetovalnim statusom v Ekonomskem in socialnem svetu (ECOSOC) OZN, ki ponuja številne programe za promocijo zdravja in kakovosti življenja. Po številu članov, prostovoljcev in opravljenih humanitarnih akcijah sodi med najmočnejše nevladne organizacije na svetu. Vizija Art of Living sledi na-

čelu, da dokler nimamo stresa prostega uma in družbe, proste nasilja, ne moremo doseči miru na svetu. Zato organizacija ponuja različne programe, ki vključujejo dihalne tehnike, meditacijo in jogo. Z njihovo pomočjo pomagajo številnim ljudem po svetu premagovati stres, depresijo in nasilna nagnjenja. Fundacija si pri širjenju miru po skupnostih po-

»Art of Living« deluje v Sloveniji več kot 15 let, in sicer kot Zavod za razvoj človekovih vrednot. Tudi tu gre za človekoljubno in ne-profitno organizacijo, namenjeno vsem, ki želijo prispevati k razvoju človekovih vrednot v naši družbi in dvigu zavesti vsakega posameznika. Foto: arhiv zavoda

fibule, kakršne so bile kot del noše v 5. in 4. stol. pr. n. št. značilne na območju med Padom, Alpami in zahodnim Balkanom.

Izjemna je najdba bronaste kultne palice, ki so jo največkrat odkrili znotraj bogatih ženskih grobov z Dolenjske, primerljive pa poznamo tudi iz nam bližnje Benečije.

Tudi v času mlajše železne dobe (konec 4.-1. stol. pr. n. št.) je bilo območje obljudeno, na kar kažejo najdbe različnih fibul. Med njimi izstopa železna keltska fibula z bronastim okrasom na loku, kakršnih pri nas še niso poznali.

Poseben značaj dajejo najdišču najdbe, ki jih povezujemo z rimsko vojsko. Svinčene izstrelke za pračo³, žebličke za podkovanje obuval in železen klin za šotor ali privez živali povezujemo z vojaki v času od Cezarja do Avgusta (druga polovica 1. stol. pr. n. št.). Iz 1. ali 2. stoletja sta bronasta rimska fibula in lupina uteži z upodobitvijo boginje Minerve, o kateri smo v **EPICENTRU** pred časom že pisali.

Presenečajo tudi številne poznorimske najdbe, med katerimi je različno napadalno orožje (puščice in

sulice) in orodje (kleščice, nakovalo, dleta), veliko kosov značilne žlindre in orodja pa priča o obstoju kovačije. Ta čas osvetljujejo tudi novčne najdbe.

Nesklenjen železen obroček je verjetno del pasne garniture in ima primerjave v najdbah z romanskih najdišč s konca 7. stoletja na območju med Istro in Alpami.

Med zanimivejše najdbe iz mlajših obdobij sodi pokrovček tobačne pipe iz 18. ali 19. stoletja, ki ga je izgubil premožnejši obiskovalec Vrha gradu.

Vojaki, kovači, svečeniki in trgovci

Zaradi nekontroliranega izkopa najdb je arheološka interpretacija najdišča otežena, saj le strokovno izvedeno arheološko izkopavanje lahko prispeva natančne podatke o odkritih predmetih, ki jih lahko podkrijejo še druge raziskave (datiranje z naravoslovnimi metodami, analize peloda in vzorcev iz posameznih plasti ...). Opredelitev najdišča tako temelji le na primerjavah s podobnimi odkritji z dobro raziskanih najdišč. V zgodnji železni dobi lahko domnevamo obstoj manjše naselbine, izjemna

K MINERVI IN HEFAJSTU NA VRH GRADU – Utrinek z odprtja istoimenske arheološke razstave, ki bo v Tolminskem muzeju na ogled vse do novembra 2011. Foto: Peter Kovačič

najdba bronaste kultne palice morda nakazuje nek poseben značaj najdišča.

Izrazita strateška, dobro naravno zavarovana lega z izjemnim pogledom na dolino reke Idrijce med današnjim Slapom ob Idrijci in Idrijo pri Bači je botrovala obljudenosti Vrha gradu tudi v mlajši železni dobi.

O dramatičnosti dogodkov v drugi polovici 1. stol. pr. n. št. pričajo rimske vojaške najdbe. Predvsem svinčeni izstrelki za pračo nakazujejo rimsko obleganje postojanke domorodnih prebivalcev, ki so bili glede na antične pisne vire verjetno pripadniki keltskih Karnov. Bitke ob rimskem osvajanju se zrcalijo tudi v vojaških najdbah z nekaterih bližnjih najdišč na Cerkljanskem (Grad blizu Reke, Gradišče v Cerknem, Police).

Izrazito vojaški značaj postojanke nakazuje tudi orožje iz 4., 5. in 6.

stoletja. Pomembne so najdbe železnega orodja in žlindre, ki kažejo, da so tedanji prebivalci kovali in morda tudi talili železo. Te najdbe skupaj z nekaterimi odkritji zadnjih let (železova žindra z območja Jerovce, železen polizdelek z Gradišča pri Polju) vedno bolj razkrivajo pomen metalurških dejavnosti v arheoloških obdobjih na Šentviški planoti.

Razstava je na ogled v Tolminskem muzeju do konca novembra 2011.

Boštjan Laharnar, arheolog, Narodni muzej Slovenije, in **Miha Mlinar**, arheolog, Tolminski muzej

Opombe:

¹ **Žindra** – raztopina oksidov, ki nastane pri taljenju rud in rafiniranju kovin (po SSKJ)

² **Minervi in Hefajstu**: Minerva je (v rimski mitologiji) boginja vojne in zavetnica obrtnikov, Hefajst pa (v grški mitologiji) bog ognja in kovaštva.

³ **prača** – pehotno orožje za metanje kamnitih ali kovinskih krogel (po SSKJ)

BRONASTA KULTNA PALICA IZ STAREJŠE ŽELEZNE DOBE – Uporaba in pomen tovrstnih predmetov nam ostajata bolj ali manj neznanca. Foto: Marko Grego

Utrinki

maga z različnimi humanitarnimi projekti, kot so reševanje konfliktov, pomoč žrtvam nesreč, trajnostni razvoj podeželja, krepitev vloge žensk, rehabilitacija zapornikov, izobrazba za vse in trajnostno upravljanje z naravnimi viri. Ker večino tovrstnega dela izvedejo ustrezno usposobljeni prostovoljci, lahko organizacija večji del sredstev, zbranih s pomočjo tečajev in delavnic, usmeri v humanitarne dejavnosti.

»Art of Living« deluje v Sloveniji več kot 15 let, in sicer kot Zavod za razvoj človekovih vrednot. Tudi tu gre za človekoljubno in neprofitno organizacijo, namenjeno vsem, ki želijo

prispevati k razvoju človekovih vrednot v naši družbi in dvigu zavesti vsakega posameznika. V teh letih je bilo v sodelovanju z različnimi ministri, inštituti ter državnimi in evropskimi uradi izvedenih veliko humanitarnih projektov. Mednje lahko štejemo program za bolnike z multiplo sklerozo v ljubljanskem rehabilitacijskem centru Soča, program psihosocialne rehabilitacije in socialne reintegracije, namenjen osebam, ki prestajajo zaporno kazen, projekt Od nasilja k ustvarjalnosti, ki je vključeval mladoletne prestopnike, program pomoči bolnikom s sindromom kronične utrujenosti in fibromelargi-

je, pomoč prizadetim v potresu v Bovcu leta 2004, poplave v Železnikih 2007 ...

Zavod je samo v preteklem letu izvedel več kot sto različnih tečajev, delavnic in projektov. Severnoprimoski prostovoljci so tako pripravili osem tečajev Umetnost dihanja, osem brezplačnih programov nenasilja po različnih OŠ, šest brezplačnih delavnic Prvi korak, štiri brezplačne delavnice Učenje brez stresa za učitelje OŠ, dve delavnici Spoznaj svojega otroka (za starše otrok do 12. leta) in dve delavnici Spoznaj svojega najstnika (za starše najstnikov od 13. leta) ter nadaljevalni tečaj

Umetnost tišine. V okviru svojih dejavnosti so v februarju izvedli še dve brezplačni delavnici Prvi korak, ki sta potekali na Mostu na Soči in v Tolminu. Ravno v teh dneh so zaključili tudi s 24-urnim tečajem Umetnost dihanja, ki je bil razporejen na šest zaporednih dni. Tečajniki so se lahko naučili, kako zmanjšati stres, povečati radost in entuziazem, izboljšati delovno učinkovitost in produktivnost, dvigniti človekovo samopodobo, izboljšati delo v timu, dvigniti zavedanje in jasnost zaznavanja, zavirati staranje in še marsikaj.

Tomaz Kragelj, Zavod za razvoj človekovih vrednot

Limone

Limone sodijo glede na izvor v skupino sadja toplih krajev ali južnega sadja, sicer pa jih tako kot njene »sorodnice« (pomaranče, mandarine, grenivke, pomelo ...) uvrščamo med citruse ali agrume.

Človek je z limonami povezan že približno 4.000 let. Prvi limonovci so uspevali v jugovzhodni Aziji in ob vznožju Himalaje v severovzhodni Indiji. Zato radi tako pavšalno rečemo, da izvirajo iz Kitajske. Njene zdravilne učinke so poznali že stari Egipčani. Stari Grki so jih denimo uporabljali za zaščito pred škodljivci, za razkuževanje, čiščenje in pranje. Tudi Rimljani so jih sprva uporabljali za zaščito pred molji, kasneje pa tudi v prehrani. Zaslugo, da so zašle tudi v Ameriko, imajo številni španski in portugalski pomorščaki. Danes so zelo cenjene v kuhinji in gospodinjstvu ter nepogrešljive v zdravilstvu. Njihova uporabnost pa seže, kot boste lahko videli, še veliko dlje.

GOJENJE

Pri nas jih gojimo kot posodovke, saj so zelo občutljive na nizke temperature in jih ne moremo imeti vse leto zunaj. Zato jih lahko od sredine maja do oktobra gojimo na prostem, v zimskem času pa jih prestavimo v svetel prostor s temperaturo okoli 10°C. Ker navadno rastlina zelo zraste, je dobro, da si za lažje prestavljanje omislimo podstavek na kolesčkah.

Če so temperaturna nihanja prevelika ali če je v prostoru premalo svetlobe, lahko rastlina odvrže liste, ki spomladi znova odženejo. Listi začnejo odpadati tudi, če v istem prostoru hranimo jabolka. Ta namreč med skladiščenjem izločajo plin etilen, ki sicer pospešuje zorenje, a tudi odpadanje listov.

Limone poleti zalivamo vsak dan, pozimi pa po potrebi. Da bolje cvetijo in obrodijo, je najbolje uporabljati naravna gnojila in naravna sredstva za zatiranje škodljivcev, saj pri uporabi umetnih gnojil prehajajo v liste in plodove tudi zdravju škodljive snovi. Izkušeni vedo povedati, da je razredčen svež urin najboljši za gnojenje citrusov, medtem ko milnica, s katero poškrabimo rastlino, služi za zatiranje kaparjev.

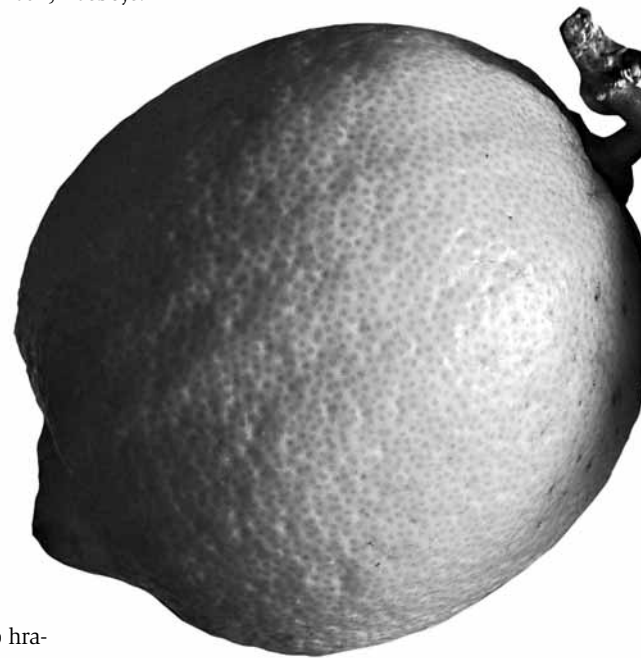
POMEMBNE SESTAVINE LIMONINEGA SOKA IN LUPINE

100 g težka limona (meso in sok) vsebuje:

- 90 g vode,
- 3,2 g ogljikovih hidratov,
- 1,2 g vlaknin,
- 0,7 g beljakovin,
- 0,6 g maščob,
- 150 mg kalija,
- 55 mg vitamina C,
- 30 mg magnezija,
- 16 mg fosforja,
- 11 mg kalcija,
- 3 mg natrija,
- 450 µg železa,
- 270 µg pantotenske kisline,
- 170 µg niacina.

Uporabna je tudi limonina lupina za izboljšanje okusa številnih jedi. Paziti moramo, da uporabimo le zunanji del lupine, kajti bela podlupina jed pogreni. Lupino lahko posušimo na zraku ali pri nizki temperaturi v pečici. Posušene olupke nato hranimo v suhem prostoru in jih pred uporabo namakamo v skodelici vode toliko časa, da jo vpijejo. Sicer pa lupina vsebuje številne drobne žleze, ki izločajo limonino eterično olje. Tega pridobivamo s hladnim stiskanjem limoninih lupin. Za približno liter eteričnega olja potrebujemo okoli tri tisoč limon. Eterično olje limone, kateremu daje tipičen okus in aromo tako imenovani citral, deluje na telo poživljajoče in spodbujajoče. Uporablja se za lajšanje telesnih bolečin ter kot pomirjevalo pri psihičnih težavah. Če ga uporabljamo neposredno, uničuje bakterije in plesni.

Zelo cenjeno je tudi v aromaterapiji, saj pomaga pri premagovanju duševnih naporov, izboljšuje koncentracijo in delovno storilnost. Eterično olje, pridobljeno iz limon, ki so tretirane z različnimi fungicidi, je lahko nevarno, kajti z vdihavanjem takega eteričnega olja vnašamo v telo tudi strupene snovi. Zato je priporočljiva uporaba eteričnega olja naravnega izvora brez umetnih dodatkov. Pri bio limonah lahko že samo lupino uporabimo kot vir eteričnega olja.

GOSPODINJSTVO

- **Odstranjevanje madežev:** z limoninim sokom brez večjih naporov odstranimo madeže z aluminijskega in porcelanega, odlično se obnese tudi pri čiščenju stekla in odstranjevanju maščob, znoj in drugih madežev z oblačil. Če limono prerežemo na pol in na eno stran potresemo sodo bikarbono, dobimo pripomoček za pomivanje posode, čiščenje površin in odstranjevanje madežev.
- **Odstranjevanje neprijetnih vonjav:** vonj po peki preženemo iz pečice tako, da na pekač v še vročo pečico postavimo polovico sveže limone.
- **Čiščenje pohištva in usnja:** zmešamo deset kapljic limoninega eteričnega olja, dve žlici limoninega soka in nekaj kapljic olivnega olja. Limonino mešanico s krpo nanesemo na površino in pustimo, da se posuši.
- **Razkužilo:** razkužilo iz dveh žlic boraksa (kupimo v trgovini), 1/4 skodelice limoninega soka in dveh skodelic vroče vode zlijemo v razpršilec in popršimo po površinah. Število nevarnih bakterij na površinah se bo zagotovo zmanjšalo.
- **Osvežilec zraka:** naravni osvežilec zraka, ki obenem zrak tudi očisti, pripravimo tako, da v vodi zmešamo eterična olja limone, timijana in evkaliptusa. Vdihavanje slednjega sicer odsvetujejo za otroke in mladostnike, katerih pljuča so v fazi razvoja. Pripravimo lahko tudi limonin osvežilec zraka: sodo bikarbono raztopimo v dveh kozarcih vroče vode, dodamo limonin sok in prelijemo v plastenko oziroma prišilec.

POMOČ PRI LAJŠANJU TEGOB

Dokazano imajo limone veliko koristnih in zdravilnih lastnosti. Pomagajo pri prebavi, uničujejo bakterije, blažijo trebušne krče, krepijo imunski sistem in prečiščujejo telo. Preprečujejo razvoj raka in raztapljajo žolčne kamne. Pomagajo pri prehladu, kašlju in vnetem žrelu, saj imajo močan protivnetni učinek.

• **Proti srčnim obolenjem in za krepitev odpornosti organizma:**

v litrsko steklenico nalijemo sok treh limon, dodamo žličko morske soli, dolijemo vodo in pretresemo, da se speni – vsak dan vzamemo žličko pripravka.

• **Visok krvni pritisk:** zjutraj na tešče pijemo limonin sok z 10 g raztopljenega kvasa v kozarcu vode. Pomaga tudi, če pol kilograma limon zmeljemo, zmešamo s pol kilograma sladkorja in pustimo vse skupaj stati deset dni. Vsako jutro vzamemo na tešče eno žličko te zmesi.

• **Pljučne težave:** 200 g medu zmešamo s sokom dveh limon in zmes uživamo trikrat dnevno po eno žličko. Lahko tudi zmešamo 250 g limoninega soka, 250 g olivnega olja in 250 g sladkorja ter pred jedjo vzamemo dve žlički mešanice.

• **Gripa in prehlad:** v posodi segrejemo tri limone, da se zmeščajo. Nato izcedimo sok in ga zmešamo z dvema žličkama medu in eno žličko konjaka ter dodamo pol litra vroče vode. Pijemo toplo pet do sedem večerov zaporedoma. Velja ležati na toplem.

• **Krepitev imunskega sistema:** zmišamo eno limono, eno grenivko, en strok česna in malo ingverja (po okusu) ter popijemo sveže pripravljeno.

- **Vnetje v ustni votlini:** ustno votlino večkrat na dan spiramo z raztopino močnega kamiličnega čaja in veliko limoninega soka.
- **Pri zastrupitvah:** pijemo limonado iz štirih ali petih limon, v kateri raztopimo gline.
- **Potovalna slabost:** ko se pojavijo prvi znaki slabosti, sesamo rezino limone.
- **Zaprteje:** popijemo napitek iz štirih žlic limoninega soka, žlice medu in 225 ml vode.
- **Proti depresiji in nespečnosti:** pred spanjem popijemo sok ene limone, oslajen z medom ali sladkorjem in razredčen z vodo.
- **Za boljši spanec:** čaj iz treh žličk posušenih limoninih listov. Pustimo stati deset minut, dodamo žlico medu in popijemo pred spanjem.
- **Trebušni krči:** čaj iz posušenih limoninih listov – v skodelico vrele vode za deset minut namočimo tri čajne žličke posušenih limoninih listov. Pijemo dvakrat na dan.
- **Vnet živec:** zdravimo z obkladkom – sok ene limone nekoliko osolimo in z njim prepojimo gazo ter jo položimo na prizadeti živec. Prevežemo še s suho krpo ali obvezo.
- **Bolečine v sklepih:** boleče območje masiramo z naribano limonino lupino in nato za dve uri povijemo sklep s povojem.
- **Razstrupljanje organizma:** zvečer pripravimo limonin poparek (tri narezane limone prelijemo s 300 do 400 g vrele vode). Pijemo zjutraj na tešče. Pomaga tudi, če v 150 g vroče vode dodamo žličko medu in sok ene limone, počakamo pol ure in nato naenkrat spijemo za zajtrk.
- **Piki insektov:** kos limone položimo na otekline, da se zmanjša. Če želimo preganjati insekte in se ogniti pikom, se namažemo z limoninim sokom.

OSEBNA NEGA

- **Obloga za mastno kožo:** segrejemo pol litra vode ter dodamo pet kapljic citronskega olja in jedilno žlico sladke smetane. V mešanico potopimo prepognjeno gazo, jo položimo na obraz ter pustimo delovati približno 15 minut.
- **Za nečisto in aknasto kožo:** v posodici zmešamo dve žlici kisle smetane, dve žlici zmletih žitnih kosmičev, dve žlici limoninega soka in nekaj kapljic limoninega eteričnega olja. Zmes vmasiramo na očiščen obraz. Ne nanašamo na predele okoli oči. Masko speremo z mlačno vodo po desetih minutah.
- **Limonina maska:** zmešamo eno jedilno žlico limoninega soka in stepen jajčni beljak ter mešanico naneseemo na obraz. Pustimo delovati 15 minut in speremo z mlačno vodo.
- **Osvežilna maska:** zmešamo navaden jogurt in nekaj kapljic limoninega soka ter masko naneseemo na obraz. Pustimo delovati 15 minut in speremo z mlačno vodo.
- **Kopel proti hrapavi koži:** v 3/4 l vode dodamo jedilno žlico medu in dobro premešamo. Dodamo sok ene limone. Pripravek nežno nanašamo z vato na prizadeto kožo. Če je prizadeta koža na rokah, jih kar namočimo v kopel.
- **Trdo kožo na komolcih** zmeščamo, če jo nekajkrat natremo s polovico na pol ožete limone.
- **Poživljajoča kopel:** zvečer narežemo limono na rezine in jih stresemo v skledo. Dolijemo toliko tople vode, da so rezine pokrite ter pustimo stati čez noč. Vse to stresemo v kad in dodamo še dve kapljici evkaliptusovega ali rožmarinovega eteričnega olja, eno jedilno žlico medu in pet kapljic citronskega olja. V kadi počivamo približno 15 minut.
- **Za utrujene noge:** v vedro tople vode dodamo mešanico, ki jo posebej pripravimo iz petih kapljic citronskega olja, treh kapljic sivkinega eteričnega olja, ene jedilne žlice sladke smetane, malo tople vode in soka ene limone. Noge namakamo v kopeli približno 15 minut, na koncu jih natremo še s sveže stisnjanim limoninim sokom.
- **Ustna vodica:** zmešamo limonin sok in vodo v razmerju 1:1.
- **Za regeneracijo celic, vitalnost in dolgo življenje:** soku desetih limon dodamo deset strtih česnovih glavnic in šopek peteršilja ter vse skupaj zmešamo. Pred vsakim obrokom hrane vzamemo po eno žličko mešanice.
- **Proti mastnim lasem:** naravnemu blagemu šamponu za enkratno umivanje las dodamo sok polovice limone.
- **Za svetlejši ten las in kože:** limonin sok lahko služi tudi kot belilo.

HRAMBA

Sadeže lahko hranimo na sobni temperaturi od osem do deset dni. Dlje zdržijo v hladilniku, če jih damo iz vrečke in zložimo v košarico, da jih obdaja zrak in se ničesar ne dotikajo. Tako shranjeni zdržijo ves mesec. Lahko jih tudi zamrznemo in ohranimo do enega leta. Zamrznemo lahko kar cele limone z lupino vred in jih kasneje porabimo za pripravo limonad. Lahko pa oprane olupimo, narežemo na koščke ter vakuumsko zapakiramo v folijo. Vendar odtajane limone nimajo več čvrste strukture in jih zato uporabimo bolj kot dodatek k jedem. Zamrznemo lahko tudi limonin sok za pripravo limonade, ko sveže limone nimamo pri roki, saj okus ostane nespremenjen in vitamini se ohranijo v 80 odstotkih.

PRIPRAVA HRANE

Limone najpogosteje uporabljamo pri peki slaščic, pripravljanju ribjih ali perutninskih jedi, krem in pit. Zaradi vsebnosti citronske in askorbinske kisline, ki deluje kot antioksidant, se sok limone uporablja za preprečevanje rjavenja narezanega sadja. Kislina limoninega soka omili tudi mastnost ocvrtilih jedi. Dodamo jo lahko v čaj, pripravimo osvežilne napitke (najbolj znana je limonada), pripravljamo marmelade in sladolede. Z limoninim sokom poudarjamo okus različnim jedem, zato ga uporabljamo v marinadah, prelivih, omakah. Največ soka iztisnemo, če je limona skladiščena na sobni temperaturi in jo pred ožemanjem za nekaj minut potopimo v vodo s temperaturo 40-50°C ter jo nato še blago povaljamo po trdi površini. Kot že rečeno, eterično olje limonine lupine bo jedem izboljšalo okus. Lupino (brez belega podkožja, ki jed pogreni) lahko dodamo v omake, pene, kreme ali pecivo.

• **Limonin namaz**

Potrebujemo: 4 neškropljene limone, 125 g masla, 225 g sladkorja, 4 jajca.

Neškropljene limone dobro operemo in obrišemo. Lupinico nastrgamo in iz limon iztisnemo sok. V loncu zavremo vodo. Nad lonec postavimo posodo in vanjo zlijemo limonin sok, dodamo limonino lupinico, maslo in sladkor. Vse skupaj mešamo toliko časa, da se maslo in sladkor stopita.

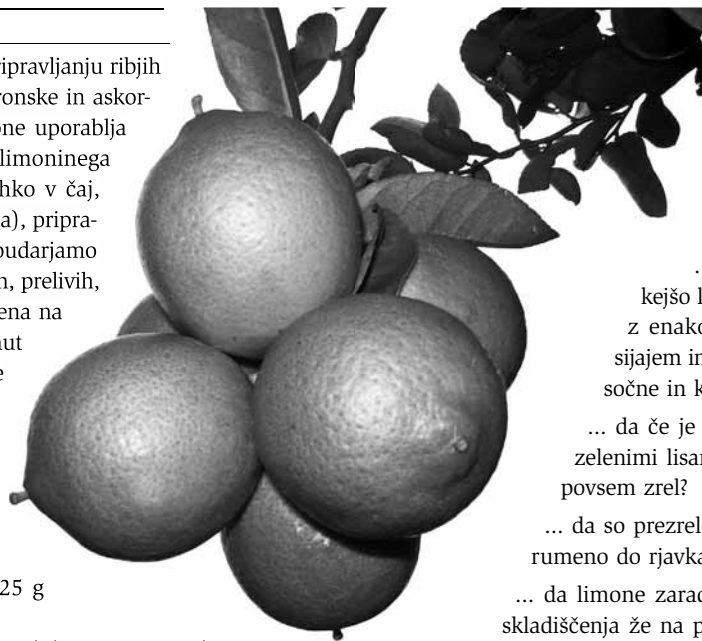
Jajca v drugi posodi dobro stepemo in jih nato zlijemo k limonini masi ter premešamo. Kuhamo približno 25 minut - da se namaz zgosti. Namaz shranimo v steklenih kozarcih na navoj, ki jih takoj zapremo in pustimo, da se ohladi. Namaz lahko uporabimo za kruhke, bige, žemlje, štručke, toast ali biskviti.

• **Limonina marmelada**

Potrebujemo: 4 neškropljene limone, 300 ml vode, 125 g sladkorja, 125 g želirnega sladkorja.

Pod toplo tekočo vodo temeljito operemo limone, jih osušimo in narežemo na tanke rezine. Zložimo jih v kozico, zalijemo z vodo in zavremo. Kuhamo, dokler se lupina ne zmehta. Odstavimo s štedilnika, dodamo sladkor in želirni sladkor, premešamo in postavimo zopet na štedilnik. Marmelada naj vre še 10 do 15 minut, da se strdi.

Še vročo marmelado nalijemo v čiste in segrete kozarčke in zapremo s pokrovčki.

STE VEDELI?

... da so največje plantaže z limonovci v Združenih državah Amerike, Španiji, Italiji in Grčiji?

... da so limone ob obiranju trde kot kamen?

... da imajo zrele limone mehkejšo lupino, so svetlo rumene barve z enakomernim, mehkim, svilnatim sijajem in da so take limone tudi najbolj sočne in kisle?

... da če je lupina brez leska in posuta z zelenimi lisami, je to znak, da sadež še ni povsem zrel?

... da so prezrele limone mehke in imajo živo rumeno do rjavkasto lupino?

... da limone zaradi dolgotrajnega transporta in skladiščenja že na plantažah zavarujejo pred škodljivci s škropljenjem? Zato jih moramo pred uporabo oprati z mlačno tekočo vodo, pri čemer lahko uporabimo tudi kapljico dobro razgradljivega sredstva za pomivanje posode.

... da se naš okus v ustih na sprva zelo kisel limonin sok privadi že po nekaj dneh rednega uživanja?

Nataša Klobučar Štrancar, univ. dipl. ing. živ. teh., PRC
Foto: Capgros in Srbichara - sxc.hu

Viri:

- **MEIDINGER, W.** (2000). Z limono zdravi in lepi. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- **Zdravje iz narave** - Limone za vsak dan: <http://www.mojje-zdravje.com/slo/ZdravjelzNarave/Limone/>, 8. 1. 2011, 14:39
- **Moč limone:** http://www.smrkija.si/lepota/beauty_sola/22895/, 8. 1. 2011, 14:39
- **Kaj so agrumi:** <http://www.mojirecepti.com/sadje/agrumi/limona.html>, 9. 1. 2011, 22:00

Utrinki**ŠOLSKI PARLAMENT
OBISKAL UREDNIŠTVO
EPICENTRA**

Tolmin - V okviru šolskega parlamenta smo učenci Osnovne šole Franceta Bevka Tolmin z mentorico **Denise Šuler Rutar** v sklopu dejavnosti, ki smo si jih zastavili v šolskem letu 2010/2011, obiskali uredništvo EPICentra. Šolski parlament letos sestavlja 19 učencev od šestega do devetega razreda, tema 21. otroškega parlamenta pa se tokrat veže na vprašanje, kako mediji vplivajo na mlade.

Ob tej priložnosti sta nam urednici **Tatjana Šalej Faletič** in **Mateja Skok** najprej predstavili, kako nastaja ta periodični tiskani medij, ki ga posoška gospodinjstva prejemajo v svoje nabiralnike. Ob tem smo dobili tudi priložnost, da se preizkusimo v fotografiranju. Veliko smo se naučili na praktičnih primerih pravilne rabe lepe slovenske besede, ki je v takem mediju še posebej pomembna,

KAKO MEDIJI VPLIVAJO NA MLADE? Na uredništvu **EPICentra** smo preživeli skoraj tri zanimive in poučne šolske ure. Dobili smo priložnost, da se preizkusimo v fotografiranju, pravilni rabi lepe slovenske besede, ki je v takem mediju še posebej pomembna, in nenazadnje v pisanju tega članka. *Foto: arhiv parlamenta*

in nenazadnje tudi pri pisanju tega prispevka. Skupaj smo ugotovili, da je za izdajo časopisa treba imeti skupino izkušenih ljudi, ki pokrivajo različna področja (novinarstvo, lektoriranje, grafično oblikovanje ...).

Na uredništvu smo preživeli skoraj tri zanimive in poučne šolske ure. Ver-

jeli ali ne, ampak za nastanek tega prispevka smo porabili polnih 45 minut. Prav ta izkušnja nam je pokazala, da je treba za kakovostno pripravljeno besedilo in fotografijo vložiti kar precej dela in truda.

Učenci šolskega parlamenta,
OŠ Franceta Bevka Tolmin

**JERNEJEVO VELIKO
PRESENEČENJE**

Kobarid - To je zgodba o dečku iz Idrskega, čigar usoda je hotela, da se je rodil hrom. Leta so minevala in zdravnikom je kasneje z izredno zahtevnimi posegi fanta le uspelo postaviti na lastne noge. Njegova hoja se postopoma še izboljšuje in tako danes **Jernej Gabršček** navkljub svojim gibalnim omejitvam redno obiskuje OŠ Simona Gregorčiča v Kobaridu. Kljub temu pa za pot do šole in v času med poukom še vedno potrebuje stalno spremstvo usposobljene spremljevalke.

Da bi sicer nadarjenemu učencu vsaj deloma pomagali omiliti težavo, se je Območno združenje Rdečega križa (OZ RK) Tolmin na predlog in v dogovoru z odgovornimi na kobarški šoli odločilo, da zberejo finančna sredstva za računalnik z vso potrebno opremo in ga podarijo Jerneju.

Napočil je dan, ko so se v prostorih šolske knjižnice zbrali Jernejevi so-

Živi bovški almanah

Naša zgodba se začne pred dobrimi 100 leti, ko se je Pri peku v Bovcu zakoncema Pirc rodila deklica Darinka. Danes, ko je že krepko zakorakala v stoprvo leto, pravi, da ji je sveti Peter podaljšal potni list za onostranstvo z izgovorom, da jo »pustimo še nekaj časa tam dol, saj le kdo jo bo tu prenašal, ker kar naprej govori«.

Darinka Kravanja – Pirc, rojena v ugledni družini bovškega peka, trgovca in gostilničarja daljnega leta 1910, pravi, da je ponosna, ker njene rodovne korenine segajo na vse štiri strani neba. Predniki njene bovške družine prihajajo s Krasa, Vipavske, Brd, Kobarida, Trbiža in koroškega Podkloštra.

Oče **Karel Pirc** je bil leta 1915 vpoklican v avstrijsko vojsko, natančneje na Kluže, kjer je v zaledju oskrboval vojsko s kruhom, ovsom, drvimi in slamo. Še pred prihodom italijanske vojske v Posočje je družina odšla v begunstvo k sorodnikom v Podklošter. Od tu se je mati **Josepina** z otroki odpravila k staremu stricu v Sovče pri Bruku an der Lainthan, kjer je Darinka obiskovala prvi razred. Domov so se vrnili leta 1918.

DARINKA KRAVANJA je ena redkih Slovenk, ki se lahko pohvali s stoletnimi izkušnjami, zato je njen bistri pogled na svet še kako dobrodošel. Ravno pred dnevi smo v enem izmed znanih slovenskih dnevnikov v rubriki *Pisma bralcev* lahko prebrali enega od njenih kritičnih zapisov.

Oče je v opuščnem vojaškem poslo- še iste jeseni rodili Darinkini sestri dvojčici – sledova očetovega obiska

pri družini v begunstvu.

Trgovina, gostilna, pekarija, tobačna tovarna, založništvo in še kaj

Podjetnemu očetu kljub težkim poveljnem časom ni zmanjkalo optimizma in zamisli. Ko se je skupaj z umikajočo avstro-ogrsko armado vrnil s Pijave, je v baraki, ki je po povratku družine iz begunstva služila kot začasni dom, uredil skromno trgovinico s preprostim pultom, v kot pa postavil mizo za potrebe v gostinstvu. Pod nizkim stopniščem v hodniku je s strokovnjaki postavil še peč za peko kruha in tako pripomogel k dodani vrednosti svojih storitev.

Še nekaj se je domislil modri Pirc. Pri oblasteh je pridobil pravico uvoza

Utrinki

šolci, pevci, pedagoški in drugi odgovorni delavci šole in Jernejevi starši. V nagovoru je ravnateljica **Alenka Rasket** izpostavila vrlino vseh, ki so pripravljeni pomagati so ljudem, katerim narava ni dala tistega, kar je drugim samoumevno. Skrivnosti, komu je namenjeno nevsakdanje srečanje in kaj se skriva za izbranimi besedami hvaležnosti, kakšno in komu je namenjeno prikrito darilo, pa ravnateljica sprva ni hotela izdati. Jernej, ki do konca ni vedel, komu so namenjene pesmi šolskega pevskega zbora, zakaj so na šoli novinarji in snemalci, je vprašujoče pogledoval po zbranih, med katerimi sta sedela tudi njegova starša.

Novico je izvedel šele od predsednika OZ RK Tolmin **Vojka Hobiča**. Ta je zbrane najprej seznanil z dejavnostmi območnega združenja in nato še s potekom zbiranja denarja za nakup računalnika, ki so ga namenili darovati Jerneju Gabrščku. Z iskra-

mi sreče in hvaležnosti v očeh je Jernej tako prejel darilo, starša pa ob tem humanem dejanju darovalcev in OZ RK Tolmin nista mogla skriti solza ganjenosti. Ker je znesek namensko zbranih sredstev močno

presegel vrednost računalnika s potrebno opremo, so se na RK odločili, da s presežkom Jernejevi družini omogočijo brezplačno tedensko bivanje na Debelem Rtiču. Dogodek v šolski knjižnici so dopolnili mladi šol-

OBMOČNO ZDRUŽENJE RK TOLMIN JE JERNEJU GABRŠČKU, KI GA ŽE OD ROJSTVA PESTIJO MOTNJE V GIBALNEM RAZVOJU, PODARILLO RAČUNALNIK – Ker je znesek namensko zbranih sredstev močno presegel vrednost računalnika s potrebno opremo, so se na RK odločili, da s presežkom Jernejevi družini omogočijo še brezplačno tedensko bivanje na Debelem Rtiču.

ski pevci pod taktirko zborovodkinje **Karmen Ostrožnik** in skupina recitatorjev z mislimi, ki osrečujejo darovalca in obdarjenega. Ravnateljica Rasketova se je v imenu šole in obdarjenega iskreno zahvalila domačemu RK in donatorjem za humano in nesebično delo. Ob tem je še dodala, da je bil ta dan zagotovo eden najlepših, če ne kar najlepší dan na njihovi šoli.

Besedilo in foto: PaČ

tobaka. Dragoceno surovino je prinašal z Dunaja v Bovec, kjer so doma tobak zrezali in na ročnih strožkih izdelovali cigarete. Darinka pove, da so imeli pri Pircu prvo in edino bovško tobačno tovarno. V družinskem podjetju so bili zaposleni vsi družinski člani. Med drugim izvem, da je mala Darinka svoji prvi stranki v domači trgovini prodala tudi za 20 centimov paradiznikove mezge.

Oče pa se je odločil še za eno kratko tržno nišo. Te se je priučil od dekletovega deda **Matije Pirca**, ki je pred vojno izdelal nekaj razglednic Bovca in okolice, ter jih nato uspešno prodajal. Darinkin oče Karel je po tem zgledu naročil poklicnega fotografa in založil prek 20 različnih razglednic Bovca. Darinka je tako v domači prodajalni med drugim prodajala tudi razglednice - največ italijanskim vojakom in oficirjem, ki so na Bovškem služili vojsko.

Šolanju ni bilo videti konca

Ko so sosedovi svojo hčer poslali na šolanje in sta za to izvedela Darinkina starša, sta se nemudoma odločila za enak korak. Darinko sta poslala v Gorico, kjer se je v zavodu pri uršulinkah v skromnih življenjskih razmerah šolala in končala peti razred italijanske šole. Naslednje leto je odšla v Maribor, in sicer na višjo meščansko dekliško šolo, kjer je dokončala slovenski šesti in sedmi razred. Po enoletnem počitku v domačem Bovcu je v Gorici pri notredamkah opravila še leto zasebne nemške šole trgovskega knjigovodstva.

Oče in mama pa še nista bila zadovoljna s pridobljenim znanjem in izobrazbo nadarjene hčerke. Pri domači šivilji je morala najprej opraviti trimesečni tečaj šivanja, ki naj bi bil pogoj za dobro gospodinjino in bodočo mater, pozneje pa ji je oče priskrbel še šolo kuhanja v uglednem tržaškem hotelu Evropa.

Mlado dekle, željno znanja, se po treh mesecih učenja ni naučilo drugega, kakor lupljenja krompirja, pasiranja špinače in čiščenja piščancev. Štedilnik v hotelski kuhinji je od blizu videla le, ko ga je bilo treba očistiti. Po treh mesecih se je takšne šole kuhanja naveličala in se samovoljno vrnila v Bovec delat v očetovo trgovino z vsakovrstnim blagom.

»Wem weščam, d' b' bil zdrow ku riba tu wedi ...«

Sveti Peter ima prav, ker dami častiljive starosti ne izda vizuma, saj

BISTROUMNA STOLETNICA DARINKA KRAVANJA – Sveti Peter ima prav, ker tej dami častiljive starosti ne izda vizuma, saj Darinka zagotovo še ni zrela za tisti potni list. Izredni spomin, bister um in razum ji lahko zavida vsak. Na fotografiji, posneti ob praznovanju njenega 100. rojstnega dne 15. avgusta lani, je skupaj z mlajšim bratom **Milanom Pircem - Pubijem**, ki pri dopoljenih 91 letih še vedno vozi traktor in osebni avto. Foto: fotografijo hrani **Cecilija Repič**

Darinka zagotovo še ni zrela za tisti potni list. Izredni spomin, bister um in razum ji lahko zavida čisto vsak. Kdor prisede k njej in prisluhne njenim pripovedim, onemi pri poslušanju njene družinske kronike, saj Darinka do dne natančno pozna vse pomembne družinske datume, rojstne dneve svojih starih staršev in vseh pravnukov. Svoje znanje, nenapisano zgodovino in bovške običaje je naprej prenašala na hčerki in vnuki. Še do nedavnega si je na papir zapisovala pomembnejše dogodke in nekaj kratkih del objavila v zborniku upokojenih ljudskih piscev Slovenije kluba LIKOS (Literarni klub upokojencev Slovenije), katerega članica je. Zdaj nadaljuje svoje poslanstvo s prenašanjem spominov svojim štirim pravnukom.

Kakor velevajo stari običaji, je prababica Darinka tudi ob pričakovanju letošnjega novega leta k sebi poklicala pravnuke in jih poučila, kako se »kova novoletnega konja«. Otrok nastavi jabolko in vošči obiskovalcu novo leto, rekoč: »Wem weščam, d' b' bil zdrav ku riba tu wedi, an medbäd tu yurí!« (Vam voščim, da bi bili zdravi kot riba v vodi in medved v gori!) Ali pa takole: »Wem weščam, wem weščam, še sam ne viem kej.

Sazite tu waržat an dejte m' kej!« (Vam voščim, vam voščim, še sam ne vem kaj. Sezite v žep in dajte mi kaj!) Tisti, ki mu je voščilo namenjeno, mora v jabolko zapičiti kovanec.

Poleg slovenščine, bovške narečne govornice in nekaj uradne srbohrvaščine Darinka še danes tekoče govori nemško in italijansko. Na pamet zna celo latinsko mašo. Čeprav v svoji sobi in kuhinji nima niti televizije niti radia, ki ga zaradi starostne naglušnosti ne more poslušati, je vedno seznanjena z dogodki doma in v svetu. Še vedno s pomočjo hčerke **Cecilije** (poročene **Repič**), ki skrbi za varno in lepo mamino starost, prebere pomembnejše domače časopise in beneški *Dom*. Seveda, kot pravi, vedno nestrpno pričakuje tudi naš **EPIcenter**. Vse do svojega 95. leta je vsaj enkrat letno v uredništvo poslala pismo, napisano na roke, v katerem je izrazila svoja opažanja, pohvale in kritike, za kar smo ji v uredništvu posebej hvaležni.

V spominu še vedno hrani svoj poročni meni

V svojem 30. letu se je Darinka odločila ustvariti lastno družino in zapustiti dom Pirčevih. Sredi poletja

1940 je zvestobo obljubila bovškemu pismonošu **Špicu, Mariju Kravanja** s Klanca v Bovcu. Mladoporočenca sta si poročne prstane izmenjala v cerkvi sv. Justa v Vogrskem na Vipavskem. Za poročno pričjo sta povabila kar sosedo, ki sta ga pred poroko po naključju srečala v Gorici. Njuna druga pričja je bil šofer, ki ju je iz Bovca pripeljal v Gorico in na Vogrsko. Poroki je, kot se spominja Darinka, sledilo slavnostno kosilo v župnišču. Jedilnik za mladoporočenca, pričji in župnika, ki ju je poročil, je bil res skromen, toda, verjeli ali ne, se ga Darinka še vedno spominja: tople juhe, dobre vipavske solate in para na oko ocvrtih jajc.

Zakonska sreča pa je trajala le nekaj kratkih let. Še preden sta proslavila 11. leto skupnega življenja, je Mariju odpovedalo srce. Zapustil je mlado vdovo s hčerkama, komaj štiritletno Cecilijo in devetletno **Niko**, ki ju je mati, danes že 60 let vdova, lepo vzgojila in pripeljala do lastnega kruha.

Po prezgodnji smrti moža Marija se je zaposlila kot prodajalka v bovški knjigarni in do upokojitve skrbelo za zaloge in prodajo v prodajalni knjig, učbenikov ter šolskih in pisarniških potrebščin. S sestro **Lidijo Pirc**, knjižničarko, sta skrbeli za kulturno izobraževanje prebivalcev Bovške in Trente. Najbrž današnja knjigarna v Bovcu ni po naključju ravno v Pirčevi hiši.

Brez Pubija bi ji bilo težko

Darinka mi nato s ponosom pokaže še fotografijo brata **Danila Pirca**, enega izmed pogumnih mladeničev družbe **Črnih bratov**, zgodbo katerih smo si lahko pred koncem preteklega leta ogledali v najnovejšem slovenskem televizijskem filmu. Nič manj kakor na Danila stoletna dama ni ponosna na mlajšega brata **Milana Pirca - Pubija**, ki pri dopoljenih 91 letih še vedno vozi traktor in osebni avto. Ob tem pa ne pozabi poudariti, da gre prav Pubiju velika zahvala za pomoč in oporo, ki jo je nudil njeni družini po smrti moža.

Če bi kdo živahno stoletno damo vprašal, kako ji je uspelo bistrega duha in zdravega telesa preživeti vse viharje življenja, bi vam odgovorila: »Živela in jedla sem zmerno, vedno pa sem delala tisto, kar me je veselilo in mi nudilo zadovoljstvo.«

Po klepetu z Darinko zbral in zapisal **Pavel Četrnič - PaČ**

Mi kupimo ukradene dinozavre

Polni idej, veseli pozornosti in sodelovanja, živčni pred predstavo, malo manj živčni med njo, hvaležni podpori družin in znancev, željni novih članov ali prostovoljcev, zbiratelji 0,5 odstotka vaše dohodnine, mladi zagnanci za iskanje kulture ali kosov scene. Da, vse to smo mi – Mladinsko kulturno umetniško društvo (Mkud) Kobarid. To in še veliko več.

Verjetno nas večina pozna po dramski predstavi *Fiziki* pisatelja **Friedricha Dürrenmatta**, kdor pa ne, nas bo lahko spoznal kmalu, saj bomo predstavo ponovili še nekajkrat. Trenutno nas je 20, vendar se hitro širimo in razvijamo. Zbrali smo se, ker smo v Kobaridu začutili pomanjkanje mladinskega sodelovanja na kulturnem področju. Svojo nadarjenost, povezano s kulturo, smo lahko, pa če smo to hoteli ali ne, unovčili že v osnovni šoli. Takrat je večina prvič okusila in se hkrati zaljubila v čar odrskih luči. Kulturno delovanje v srednji šoli je bilo nato bolj ali manj samoiniciativno. Počasi smo se umikali v svet literature, vendar smo začeli pogrešati vonj gledališkega odra. Lani je zato padla pobuda o ustanovitvi mladinskega društva.

Umetnost mladosti

Željni novih izzivov in znanja, se nameravamo preizkusiti in izpiliti na različnih področjih. Članstvo je bilo že od vsega začetka pogojeno s skupno točko – s kulturo oziroma z umetnostjo. Vendar je vsak s svojim načinom razmišljanja, ustvarjanjem in izražanjem dodatno pripomogel, da smo društvu dodali še plesno, glasbeno, komorno zborovsko in literarno zasedbo. In prav tu se kaže vsa umetnost mladosti, živahnosti in prevetrenosti. Zaradi šolskih obveznosti se bolj ali manj srečujemo ob koncih tedna, a ko se dobimo, si res vzamemo čas in razpravljamo ure in ure. Padajo zamisli, ki jih nato s skupnimi močmi realiziramo.

»MKUD? Morske kumarce u dizn-lendu. Ne, sej ne. To pa res: **Mi kupimo ukradene dinozavre**. Vsaj zdi se

mi, da to pomeni. Če ni to, pol je pa: **Mladinsko kulturno umetniško društvo**.« (Gal Stergar)

»Uradno je bilo društvo ustanovljeno 13. novembra 2010, prvo srečanje in vaje pa so bile že 29. maja 2010. Pobudo za ustanovitev sta dala **Matej Muznik** in **Ian Stergar**.« (Pia Stergar)

»Noge v društvu še štejemo, vendar jih je vsak dan več.« (Marko Stres)

»Kje nas dobiti? Ja, pogledajte vendar na Facebook. Tam smo vsi.« (Matevž Breška)

»Energija in domišljija, s katero skupaj ustvarjamo, povzročata, da se dogaja. Mislim, da se bo v bližnji prihodnosti pri nas dogajalo še več,

saj bodo poleg gledališke zaživele še glasbena, literarna in plesna skupina ter komorni zbor.« (Matej Muznik)

»Pri ustvarjanju uspešno združimo koristno z zabavnim, saj se poleg pridobivanja res dobrih, uresničljivih idej tudi nasmejimo tistim malo manj realnim. Ideje kar letijo in vsako mnenje šteje. Super je, ker smo vsi glavni. Sploh pri igri *Fiziki* je bilo zelo zabavno, saj smo bili režiserji kar vsi in tako se vsak lahko preizkusi v različnih nalogah.« (Staša Volarič)

»Nastopamo za vse, ki nas hočejo gledati.« (Kristina Lah)

»Že samo izbrano besedilo mora sprožiti navdih. To prinese tisoč in eno idejo za postavitev, sceno, kostu-

Utrinki

DEJAVNI NAVKLJUB ZIMSKI LEŽERNOSTI

Petrovo Brdo – Čeprav je zima na tem koncu Zgornjega Posočja navadno dolga in mrzla, se v Domu upokojencev (DU) Petrovo Brdo ne prepuščamo lenobnosti in zimskemu spanju in poskrbimo, da se pri nas se vedno kaj dogaja. To zimo smo s pridom izkoristili za sankanje na bližnji Soriški planini ter ogled dveh prireditvev, ki so jih ob pomoči zaposlenih pripravili nekoliko bolj dejavni stanovanjci. Z uprizoritvijo Povodnega moža smo se v februarju poklonili Prešernu, zaplesali smo ob Valentinovem, gostili otroke iz vrta in OŠ Simona Kosa Podbrdo ter pripravili zanimiv glasbeni program. Že tradicionalno smo se srečali s prostovoljci iz kanalskega Karitasa, zimo pa preganjali s pustnimi norčijami in obiskom naših maškar v DU Podbrdo. Marsikaj zanimivega smo izvedeli tudi na predavanju zastopnika pacientovih pravic. Pozabili pa ni-

smo niti na marec, ko praznujejo žene in matere. Skupina stanovanjcev je dan preživela tudi v bohinjskem vodnem parku, kjer so se sprostili in si nabrali novih moči.

V aprilu nas čaka pomladansko in že nekoliko velikonočno obarvano okraševanje prostorov, gostili pa bomo tudi priznane umetnico **Alenko Gololičič**, ki bo za stanovalce pripravila delavnico slikanja na steklo. Z veseljem bomo prisluhnili tudi topisnemu predavanju **Mareta Cestnika** iz Stržišč, ki nam bo predstavil eno od svojih potepanj po svetu.

Ko pa bo sonce še nekoliko bolj ogrelo naše kraje, bomo skušali čim več časa preživeti zunaj, na svežem zraku. Čakajo nas sprehodi in izleti ter vsakodnevna skrb za boljše počutje in nabiranje kondicije. Ob sončnih dnevih pa marsikoga že mika tudi vožnja s kolesom, ki smo ga v našem domu kupili lani.

Barbara Bizjan, socialna pedagoginja, DU Podbrdo, enota Petrovo Brdo

STARŠI VSE PREMALO S PONOSOM ZREJO NA USTVARJALNOST SVOJEGA OTROKA

Tolmin – Kako pritegniti mlade v krog ljubiteljev leposlovja, umetnosti? Poti iskanja je veliko. Sama menim, da se morajo mladi najti v ustvarjalnem procesu bralca, glasbenika, igralca, plesalca, modnega oblikovalca ... V letošnjem šolskem letu sem s četrtošolci Gimnazije Tolmin poskusila prekoračiti učni načrt z branjem mlade slovenske književnosti. Rezultat njihovega dela je bila seminarska naloga in načrt za dramsko, glasbeno, plesno ali drugače ustvarjalno točko na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku. Gimnaziji Tolmin se je pri oblikovanju prireditve pridružila Osnovna šola Franceta Bevka Tolmin. Prireditve, na kateri je nastopilo 27 gimnazijcev in 11 osnovnošolcev – mentorji slednjih so bili **Magda Juretič**, **Mojca Mau-**

rič in **Jožek Štucin** –, smo omejili na 40 minut. Za tehnično izvedbo sta ob pomoči dijakov in učencev poskrbeli **Lučka Uršič** in **Petra Vitez**.

Kot nosilko koncepta prireditve me je navdušil ustvarjalni zanos dijakov in njihov velik odziv, da stopijo pred publiko. Razmisleka vredna je izjava dijakin, da bi lažje nastopale pred številnim neznanim občinstvom kot pred znanim; toda kako privabiti obiskovalce? To je enako pomembno vprašanje kot tisto z začetka razmišljanja. Zvesta peščica naših obiskovalcev ve, da skuša tolminska gimnazija s svojimi prireditvami preseči vsakdanjost, klišejske vzorce praznovanja, muzejsko zaprašeno in da ponuja osredotočenost na razvoj in prihodnost. Kako to, da je nezanimanje vedno bolj v porastu – kljub vedno višji izobrazbi? Če družba tega ne bo začutila oziroma si dovolila začutiti, bomo izgubili mladino, la-

DRAMSKA PREDSTAVA FIZIKI V IZVEDBI Mkud KOBARID – Mladi kobariški kulturniki pravijo, da je komunikacija zelo pomembna, saj lahko iz njenega razpleta nastane kaj dobrega in koristnega. Recimo igra Fiziki. Ključni skrivnosti za njihov uspeh pa sta iznajdljivost in sodelovanje. **Foto: Nina Kos**

me in like na odru. Nekatere smernice uprizoritve so na nek način uokvirjene že v samem besedilu, ostale doda režiser, v našem primeru pa kar mi sami. Za razne iznajdljive in komične vsadke poskrbimo z dobrim sodelovanjem v igralski zasedbi in z zanimivimi vajami. Včasih so lahko prav napake na vajah navdih za ra-

zne pozitivne spremembe in dodatke.« (**Evelin Kranjc**)

»Nekje je treba začeti, kajne? Začeli smo v Kobaridu, gostovali pa bi radi tudi v Bovcu in Tolminu. Se pa že dogovarjamo za predstave v Desklah, Kanalu in Novi Gorici. Trenutno razmišljamo zgolj o domačih

krajih in Sloveniji, ne bi pa imel prav nič proti nastopom zunaj naše deželice pod Alpami.« (**Matej Šarf**)

»Naš prvi uspeh je razprodana kinodvorana v Kobaridu.« (**Sara Crivelari**)

»Ljubezen do kulture, igre, petja,

druženja, ustvarjanja, 'šraufanja' in podiranja scene, trganja kart, poslušanja pohval in kritik, maharja gledalcem, adrenalina ... in nenazadnje ljubezen do soigralcev. Vse te ljubezni najdete pri nas.« (**Petra Volarič**)

»Ni težko narediti odlične predstave s takimi ljudmi!« (**Amadea Berginc**)

»Idej je toliko, da si moram kupiti malo večji zvezek ☺. Zdad, ko so temelji društva postavljeni, se lahko začne z delom. Planov je veliko; naj jih omenim le nekaj: ponovitve predstave Fiziki, organizacija dobrodelnega kulturnega festivala v Kobaridu, plesi za vse generacije, literarni večeri ... Super se mi zdi to, da se mora samo nekaj začeti, potem se hitro najde kdo z idejami in pelje stvar naprej. Vse, ki sodelujejo pri projektih moram zelo pohvaliti, tiste, ki pa bi se nam radi pridružili, vljudno vabim, da nas pocukajo za rokav.« (**Ian Stergar**)

Zbrala in povzela: **Anja Perat**, Mkud Kobarid

Utrinki

► stne otroke in življenje kraja.

Vsako leto ob plesu četvorke na trgu sredi Tolmina pomislim: škoda, da starši tako poredko s ponosom zrejo na ustvarjalnost svojega otroka. Kot da se šele ob izteku presipanja peščene ure skuša ujeti zamujeno.

Marta Rutar, mentorica, Gimnazija Tolmin

NENAVADNO POPOTOVANJE RUDIJA SKOČIRJA

Kobarid in Tolmin – Četrto desetletje mineva, odkar je **Rudi Skočir** stopil v prostor slovenskih likovnih ustvarjalcev. Brez dvomov ga danes lahko uvrščamo med najbolj plodovite in priznane primorske avtorje, ki s sebi lastno figuralno ustvarjalnostjo pušča v slovenskem prostoru trajno sled. V letu 2011, ko akademski slikar, grafik in ilustrator Rudi Skočir praznuje svoj 60. rojstni dan, se je odločil za nenavadno potovanje. V šestih slovenskih mestih in krajih, ki so pustili v njegovem življenju poseben pečat in jih je na svoj način vzljubil, bo skozi jubilejno leto življenja postavil šest oziroma 12 razstav.

Svojo pot je začel 7. januarja z odprtjem prve razstave, in sicer v kraju, kjer je preživel svoje otroštvo – v Kobaridu. Na večer otvoritve je avtorja in njegova dela predstavil profesor

RAZSTAVA DEL RUDIJA SKOČIRJA bo v Tolminskem muzeju na ogled vse do 29. marca. Ob Skočirjevi 60-letnici je omenjeni muzej izdal tudi ličen razstveni katalog. **Foto: Karla Kofol**

umetnostne zgodovine **Janez Kavčič**. V prostorih Ustanove Fundacije »Poti miru v Posočju« je Skočir obiskovalcem predstavil več del najnovejšega ustvarjalnega cikla, ki ga je poimenoval Izgubljeni raj. Obenem so v kobariški Pepčevi oziroma Zeleni hiši na ogled postavili tudi njegove ilustracije balkanskih ljudskih pripovedk, ki so nedolgo tega izšle pri neki japonski založbi in v knjigi pravljic navdušile tamkajšnje bralce.

Skočir je nato v začetku februarja svoja dela predstavil na drugi postaji potovanja – v Tolminskem muzeju, ki bodo obiskovalcem na ogled vse do 29. marca. Tudi tokrat je za njegovo predstavitev poskrbel Janez Kavčič, ki je hkrati tudi avtor besedila ličnega razstavnega kataloga, ki ga je ob Skočirjevi 60-letnici izdal Tolminski muzej. Njegove ilustracije balkanskih pripovedk in Andersenovih pravljic pa so preselili v avlo Knjižnice

Cirila Kosmača Tolmin, kjer so bile razstavljene do 9. marca. Iz Tolmina in rodni krajev ob Soči se bodo Skočirjeva dela nato preselila v Idrijo, kjer je nekaj let poučeval in tam z družino preživel četrto stoletje ustvarjalnega življenja. Naslednja postaja bo Nova Gorica, za njo Koper, jeseni pa namerava umetnik gostovati še v Ljubljani, kjer je diplomiral in dokončal osnovno slikarsko izobraževanje. **Pavel Četrtič – PaČ**

Razodetje v treh sekundah

Peter Juren iz Kobarida je pronicljiv sogovornik, ki ceni sposobnost prave komunikacije med ljudmi, ne pa, kot pravi, površinskega blebetanja z namenom, da ne bi slučajno spregovorili prave stvari.

Zakaj človek postane slikar?

Ko je postal slikar, je postal tudi človek. Če gledamo radikalno, je zgolj umetnost tista razlika, ki nas loči od živalskega sveta.

Začetek ...

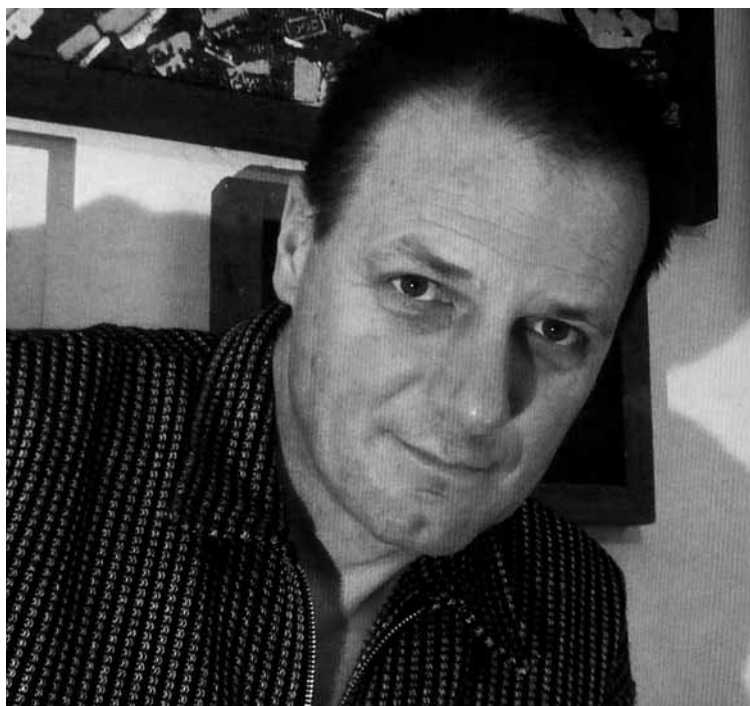
Od malih nog sem izdeloval stvari, ki si jih nisem mogel kupiti, ker jih ni bilo. Pravi začetek pa se je zgodil, ko sem nekoč na televiziji za tri sekunde videl sliko sodobnega kitajskega slikarja, na kateri so bili upodobljeni konj, človek in veličasten hrib za njima. Včasih zadostujejo le tri sekunde, da preklopiš in začneš iskati. Čeprav ti ne uspe, si vendarle že na zlati poti.

Proces ustvarjanja

Vse nastaja v glavi, pa četudi v temi noči. Večji problem je to prevesti v obliko, ki jo večina razume kot dobro sliko. Za to so potrebni material, delo in tisti končni pogum – zadevo vreči v zobe javnosti. Daleč sem od tega, da bi bil izurjen slikar. Vse stvari, ki jih počnem, ne le slike, nastajajo iz nič in ob njih se tudi učim, zato mi pri tem ne sme nihče gledati čez rame. Nič nimam proti ustvarjanju na ex-temporu, to je v redu, ampak raje delam v svoji nepospravljivi delavnici. Nikakor pa ne morem delati na sejmu, na stojnici – to naj vendar ne bi bilo klekljanje.

Barve

Barve so huda zadeva. Dolgo sem se jih bal uporabljati in sem zato predvsem risal – s svinčnikom, z ogljem ali s tušem. Tudi tako se lahko naredijo čudovite reči. Barve pa so čisto druga dimenzija. Že zgolj ena sama barva na grobem platnu lahko dobrega opazovalca nagovori tako, kot se od slike pričakuje. Pred leti smo predstavniki *Društva slikarjev amaterjev Tolmin* (DSAT) v Tokskani videli sliko zapuščene hiše. Vsa je bila v enem samem rdečem, za-

PETER JUREN nabira znanje iz narave, okolja in iz knjig. Foto: arhiv Petra Jurna

molklem tonu zahajajočega sonca. Padel sem v tisto sliko in kadarkoli se še lahko naslonim na tiste zidove.

Tu so še kontrastne pa kompleментарne barve, neomejeno število možnosti na samo dveh dimenzijah platna. Kje je šele problem, kaj in s kakšnim sporočilom naslikati?

Najljubše delo

Slik nimam veliko, pa še te so raz-

tresene naokrog. Morda bi se odločil za sliko Kobariškega Stola. Zanj sem dobil nagrado v Špetru v Italiji in njej se lahko zahvalim, da sem bil povabljen k samostojni razstavi v njihovi galeriji. Kasneje so jo podarili koči na planini Kuhinja ob njeni otvoritvi. Izdelal sem jo v tehniki akrila na leseni podlagi, nastala pa je prav za omenjeni ex-tempore in z mislijo na čudovite dolin'ce in ljudi pod razsežnim Stalom.

Članstvo v DSAT

Mnogo let sem že član društva, vanj sem prišel bolj kot kipar. Njegov takratni mentor **Boris Božič** je bil tako navdušen nad raznimi oblikami umetnosti, da smo se tega navdušenja z veseljem nalezli. Prav zato še vztrajam v društvu, podobni tiči pač skupaj letajo.

Razstave

Samostojno sem razstavljal v Špetru v Italiji, sicer pa na številnih društvenih razstavah.

Stvari, ki polnijo življenje

Poglejte okoli sebe – vse je že tam. In ne nasedajte idealizirani podobi bogataškega sveta in življenja. Praznine v duši in glavi ne napolni niti italijanski loto!

Sreča

Sem srečen človek, pa sem dolgo mislil, da nisem. Srečen je lahko le vsak zase; če čakamo, da nas bodo osrečevali drugi, bomo vedno znova razočarani. In če si srečen, bo veliko ljudi, ki bi se želeli okopati v tem jacuzziju sreče – tako kot se lačni bogastva lepijo na bogate.

Sporočilo

Ne pustite se voditi raznim prerokom, kartelom in politikom, ki delajo predvsem zase. Ničesar od tega, kar reklamirajo, ne potrebujete. Pojdite v gozd, sedite na štor in vse bo samo prišlo do vas. Tudi tista prava vera.

Že lep čas sonce spet leze više na nebo in skupaj z njim smo prestopili v še eno novo leto. Običajno smo ob takšnih prehodih vedno polni upanja, želja in načrtov, a marsikaj ostane neuresničeno. Morda tudi zato, ker nam manjka življenjsko vodilo, ki poganja Petrove zamisli: »*Pojdi in naredi*« – zakaj pa ne?!

Pogovor pripravila **Dea Volarič**, DSAT

Oči

Tokrat vam predstavljamo upokojeno pesnico **Marijo Makarovič**, ki je svojo prvo pesem napisala ob prihodu v tolminski dom upokojevcev. Od takrat dalje ne miruje. Že pred skoraj dvajsetimi leti je dokončala prvo pesniško zbirko z naslovom *Ples drevesa življenja*, ki jo je tudi sama ilustrirala. Prav to je izdala v 30 izvodih, ki jih je nato podarila svojim prijateljem in znancem.

Ker si želi, da bi bile njene pesmi dostopne širšemu krogu bralcev, se Marija veseli vsakršne pomoči, s katero bi bila korak bližje k ponatisu omenjene zbirke pesmi. V našem uredništvu smo se zato odločili, da naredimo prvi korak k uresničitvi te želje. Morda pa se po objavi njene najljubše pesmi, ki nosi naslov Oči, le najde kdo, ki bi bil pripravljen v nekoliko večji nakladi izdati knjižico njenih pesmi.

Mateja Skok

OČI

Najina pogleda sta se srečala
in v meni je vztrepetalo na
tisoče luči,
srce je zaigralo!
Najine oči so šepetale
tiho govoricu ljubezni,
ki naenkrat vzplamti!

Oči, oči,
zrcalo duše, vodnjak ljubezni, v
katerem se zazreš
in iz globine vidiš zvezdi dve,
ki v soju trepetata.

Oči, oči,
zrcalo so resnice, zakaj težko
prikriti v njih je:
zlo,
upanje,
strah,
obžalovanje
ali pa ljubezen.

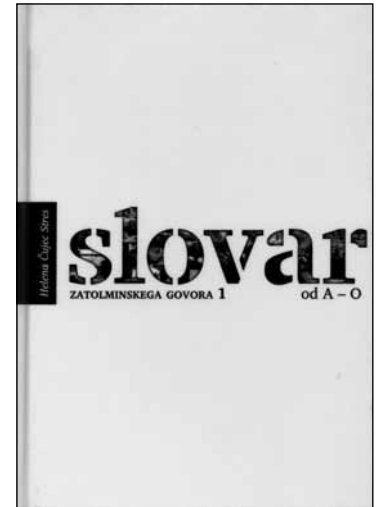
Marija Makarovič

Slovar zatolminskega govora 1 od A-O

»V besedah je življenje preteklosti in sedanjosti; ker se preteklost hitro spreminja v sedanjost, preteklo življenje izginja. Da bi se vsaj majhen delček ohranil, sem se lotila zapisovanja besed svoje rojstne vasi Zatolmin,« je v uvodu zapisala avtorica **Helena Čujec Stres**.

Slovar zatolminskega govora 1 od A-O je izšel lani ter je plod dolgotrajnih raziskav. Avtorica, ki se že od študentskih let dalje posveča raziskavam jezika, je zatolminski govor načrtno raziskovala in zapisovala vse od leta 1996. Posnela je 126 devetdesetminutnih kaset ter s pomočjo računalniškega programa, posebej prilagojenega za ta govor, zapisala 4.500 besed. Glede na njihov obseg se je kasneje odločila, da bo slovar narečnega govora omenjene vasi izdala v

dveh delih. Tokrat vam predstavljamo prvi del, v katerem so zbrane besede do vključno črke O.

»Ljubiteljsko narečno slovaropisje ima v razvoju slovenske dialektologije pomembno mesto. Zaradi pretežne

Utrinki

NOGAVIČKE ZA PTIČKE SO BILE OSREDNJA NIT PRIREDITVE

Šentviška Gora – Ko smo letos izbirali osrednjo temo prireditve ob kulturnem prazniku, nismo prav dolgo razmišljali. Pesniška zbirka *Nogavičke za ptičke* pesnice **Ksenije Šoster Olmer**, ki nas je jeseni obiskala na naši šoli, se je ponujala kar sama. Imeli smo srečo, da je bila tudi naša podružnična šola (PŠ) ena izmed 300 izbranih manjših slovenskih šol, na katerih je pesnica skupaj s predstavnikoma založbe Miš predstavljala svojo novo pesniško zbirko. Otroci so pesnico zaradi njene sproščenosti, neposrednosti in prijaznosti takoj vzeli za svojo. Vsakemu izmed njih je podarila tudi knjigo z njenim osebnim posvetilom. Hudomušne in pristrčne pesmice so otrokom takoj zlezele pod kožo, zato smo se odločili, da jih predstavimo še drugim krajanom.

A še tako zabavne in pristrčne pesmice je treba znati predstaviti na pravi način. Vrteškim otrokom z vzgojiteljicama **Stanislavo Črv** in **Alenko Razpet Kranjc** ter učencem pod mentorstvom spodaj podpisanih učiteljic je to odlično uspelo. Pri predstavitvi pesmi sta nam na pomoč priskočili tudi lanskoletni četrtošolki **Sibila Pirih** in **Kristi Vendramin**. Z recitacijami pesmi iz

ŠE TAKO ZABAVNE IN PRISTRČNE PESMICE JE TREBA ZNATI PREDSTAVITI NA PRAVI NAČIN. Otrokom iz vrta in učencem iz PŠ Šentviška Gora je to odlično uspelo. Foto: arhiv šole

omenjene pesniške zbirke, petjem in plesom smo obiskovalce popeljali od rojstva, skozi otroštvo, čez vrtečevski ter šolski prag in naprej. Poslušalce smo nasmejali, pa tudi kakšno solzico smo jim privabili v oči. Z nami na odru je bila ves čas tudi **Darinka Miakar** v vlogi babice Darinke, ki je pletla – nič drugega kot nogavičke za ptičke. Potem ko je zbranim prebrala pesmico iz knjige, se je nemudoma lotila dela, da ptičkov ne bi zeblo.

Prireditve so v uvodnem in zaključnem delu popestrili še pevci doma-

čih pevskih zborov: ženskega pevskega zbora Žarek pod vodstvom **Tadeje Bičič** ter moškega pevskega zbora Ivan Laharnar pod taktirko **Bogdana Kosmača**. Ker je naši babici proti koncu prireditve že zmanjkovalo volne, smo skupaj z obiskovalci zapeli Slomškovo ponarodnelo *Le predi, dekle, predi*. Najmlajši so med gledalci nabrali dovolj volne, tako da bo babica Darinka lahko nadaljevala s pletenjem. Nastopajoči so bili po končanem nastopu nagrajeni z glasnim aplavzom, še posebej so bili veseli pohvale ravnatelja

Branka Loncnerja.

Obiskovalci so si v dvorani lahko ogledali tudi razstavo ilustracij iz pesniške zbirke Olmerjeve, v okviru Unicefove akcije Posvoji punčko pa kupili punčke iz cunji, ki so jih letos izdelale **Ivanka Grahelj**, **Martina Hvala**, **Mirica Lapanja** in **Andrejka Murovec**. Naš vrtec pod mentorstvom vzgojiteljice Stanislave Črv v tej akciji sodeluje že vrsto let.

Učiteljici **Erika Laharnar** in **Vlasta Sothenšek**, PŠ Šentviška Gora

»SLIKAJ ŽIVLJENJE IN NJEGOVO PESTROST!«

Tolmin – Planinsko društvo (PD) Tolmin, Triglavski narodni park (TNP) in Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin so združili moči in v galeriji knjižnice na ogled postavili razstavo mojstra črno-bele fotografije **Jake Čopa**. Posnetke za razstavo je iz svojega arhiva prispeval tudi Tolminski muzej.

Čopov neprecenljiv umetniški opus je predstavil **Jože Mihelič**, vodja Službe za informiranje in naravovarstveno vzgojo pri TNP. Največ motivov, prikazanih na razstavi, je Čop našel v Baški grapi in v dolini Soče. Gre za destinacijo, ki jima je na svojih poteh posvetil največ časa in ljubezni. Črno-beli posnetki ponujajo podobo vasic nekoč in spominjajo

usmerjenosti v raziskovanje nižjih jezikovnih ravnin in s tem povezanega počasnega razvoja narečnega slovaropisja je namreč dragoceno gradivsko dopolnilo, zlasti na področjih, ki še niso bila monografsko obdelana,« je pomembnost takšnih slovarjev v spremnem govoru poudarila **Kar-men Kenda Jež**.

NASLOV: Slovar zatolminskega govora 1 od A – O. **AVTOR:** Helena Čujec Stres. **IZDAL IN ZALOŽIL:** Stres inženiring. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Zatolmin, 2010. **VEZAVA:** trda. **ŠTEVILO STRANI:** 552

MePZ »Zdravko Munih« Most na Soči 20 LET

Ob 20. obletnici ustanovitve **Mešana pevskega zbora Zdravko Munih**, ki deluje kot sekcija **Kulturnega**

društva Ivan Pregelj, je izšla sicer neobsežna, a oblikovno zanimiva in kronološko izčrpna knjižica z naslovom **MePZ Zdravko Munih Most na Soči – 20 LET**. Zbor, ki se je javnosti prvič predstavil 13. oktobra leta 1990 v domačem kraju na Mostu na Soči, v tedanjem hotelu Kompas, je v 20 letih delovanja nanizal bogat seznam nastopov, gostovanj in prireditvev v lastni organizaciji. Zbornik prinaša spomine ključnih posameznikov, ki so pripomogli k delovanju in obstoju zbora ter usmerjene in negovane zborovske kulture na Mostu na Soči.

NEPREČENLJIV UMETNIŠKI OPUS FOTOGRAFA JAKE ČOPA je v polni avli knjižnice predstavil **Jože Mihelič**, vodja Službe za informiranje in naravovarstveno vzgojo pri TNP. **Foto: Alenka Zgaga**

na nekdanja kmečka opravila. Ohranjajo neprecenljiv dragulj etnološke vrednosti.

Poseben sklop predstavljenih fotografij so izklesali gorski osamelci, ujeti v raztresene oblake, odseve sonca in meglic ter divjine neviht in strel sredi neznanega, komaj kdaj prehojenega sveta. Kakšne harmonije oblik in barv je z brezmejno vztrajnostjo in predanostjo Čop ujel vanje!

Kot je dejal Mihelič, je bil Jaka Čop tudi izreden pripovednik. Pravljično o

Zlatorogu je ob diapozitivih zavzeto pripovedoval v skoraj vseh slovenskih šolah, njegova fotografska govorica pa je danes strnjena v kar šest monografij. »*Slikaj življenje in njegovo pestrost!*« je bil njegov moto.

Dogodku, ki ga je spremljala polna avla ljubiteljev goriške fotografije, je svoje verze daroval Čopov sodobnik **Rafael Podobnik**, s ljudsko pesmijo pa so mu sledili pevci iz None-ta »Bača« Podbrdo.

Olga Zgaga, društvo Baška dediščina

Zbor je bil, kot se uvodoma spominja maestro Munih, ustanovljen na osebno pobudo dirigenta **Marka Munih**, poimenovan pa po njegovem očetu **Zdravku Munihu**, ki je tako kot sin imel izjemen glasbeni in dirigentski dar in je pred njim mostarske pevce vodil skoraj štiri desetletja.

Že prvi nastop je bil po spominu najstarejših pevcev zelo odmeven in je razveselil poslušalce. **Karolina Dragica Munih**, soproga Zdravka Munih, se je prvega nastopa še posebej spominjala in že novembra leta 1990 komentirala: »Bila sem očarana.« Predsednik zbora **Rajko Kovačič** se iskreno zahvaljuje vsem, ki so jih v tem času moralno in finančno podpirali, predsednik KD **Ivan Pregelj Miha Mlinar** pa pojasnjuje, da se je po ustanovitvi Kulturnega društva Ivana Preglja zbor kot prva sekcija priključil in aktivno pripomogel k akcijam in kulturnim prireditvam v okviru društva.

Kronologija nastopov v osrednjem delu knjižice obsega seznam vseh nastopov – od ustanovnega leta 1990 z zgolj enim nastopom vse do leta 2010, ko so pevci sodelovali tudi na po več kot desetih prireditvah, kot so tekmovanja Primorska poje, celovečerni in priložnostni koncerti, kresovanja in drugi. Na zadnjih straneh pa so navedeni vsi člani MePZ Zdravko Munih v letu 2010 ter zborovodje in korepetitorji v 20 letih delovanja.

Zanimivo oblikovanje zbornika je prispevala **Ana Hawlina**, ki je besedilom iz arhiva zbora dodala kronološki foto material s kancem humorja na zadnji platnici.

NASLOV: MePZ »Zdravko Munih« Most na Soči 20 LET. **BESEDILO:** Marko Munih, Rajko Kovačič, Miha Mlinar, Karolina Dragica Munih. **ZBRAL IN UREDIL:** Miha Mlinar, Mirjam Klinkon, Aleš Zlatoper. **IZDALA:** samozaložba KD Ivan Pregelj. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Most na Soči, oktober 2010. **FORMAT:** 15 x 23 cm. **VEZAVA:** mehka.

Rudi Skočir

Akademski slikar Rudi Skočir se je rodil 6. aprila 1951 na Kamnem pri Kobaridu. Kot slikar in grafik je razstavljal na 130 samostojnih razstavah doma in v tujini, poleg tega pa je

Rudi Skočir

sodeloval tudi na 230 skupinskih predstavitev. Ob tem je za svoja dela je prejel 17 priznanj in nagrad. Kot je zapisal **Janez Kavčič** v prvem delu ličnega razstavnega kataloga, ki ga je izdal **Tolminski muzej**, se je Skočir »uveljavil kot prepoznaven likovni umetnik doma in na tujem. Njegovo prepoznavnost nedvomno utemeljuje odredujoča neobremenjenost s sodobnimi in pogosto kratkotrajnimi 'trendovskimi' umetnostnimi smerni. Skočir hodi svojo pot in skozi štiri desetletja ohranja trdo zvestobo predvsem osebnim izpovednim impulzom in potrebam.«

Predstavljena knjižica vključuje izbor del Rudija Skočirja, dopolnjena pa je s Kavičevim besedilom – *Pasijon, vgilija in lepota bivanja in spoznanja*, ki je prevedeno tudi v angleški jezik.

»Zame in za moje delo ni bilo nikoli pomembno, kje sem živel, ali v mestu, na podeželju ali pa v vele mestu. Vedno mi je notranji jaz sledil vsepovsod. Notranji svet, ki ga imam, se z menoj spreha vsepovsod, kamorkoli grem. Vsak izmed nas nosi v sebi svojo lastno ustvarjalno melodijo in jo prek svojih del ponuja drugim,« je v uvodu kataloga, katerega je oblikoval **Marko Grego** ob pomoči Skočirja, slednji ponazoril svoje poslanstvo.

NASLOV: Rudi Skočir. **BESEDILO:** Janez Kavčič. **PREVOD V ANGLEŠKI JEZIK:** Sonja Škvarč. **FOTOGRAFIJE:** Marko Grego, Mirko Bijuklič, Jaka Bregar, Maurizio Furlani, Igor Zaplatil. **IZDAL IN ZALOŽIL:** Tolminski muzej. **LETO IZDAJE:** 2011. **FORMAT:** 15 x 15 cm. **VEZAVA:** trda. **ŠTEVILO STRANI:** 110. **NAKLADA:** 300.

Knjižno polico napolnili **Špela Mrak** in **Mateja Skok**

JAGNJEČJI GOLAŽ Z VLVANCI

Čas priprave:
50 minut

Potrebujemo

600 g jagnječjega mesa
(vrat, pleče ...)
1 l jagnječje osnove
300 g čebule
40 g česna
1 dl belega vina
10 g polpekoče paprike
10 g paradižnikove mezge
začimbe in zelišča (majaron,
lovorov list,
šatraj, timijan, cel poper,
sol, peteršilj)

Vodni vlivanci – priloga

300 g moke, 2 jajci
80 g vode, 0,8 dl mleka
20 g kisle smetane, sol

Priprava

Uležano, začinjeno jagnječje meso zrežemo na kocke, jih na hitro opečemo in podušimo s polovico jagnječje osnove. Ko osnova izpari in je meso mehko, mu dodamo sesekljano čebulo in česen, zalijemo z belim vinom, podušimo. Začini s polpekočo mleto papriko, zalijemo z osnovo in dušimo. Poleg ponudimo vlivance, ki jih umešamo iz moke, jajc, vode, mleka in malo kisle smetane. Jed potresemo s sesekljanim peteršiljem in ponudimo.

Recept: **Robert Merzel**,
kuharski mojster
Foto: **Peter Domevšek**

Recept je povzet iz knjižice receptov *Jedi iz mesa drobnice*, ki jo je v sodelovanju s **Posoškim razvojnim centrom** (PRC) izdalo **Društvo rejcev drobnice**. Knjižico v pdf obliki lahko brezplačno dobite na spletni strani PRC-ja: www.prc.si

D: Dolina, Dolje in Drežnica

Dolina -e ž (večkrat kraj. im.), za D. pri Tržiču (V 14°20' S 46°23'): v *Dolini*, prid. *dolinski*, preb. im. *Dolíne*, -nka, star. zapisi za D. severno od Dolskega ob Savi: 1. 1490 *Dolin*, za D. pri Lokah v Tuhinjski dolini: pribl. 1. 1400 *Dolyn*. Od tod priim. *Dolinar*, *Dolínšek*, *Dolínček*.

Občnoimenski pomen sloven. *dolina* je 'nižji svet med hribi ali v gričevnati pokrajini'. Beseda, ki je imenska osnova tudi pri drugih Slovanih, primerjaj krajevna imena hrv., srb. *Dolina*, bolg., rus. *Dolina*, slovaš. *Dolina*, se je razvila iz slovan. **dolina*, večalnice od **dolъ*. Glej tudi *Dól*.

Snoj, SES², 117.

Dólje *Dólj* ž mn. (kraj. im. V 13°43' S 46°12'), v *Dóljah*, prid. *doljanski*, preb. im. *Dolján*, -ánka, star. zapis: 1. 1377 *Doliach*.

Prvotno množinsko preb. im. **Dol'ane* 'prebivalci dola/Dola' je

izpeljano iz občnega imena *dól* ali že iz krajevnega imena *Dól*. Enako so tvorjena krajevna imena *Doláne* (V 16°0' S 46°22'), *Dolani* (V 13°50' S 45°31') – obakrat z narečnim prehodom -l' -> -l- -, in hrv. na Žumberku *Doljani* (V 15°18' S 45°43'), v katerih se -n- ohranja po nemestniških sklonskih oblikah. Dalje glej *Dól*.

Dréžnica -e ž (kraj. im. V 13°37' S 46°15'; vod. im. V 15°21' S 46°18'–V 15°18' S 46°18'), za kraj. im.: v *Dréžnici*, prid. *dréžniški*, preb. im. *Dréžničan*, -ka, star. zapisi: 1. 1178 *Dresnitz*, *Dresniz*, 1291 *Dresnica*, 1351 *Dresnize*; semkaj kraj. im. *Dréžniške Rávne* ž mn. (V 13°37' S 46°16'), *Dreža* ž (V 15°18' S 46°17'), dvakrat *Dréžnik* m, za D. v Beli krajini (V 15°13' S 45°28'): v *Dréžniku*, prid. *dréžniški*, lok. *dréžnički*, preb. im. *Dréžničan*, -ka, star. zapis: 1. 1485 *Dresnigk*.

Univerbizarano iz **Dréžžna voda*/

vbst, kar vsebuje žensko obliko pridevnika **dréžžno* 'gozdni', izpeljanega iz slovan. **dréžga* 'gozd'. To se ohranja npr. v starocerkvenoslovananskem *dréžga*, nar. hrv., srb. *dréžga* 'gozd, goščava'. Iz te slovan. osnove so še hrv. in srb. krajevni imeni *Drežnik*, hrv. vodno in krajevno ime *Drežnica*, srb. krajevno ime *Drežnica*, mak. vodno ime *Drežnica*, pa tudi nem. krajevno ime *Dresden* (1. 1206 *Dresdene*), ki se star. gornjelужиško glasi *Drježdžany*, češ. *Dráždany* < **Dréžžane*, polj. *Drežno* z občnoimenskim pomenom 'prebivalci gozda'.

Ramovš, HGr. II, 283; Bezljaj, SVI I, 155 S., SR XII, 120; Dickenmann, SHS I, 106 S.; Šimunović, IT, 22; Duridanov, HV, 94; Eichler, SO I, 104; Stankovska, Top., 134, FOC VIII, 169 s.

Vir: SNOJ, Marko. (2009). Etimološki slovar Slovenskih zemljepisnih imen. Ljubljana: Modrijan založba, d.o.o., in Založba ZRC.

Utrinki

UPRAVIČEN SLOVES PRIVLAČNEGA PONUDNIKA

Ljubljana – Največja turistična prireditelj v Sloveniji, sejem Alpe Adria – Turizem in prosti čas, se je letos predstavila z motom Ko majhni stopijo skupaj, postanejo veliki. V iskanju nove poti razvoja tega tradicionalnega sejma je organizator Gospodarsko razstavišče Ljubljana želel dvigniti prepoznavnost turistične ponudbe in jo razširiti v regijo Alpe – Jadran. Ta namreč naseljuje kar 26 milijonov prebivalcev, ki iščejo vedno nove zamisli, kako preživeti prosti čas.

Sejem, ki se je odvijal med 27. in 30. januarjem, je bil za obiskovalce res živ in predvsem informativen. Turistična zveza Gornjega Posočja (TZGP) se je v sodelovanju z nekaterimi turističnimi društvi (TD) in turističnimi podmladki samostojno predstavila s ponudbo lastnega promocijskega materiala in posameznih društev, serijo zgibanek Skrivnosti žive vode, ponudbo tematskih poti, muzejev in dediščine. Informatorji iz različnih društev so pokrivali turistične in produktne vsebine od Trente in Loga pod Mangartom do Breginjskega kota, Trebuše in Baške grape.

Obiskovalci so najraje posegali po novostih in ponudbi tematskih in po-

NA SEJMU ALPE ADRIA – TURIZEM IN PROSTI ČAS so ponudbo Zgornjega Posočja med drugimi predstavljali tudi informatorji **Peter Mlekuž** (levo) iz TD Log pod Mangartom, **Ana Zornik** in **Božo Bradašnja** iz TD Soča Trenta. Foto: arhiv TZGP

hodniških poti, iskali pa so tudi ideje za sprehode v naravo in ogled objekto dediščine. Veliko so spraševali po možnostih za kolesarjenje, zato so bile zgibanke z zemljevidi najbolj dobrodošle. Pritegnile so jih informacije o vodnih izvirih in ohranjenih naravnih vrednotah, nas informatorje pa so razveselile neredke pohvale na račun lepih krajev, v katerih živimo, ohranjene narave, številnih urejenih koticov in obnovlje-

nih objektov dediščine, zaradi katerih se gostje radi vračajo v Posočje.

Ker je bila rdeča nit letošnjega sejma kulinarika, smo k sodelovanju povabili tudi sirarje, ekološke in turistične kmetije ter kobariško mlekarstvo, ki so poskrbeli za degustacije in zagotovili prodajo značilnih proizvodov. Ob pestrem izboru prigrizkov, med katerimi ni manjkalo sirov, skute, zaseke, domačih salam in kruha,

Regionalizacija z vidika bohinjsko-goriške proge

Na prvi pogled se lahko zdi nekoliko nenavadno, kaj ima neka železniška proga opraviti z vprašanjem o ustanavljanju pokrajin, pa vendar: zgodba Bohinjske železnice je ena tipičnih zgodb, prežetih z bolečino zaradi pretirane slovenske centraliziranosti in odsotnosti regionalnega načrtovanja. V naslednjih vrsticah sicer ne nameravam polemizirati o številu, velikosti in imenih potencialnih slovenskih pokrajin, pač pa želim nakazati povezavo med regionalizacijo in regionalno politiko ter železnicami oziroma (javnim) prometom na sploh.

Društvo za Bohinjsko-goriško progo je glede na svoj namen edinstveno na Slovenskem. Razlog za njegovo ustanovitev je bil nekakšen klic na pomoč pri obujanju speče Trnuljčice, kakor smo takrat simbolno poimenovali ne le progo od Jesenic prek Nove Gorice do Sežane, pač pa celotno nanjo vezano omrežje (tudi odcepe proti Ajdovščini in Gorici ter danes

neaktivni odsek od Krepelj proti Opčinam in Trstu). Gre za zaključeno mrežo neelektrificiranih enotirnih prog, ki povezujejo velik del zahodne Slovenije, njihovo operativno središče pa je v Novi Gorici. Od tod tudi kompromisno zgodovinsko-geografsko poimenovanje Bohinjsko-goriška proga v imenu društva.

Iz bližnje preteklosti lahko omenimo dva »vizionarska poskusa« glede razvoja te proge. Prvi je *Nacionalni program razvoja slovenske železniške infrastrukture* iz leta 1996, ki je med drugim predvideval elektrifikacijo in vzpostavitev daljinskega vodenja prometa na progi Jesenice-Sežana. Vendar je bil program začrtan precej nerealno in ga na Bohinjski progi sploh niso uresničili. Drugi pa se je rodil ob stoletnici proge leta 2006 in se je nanašal na uvrstitev Bohinjske železnice v *Unescov seznam svetovne dediščine*. **Občina Tolmin** je bila zadolžena za oblikovanje odbora za

pripravo kandidature, vendar ta ni zaživel, pa tudi sicer so najbrž možnosti za uspeh minimalne, saj **Unesco** kot enega glavnih pogojev za vpis zahteva jasno vizijo upravljanja z objektom dediščine.

Bohinjska železnica je del slovenske Javne železniške infrastrukture (JŽI), katere upravljaavec so trenutno **Slovenske železnice d.o.o.** – podjetje, o težavah katerega lahko dnevno poslušamo in katerega prihodnost je zelo meglena. **Republika Slovenija** prav tako nima izdelanega dokumenta o prometni politiki oziroma o strategiji za razvoj železnic, javnega prometa itd. Posledično tako tudi nimamo uradne vizije razvoja Bohinjske železnice. Nekoliko drugače je z interesi ob progi sami, kar se je lepo pokazalo ob praznovanju stoletnice proge leta 2006. Takrat so glavno pobudo in breme nosili občine, društva in razne institucije (muzeji, turistične organizacije) ob progi. Ob tej prilož-

nosti je bila širši javnosti vrnjena v zavest zgodovinska in kulturna vrednost te proge, pa tudi njeni potenciali za prihodnost. Temu je sledilo tudi povpraševanje – v letu dni se je redni potniški promet povečal za približno 20 odstotkov, zaživila pa je tudi ponudba izletov z muzejskim vlakom.

Zanimiv primer uresničevanja lokalnega interesa na progi je avtovlak med Mostom na Soči in Bohinjsko Bistrico, ki že vrsto let vozi na račun subvencij **Občine Bohinj** in Občine Tolmin ter **Mestne občine Nova Gorica**. Tudi ureditev dovoznih ramp na postajah Most na Soči, Podbrdo in Bohinjska Bistrica so financirale občine, čeprav to ni v njihovi neposredni pristojnosti.

Žal pa Slovenske železnice kot upravljaavec proge in zaenkrat edini izvajalec prometa na njej storijo veliko premalo v smeri izboljšane kakovosti ponudbe, povečanja kapaci-

Utrinki

domačega peciva, orehov in suhega sadja, je naš razstaveni prostor upravičil sloves zanimivega in privlačnega ponudnika.

Še posebej so se izkazali turistični podmladki iz Vrtca Most na Soči in Podružnične šole (PŠ) Breginj, ki so predstavili svoje projekte zdrave prehrane ter za pokušino pripravili najrazličnejše dobrote. »Obiskovalcem smo ponudili orehove kroglice in različne namaze, katerih okus so zelo pohvalili. Sicer pa so bili pozornosti, navdušenja in pohval še posebej deležni naši otroci, ki so se gostom predstavili z pesmicami in plesi«, je med drugim povedala **Irena Kovačič**, vodja mostarskega vrtca. Vodja PŠ Breginj **Tatjana Terlikar** pa je takole opisala dogajanje na sejmu:

»Obiskovalcem sejma smo se predstavili z uspešnim projektoma o reki Nadiži in breginjskem muzejskem jedru, s katerima smo poželi uspehe že na festivalu Turizmu pomaga lastna glava, ki ga vsako leto razpisuje Turistična zveza Slovenije. Tako smo promovirali naše naravne lepote, kot sta gora Stol in reka Nadiža, pa tudi našo bogato kulturno dediščino. Obiskovalcem smo ponudili tudi najznačilnejše stare jedi Breginjskega kota. Naš zidani 'špurget' je krasila ta prava 'plenta', z nitjo zrezana na koščke, pa 'wobejanca' in

domači ovčji sir. Vsakdo je lahko poskusil tudi 'popačano plento' s salamo in sirom ali pa se posladkal z jabolčnimi krlji iz našega sadovnjaka in s pravimi kotarskimi štruklji. Poskrbeli smo še za ubrano petje o polenti, naši Nadiži in moji vasici. Ob zvokih Betkine harmonike smo se tudi veselo zavrteli in obiskovalcem dokazovali, da tudi tu, pod Stolum, živimo dobrovoljni ljudje.«

Velik obisk in zanimanje obiskovalcev sta potrdila nujnost sodelovanja TD na tovrstni sejmski prireditvi in poudarila pomen prostovoljstva tudi v turistični dejavnosti – še posebej v letu, ki ga je Svet Evropske unije razglasil za evropsko leto prostovoljstva.

Mojca Rutar, TZGP

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE SOCIALNIH ZAVODOV SLOVENIJE

Rogla – Zaposleni v vseh treh enotah Doma upokoencev (DU) Podbrdo smo se, kot je to že v navadi, tudi letos udeležili XV. zimskih športnih iger socialnih zavodov Slovenije, ki so potekale na Rogli. V štirih disciplinah se je pomerilo okoli 600 predstavnikov iz 45 socialnih zavodov oziroma domov, ki so tekmovali

NAJELITNEJŠA JE BILA OSVOJENA SKUPNA ZMAGA, ki jo bodo zaposleni v vseh treh enotah Doma upokoencev Podbrdo prihodnje leto skušali ubraniti na Soriški planini. Foto: arhiv Doma upokoencev Podbrdo

v veleslalomu, teku na smučeh, štafeti s »šlaufi« ter v izdelovanju snežakov. Predstavniki Zgornjega Posočja smo se kljub velikemu številu udeležencev odrezali zelo dobro, saj smo domov prinesli kar nekaj odličij. Najelitnejša pa je bila zagotovo osvojen skupna zmaga, zaradi katere je direktorica **Ines Krajnik** v roke prejela prehodni pokal.

Letošnje zimске igre so potekale v

organizaciji Lambrechtovega doma iz Slovenskih Konjic, prihodnje leto pa se zimska karavana seli na naš konec, saj bo za organizacijo XVI. zimskih športnih iger na vrsti prav naš dom. Skupno prvo mesto bomo tako skušali ubraniti na bližnji Soriški planini.

Janja Lapanja Dobravec, socialna delavka, DU Podbrdo, enota Petrovo Brdo

tet, oglaševanja itd. Ravno nasprotno – zaradi slabega izvajanja storitev je odvrnjen marsikateri (potencialni) uporabnik: poleti zaradi nezadostnih kapacitet na potniških vlakih ni mogoče prepeljati vseh koles; nedolgo tega je bil zaradi odsotnosti ustreznih vagonov na avtovlaku enkrat onemogočen prevoz potnikov, drugič prevoz avtomobilov itd.

Očitno je torej, da bi morali s progo gospodariti tisti, ki ima zanjo interes. V razvitih državah so to uresničili s tako imenovano regionalizacijo železnic. In res so marsikje proge, ki so bile prej pod državno upravo precej zastavljene ali celo ukinjene, pod regionalno oziroma lokalno upravo zaživele popolnoma na novo – tak primer je na primer železnica Merano-Mals na Južnem Tirolskem (www.vinschgauerbahn.it). Drugje taki modeli obstajajo že več kot stoletje, na primer kantonske železnice v Švici, katerih eden najbolj značilnih primerov je znamenita Retijska železnica v kantonu Graubünden (www.rhb.ch). V Avstriji je ozkotirno progo St. Pölten-Mariazell nedavno prevzela spodnjeavstrijska regionalna družba **NÖVOG** (www.noevog.at) in s tem končala dolgoletno agonijo te proge. V sosednji Italiji pa je nam najbližji primer železnica Videm-Čedad (www.ferrovieudineciviale.it) – zametek deželne železniške družbe Furlanije-Juljske krajine, ki naj bi postopno postala konkurent državnemu podjetju Trenitalia.

Če se torej želimo zgledovati po uspešnih primerih v sosednjih državah, je ustanovitev pokrajin pri nas krvavo nujna. Naslednje zelo pomembno vprašanje pa je (ilustrativno): kako veliko in koliko oddaljeno naj bo središče pokrajine, ki bo še imelo dovolj posluha za železnico v Baški grapi? Glede na trenutno organiziranost Slovenskih železnic so pristojnosti za Bohinjsko progo razdeljene takole: sekciji za vodenje prometa in vzdrževanje infrastrukture imata sedež v Postojni, za tovorni promet v Koprju, za potniški promet v Ljubljani in za vleko v Divači. In stanje je temu primerno ...

Matjaž Marušič, tajnik Društva za Bohinjsko-goriško progo

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih finančah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN in 107/10), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. 12. 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (Uradni list EU, L 379), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007 – 2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2011 (Sklep Vlade RS št. 30301-5/2010/3, z dne 16. 12. 2010) in Sheme »de minimis« »Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih v Posočju« (številka priglasitve: M001-1783262-2009), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZAPOSLENIH V PODJETJIH NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2011

I. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2011 v obliki nepovratnih sredstev, ki se bodo dodeljevala podjetjem za:

a. **Izobraževanje zaposlenih** (izobraževanje se nanaša na pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanjih),

b. **Usposabljanje zaposlenih** (ki se nanaša na pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti).

Upravičeni stroški, za katere je mogoče pridobiti subvencijo oz. pomoč, so:

- stroški izobraževanj in usposabljanj,
- potni stroški oseb, ki se izobražujejo in usposabljujejo na odobrenih izobraževanjih in usposabljanjih, s tem, da njihova višina ne sme presegati 10 % upravičenih stroškov vseh odobrenih izobraževanj oziroma usposabljanj skupaj.

Stroški lastnega dela vlagatelja niso upravičeni do sofinanciranja.

Davek na dodano vrednost v nobenem primeru ni upravičen strošek.

Skupna vrednost pomoči za posamezen projekt:

- do 100 % vrednosti upravičenih stroškov.

Skupna višina sofinanciranja izobraževanj in usposabljanj, ki jo lahko prejme upravičenec, ne bo mogla preseči 12.000 EUR. V primeru, da sredstva iz javnega razpisa niso porabljena v celoti, se lahko upravičencu dodelijo višja sredstva (ostanek se enakomerno porazdeli med upravičence).

II. Pogoji dodeljevanja – Pomoč za izobraževanje in usposabljanje se dodeljujejo v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. 12. 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (Uradni list EU, L 379). V skladu s pravilom de minimis, skupna pomoč de minimis, dodeljena kateremu koli podjetju, ne sme presegati 200.000 EUR v kateremkoli obdobju treh proračunskih let. Skupna pomoč de minimis, dodeljena kateremu koli podjetju, ki deluje cestnoprometnem sektorju, ne

sme presegati 100.000 EUR v kateremkoli obdobju treh proračunskih let. Ti zgornji meji se uporabljata ne glede na obliko pomoči de minimis ali zastavljeni cilj. V kolikor je prejemnik pomoči de minimis, za iste upravičene stroške, že prejel državno pomoč, vsota dodeljenih državnih pomoči ne sme presegati dovoljenih intenzivnosti državnih pomoči.

Na razpis se lahko prijavijo vlagatelji, ki bodo v letu 2011 in sicer v času od objave razpisa v Uradnem listu RS do 28. 10. 2011 vključevali zaposlene v programe izobraževanj in usposabljanj.

Na razpis se lahko prijavijo gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3 in 83/09 Odl. US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8) in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS, št. 44/07-UPB2),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 106/10),
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev niso upravičeni vlagatelji:

- ki so za iste upravičene stroške pridobila pomoči po drugih predpisih oz. s predvidenim zneskom pomoči »de minimis« presegajo predpisane intenzivnosti;

- ki delujejo na področju ribiškega ali ribogojnega sektorja;
- ki delujejo na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti;
- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov kadar je:
 - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- kadar je pomoč namenjena za izvozom povezane dejavnosti v tretje države ali države članice;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga;
- ki delujejo na področju sektorja premogovništva;
- ki opravljajo cestne prevoze blaga za najem ali plačilo in je pomoč namenjena za nabavo vozil za cestni prevoz tovora;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah kot jih določa Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2).

III. Merila za izbiro

Merila za vrednotenje vlog so navedena v preglednici na strani 39.

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči vsaj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV. Okvirna višina sredstev in obdobje financiranja

Višina nepovratnih sredstev, ki bodo na razpolago v letu 2011, znaša okvirno 196.000 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na

Preglednica: Merila za vrednotenje vlog

Merilo	Število točk
a. Čas ustanovitve podjetja	največ 10
b. Velikost podjetja	največ 4
c. Strategija razvoja kadrov	največ 12
d. Skladnost izobraževanja in usposabljanja zaposlenih s strategijo vlagatelja (s poudarkom na strategiji razvoja kadrov)	največ 14
e. Finančna konstrukcija in utemeljenost predlaganega projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih	največ 24
f. Predhodna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje kadrov	največ 17
g. Predhodno dodeljena sredstva	največ 15
h. Lokacija vlagatelja	največ 4
SKUPAJ	100

proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166 – Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje za katerega so namenjena razpisana sredstva je proračunsko leto 2011. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo sofinancirala le upravičene stroške, nastale od objave razpisa v Uradnem listu RS do 28. 10. 2011.

V. Način prijave in razpisni roki

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 17. 5. 2011 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (šesto nadstropje, pri recepciji) najkasneje do 17. 5. 2011 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrežno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: »NE ODPIRAJ – VLOGA – JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2011«, in s polnim nazivom in naslovom vlagatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen

obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 16: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški projekta in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. Vsebina vloge

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu predloži pravilno zapечатeno ovojnico in dokumente po naslednjem vrstnem redu:

- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
- izpolnjen, podpisana in žigosan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2);
- originalno potrdilo pristojnega Davčnega urada Republike Slovenije o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis;

- izpolnjen, podpisan in žigosan obrazec Podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3) in zahtevane obvezne priloge:

- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2009 potrjene s strani AJ-PES-a, 2010 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju);
- izpolnjen obrazec Predstavitev projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih pri prijavitelju v Posočju v letu 2011 (razpisni obrazec št. 4);
- za vsako vrsto izobraževanja in/ali usposabljanja izpolnjen obrazec Podatki o prijavljenem izobraževanju in/ali usposabljanju (razpisna obrazca št. 4.1 in/ali 4.2) s prilogami (program s ceno/ predračun/ predpogodba);
- izpolnjen obrazec Predhodna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje kadrov – v zadnjem letu (razpisni obrazec št. 5);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 6).

Podjetjem ustanovljenim v letu 2011 ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja ustanovljena v letu 2010 priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2010.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga,

ICRA d.o.o. Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija

LOKACIJA VEM ZA IDRIJSKO-CERKLJANSKO IN POSOČJE

Na lokaciji VEM za Idrijsko-Cerkljansko in Posočje potencialnim podjetnikom, delujočim podjetjem in mladim tudi v letu 2010 nudimo celovite podpirne storitve:

- s pomočjo e-VEM sistema vam nudimo enotne storitve VEM pri registraciji enostavne eno-osebne in enostavne več-osebne d.o.o. ter registraciji samostojnega podjetnika ter izvedbo sprememb in ostale postopke preko portala e-VEM za podjetja: vpis davčnih podatkov, prijave v obvezna socialna zavarovanja, prijava prostega delovnega mesta itd.,
- izvajamo osnovne svetovne storitve povezanih z zagonom, poslovanjem in razvojem podjetij,
- posredujemo informacije vsem zainteresiranim (npr. možnost pridobivanja finančnih sredstev, možnosti ustanavljanja podjetij, informacije o ostalih podpornih institucijah za podjetništvo, druge informacije o podjetništvu ...),
- podajamo nasvete glede razvoja poslovnih idej, uporabe različnih podpornih instrumentov, usmerjanja k državnim spodbudam, ki so na voljo za spodbujanje razvoja podjetništva in podobno.

Storitve VEM so dosegljive:

- v prostorih **Posoškega razvojnega centra**, Ulica Padlih borcev 1b, v Tolminu in
- na **Idrijsko-Cerkljanski razvojni agenciji d.o.o. Idrija**, Mestni trg 1, v Idriji.

Za dodatne informacije

- nam pišite na e-naslov info@prc.si oziroma mateja.bizjak@icra.si ali
- nas pokličite na telefonsko številko Posoškega razvojnega centra 05 38 41 500, oziroma Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije 05 37 43 911.

Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

Idrijsko - Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII. Datum in način obravnave vlog

Odpiranje vlog bo 20. 5. 2011.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje – Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejetju poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, so strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno

označene vloge se zavrzajo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavrzajo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezne.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 60 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samo-

upravo in regionalno politiko, Dunajska 58, Ljubljana, s pripisom »PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2011« in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII. Pogodba

V primeru pozitivnega sklepa o izboru bodo vlagatelji s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisali pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in celotno vrednostjo odobrenega projekta izobraževanj in usposabljanj zaposlenih.

IX. Razpisna dokumentacija

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1 b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00 uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-mail: info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktni osebi:

- Tina Gregar na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel. 01/32-01-364, e-pošta: tina.bregar@gov.si) in
- mag. Almira Pirih na Posoškem razvojnem centru (tel. 05/38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si).

Duša Trobec Bučan, ministrica

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih finančah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN in 107/10), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2011 (Sklep Vlade RS št. 30301-5/2010/3, z dne 16. 12. 2010) in Sheme državne pomoči »Regionalna shema državnih pomoči« (številka prigraslitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/I), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA KADROV Z NAJMANJ SREDNJEŠOLSKO IZOBRAZBO NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2011

I. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje upravičenih stroškov dela (drugi bruto plače) podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike in se dodelijo za obdobje dveh let (24 mesecev). Zaposlitev mora biti povezana z izvedbo projekta začetne naložbe (naložba v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu). To pomeni, da se nanaša na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in je ustvarjena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe.

Upravičeni stroški so:

- bruto plača (drugi bruto) za zaposlene v podjetju in pri samostojnih podjetnikih,
- obvezni prispevki za socialno varnost za zasebnike.

Najvišja dovoljena stopnja sofinanciranja lahko znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov ustvarjenih delovnih mest povezanih z investicijo za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 10 odstotnih točk in za mala podjetja 20 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Upošteva se tista bruto plača, ki jo v vlogi opredeli vlagatelj.

Maksimalna vrednost sofinanciranja za samozaposlene znaša polovico mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost, pri čemer se upoštevajo tisti, ki jih v vlogi opredeli vlagatelj.

II. Pogoji dodeljevanja

Na razpis se lahko prijavi:

- a. delodajalci, ki bodo v letu 2011 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2011 v Posočju na novo zaposlili za nedoločen čas kadre z najmanj srednješolsko izobrazbo in bodo delovno mesto ohranili vsaj 5 let (velika podjetja) oziroma vsaj 3 leta (srednja in mala podjetja), oboje šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno;

sofinanciranje upravičenih stroškov plač kadrom, ki so bili kadarkoli doslej pri vlagatelju ali njegovem povezanem podjetju že zaposleni za nedoločen čas, ni upravičeno;

b. posamezniki, ki se bodo v letu 2011 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2011 v Posočju samozaposlili, imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in bo njihovo delovno mesto ohranjeno vsaj 3 leta.

Na razpis se lahko prijavi gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3 in 83/09 Odl.US: U-I-165/08-10, U-p-1772/08-14, U-p-379/09-8) in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS, št. 44/07-UPB2),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem

prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 106/10),

- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- fizične osebe morajo imeti registrirano dejavnost na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavi tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev niso upravičeni vlagatelji:

- ki so za svojo dejavnost pridobila igralniško koncesijo;
- ki delujejo na področju ribištva ali premogovništva;
- ki delujejo na področju pridelave kmetijskih pridelkov naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503

- in 4504 za plutaste izdelke;
- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov kadar je:
 - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- ki delujejo na področju jeklarstva ali železarstva;
- ki delujejo na področju proizvodnje sintetičnih vlaken;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (Uradni list EU, C 244 z dne 1.10.2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;
- za aktivnosti povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitve in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe

o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

III. Merila za izbiro

Merila za vrednotenje vlog so navedena v preglednici.

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV. Okvirna višina sredstev in obdobje financiranja

Višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago, znaša v letu 2011 okvirno 24.000 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje za katerega so namenjena nepovratna sredstva, so proračunska leta 2011, 2012 in 2013.

V letu 2011 bo Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sofinancirala upravičene stroške, nastale od zaposlitve kadrov za nedoločen čas do izstavitve zahtevka za sofinanciranje (skrajni rok je 15. 11. 2011). V primeru velikega števila prijavljenih zaposlitev se obdobje sofinanciranja v letu 2011 lahko ustrezno skrajša.

V kolikor proračunska sredstva za izvajanje pogodbenih obveznosti v letu

Preglednica: Merila za vrednotenje vlog

Merilo	Število točk
a. Čas ustanovitve podjetja	največ 10
b. Število novih zaposlitev	največ 22
c. Vlagatelj zaposluje študenta PRC-ja	največ 4
d. Lokacija vlagatelja	največ 4
e. Zaposlovanje kadrov tehničnih usmeritev oziroma kadrov s področja gostinstva in turizma	največ 20
f. Skladnost zaposlovanja z razvojno vizijo vlagatelja, v kateri je področje človeških virov posebej obdelano	največ 30
g. Predhodno dodeljena sredstva	največ 10
SKUPAJ	100

2012 in/ali 2013 ne bodo zagotovljena, pogodbene obveznosti Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko prenehajo, pogodbene obveznosti prejemnika glede trajanja zaposlitve pa se proporcionalno zmanjšajo.

Sredstva se dodeljujejo za vsako leto posebej, in sicer enkrat letno za nazaj, največ za obdobje zaposlitve v tekočem letu.

V. Način prijave in razpisni roki

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 16. 8. 2011 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (šesto nadstropje, pri recepciji) najkasneje do 16. 8. 2011 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: »NE ODPIRAJ – VLOGA – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2011« in s polnim nazivom

in naslovom vlagatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 13: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene vlagatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški projekta in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. Vsebina vloge

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu, predloži pravilno zapečateno ovojnico in izpolnjene, podpisane ter žigosane dokumente, zvezane v skupen dokument, po naslednjem vrstnem redu:

- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o povezanosti nove zaposlitve oz. samozaposlitve z naložbo v

Utrinki

SE BO NA ŠVICARSKI RAZPIS POLEG FUNDACIJE PRIJAVIL ŠE KDO?

Kobarid – Sklad za nevladne organizacije in male projekte v okviru partnerstva v Sloveniji deluje v okviru Slovensko-švicarskega programa sodelovanja za zmanjševanje gospodarskih in socialnih razlik v razširjeni Evropski uniji. Slednji bo v prihodnjih treh letih v Sloveniji sofinanciral projekte nevladnih organizacij in male partnerske projekte. Na prvem razpisu je bilo tako za sofinanciranje izbranih 14 projektov v skupni višini 863.421,20 švicarskih frankov, drugi javni razpis pa bo predvidoma ob-

javljen že marca. Potencialni kandidati lahko več informacij o tem dobijo na spletni strani www.svicarski-prispevek.si.

Med izbranimi prijavitelji projektov je tudi predstavnica Zgornjega Posočja, in sicer Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«, ki je bila na razpisu uspešna in si s tem zagotovila sredstva v višini 50.000 švicarskih frankov. Projekt Zgodovina povezuje se bo izvajal 15 mesecev in bo zajemal različne dejavnosti. Ker je bil predpogoj, da je v projekt vključen tudi partner iz Švice, je Fundacija k sodelovanju povabila Društvo Stelvio-Umbrail 14/18 (Verein Stelvio-Umbrail 14-18), ki je leta

2008 odprlo prvi muzej o prvi svetovni vojni v Švici. Najdemo ga v kraju Sta. Maria v dolini Val Müstair pod prelazom Stelvio, ki slovi po svoji naravni lepoti, nacionalnem parku in objektih pod Unescovo zaščito.

Vsebina projekta temelji na medsebojnem sodelovanju, obisku in izmenjavi izkušenj. V Kobaridu bo poleg tega v prostorih fundacije na ogled tudi razstava o dediščini soške fronte z uporabo sodobne opreme in tehnologije. Posneli bomo kratek predstavitveni film Zgornjega Posočja ter pripravili glasbeno zgoščenko z vojaškimi pesmimi narodov, ki so se borili na soški fronti. Poleg tega bomo v muzejih na prostem uredili

panoramske fotografije, ki bodo dostopne tudi na naši spletni strani, načrtujemo pa še druge dejavnosti, med katere sodi tudi okrogla miza, na kateri si bodo lahko izkušnje izmenjali turistični akterji iz Posočja in gostje iz Švice.

Z uspešno izvedenim projektom se bo z mirovnim sporočilom simbolično povezala nekdanja jugozahodna frontna linija od švicarsko-italijansko-avstrijske tromeje na severu do doline Soče na jugu. To pa je že dobro izhodišče za vzpostavitev Evropskega parka miru.

Tadej Koren, Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«

Natečaj MOJ PLANET – ČIST IN ZELEN

Posoški razvojni center in Občina Tolmin razpisujeta likovno-literarno-multimedijski natečaj z naslovom Moj planet – čist in zelen. Namen natečaja je razvijati ekološko ozaveščenost in vzorce trajnostno naravnane vedenja, otroke in mladostnike spodbuditi k aktivnemu razmišljanju o problematiki povezani z neustreznim odlaganjem (nevarnih) odpadkov, prikazati, kako to problematiko dojemajo otroci in spodbuditi inovativne zamisli mladih, ki dokazujejo, da lahko živimo tudi drugače.

Z natečajem želimo doseči, da otroci in mladostniki razvijajo spretnosti razmišljanja o okoljskih problemih povezanih s kopičenjem odpadkov, neustreznim odlaganjem, divjimi odlagališči, neustreznim skladiščenjem nevarnih odpadkov, prepoznajo vpliv človekovega delovanja na okolje in predlagajo rešitve za nastale probleme, raziskujejo dejanske prakse v lokalnem okolju, da razvijajo sposobnost interpretacije, ter inovativnega in ustvarjalnega mišljenja.

TEMATIKA NATEČAJA: »MOJ PLANET – ČIST IN ZELEN«

Hej! Tudi mi smo tu! Čeprav smo mladi, dokazujemo, da nam ni vseeno. Za naravo moramo skrbeti, tako kot narava skrbi za nas. V preteklosti so ljudje naredili veliko napak in na raznorazne načine škodovali okolju. Mladi se tega zavedamo in obljublamo, da bomo mi z naravo ravnali boljše.

Ker si narava to zasluži. Ker želimo biti boljši. Ker to znamo. **In naš planet je veličasten! Čudovit! Mi pazimo nanj!**

Povabilo

Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendij je 28. januarja 2011 na svojih spletnih straneh in v Uradnem listu RS (št. 6/2011) objavil

JAVNO POVABILO K PRIJAVI ZA SOFINANCIRANJE ŠOLNIN ZA ZMANJŠEVANJE IZOBRAZBENEGA PRIMANJKLJAJA V ŠOLSKIH LETIH OD 2007/2008 DO 2012/2013.

Namen programa: pridobitev višje ravni izobrazbe; večja dostopnost izobraževanja, povečanje splošne izobrazbene ravni odraslih do zaključene srednješolske izobrazbe.

Predmet razpisa: 90 odstotkov sofinanciranja šolnin za uspešno opravljene obveznosti srednješolskega izobraževanja odraslih.

Prijavitelji so lahko: posamezniki (odrasle osebe stare med 25 in 64 let), ki nimajo dokončane V. stopnje srednješolske izobrazbe.

Cilj javnega povabila je s sofinanciranjem šolnin spodbuditi odrasle osebe k dokončanju programov formalnega izobraževanja do srednješolske ravni izobrazbe (do V. stopnje izobrazbe) in s tem k dvigu njihovega izobrazbenega nivoja.

Program upravičencem omogoča sofinanciranje formalnega izobraževanja za boljše zaposljivost.

Trajanje programa je odvisno od programa, v katerega se posameznik vključuje.

Razpoložljiva sredstva: 6.923.610 evrov

Kam oddati ponudbo? Ponudbo lahko oddate na naslov: Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, Dunajska 22, 1000 Ljubljana

Rok prijave: do porabe sredstev oziroma do 15. julija 2013.

Kontaktna oseba: bojan.ivajnsic@sklad-kadri.si

Celotno besedilo je objavljeno na: http://www.sklad-kadri.si/fileadmin/dokumenti/Razpisi/107-javno_povabilo/Javno_povabilo.pdf ■

osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva (razpisni obrazec št. 2);

- izpolnjen, podpisan in žigosan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 3);
- originalno potrdilo pristojnega Davčnega urada Republike Slovenije o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis;
- izpolnjen, podpisan in žigosan obrazec Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 4) in zahtevane obvezne priloge;
- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2009 in 2010 potrjene s strani AJPES-a);
- izpolnjen obrazec Predstavitev projekta novih zaposlitev (razpisni obrazec št. 5);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 6).

Podjetjem ustanovljenim v letu 2011 ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida. Podjetja ustanovljena v letu 2010 priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2010.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII. Datum in način obravnave vlog

Odpiranje vlog bo 19. 8. 2011.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje – Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejetju poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrnila.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavrnejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezno.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v

roku 45 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Dunajska 58, Ljubljana, s pripisom »Pritožba NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2011« in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII. Pogodba

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev, bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje. Pogodba bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo projekta.

IX. Razpisna dokumentacija

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1 b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00 uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-pošto: info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktne osebi:

- **Tina Bregar** na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel. 01/32-01-364, e-pošta: tina.bregar@gov.si) in
- mag. **Almira Pirih** na Posoškem razvojnem centru (tel. 05-38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si).

Duša Trobec Bučan, ministrica

Pogoj za sodelovanje na natečaju: sodelujejo lahko otroci in mladostniki s stalnim prebivališčem v občini Tolmin.

Udeleženci natečaja bodo sodelovali v treh tekmovalnih skupinah glede na starost:

1. tekmovalna skupina: 6 do 8 let,
2. tekmovalna skupina: 9 do 11 let,
3. tekmovalna skupina: 12 do 14 let.

Na predstavitvi likovnih izdelkov na temo »Moj planet – čist in zelen« v okviru EKO praznika lahko sodelujejo tudi vrtci, vendar otroci na bodo vključeni v tekmovanje za najboljši izdelek.

NATEČAJNE KATEGORIJE

1. LIKOVNI NATEČAJ

Izdelek je lahko risba, slika, kolaž, grafika v katerikoli likovni tehniki, vsaj v A3 formatu (risalni list).

Izdelek je lahko delo enega ali več avtorjev skupaj. Sodelujejo lahko otroci, stari od 6 do 8 let.

Na hrbtni strani naj avtor/avtorji obvezno napiše/jo:

- naslov izdelka,
- ime in priimek avtorja/avtorjev,
- starost avtorja/avtorjev,
- datum,

v primeru, da otroci sodelujejo v okviru šole pa še:

- razred,
- ime in priimek mentorja (e-pošta mentorja) ter
- polno ime in naslov šole.

2. LITERARNI NATEČAJ

Izdelek naj bo besedilo, zapisano v katerikoli literarni obliki, dolgo največ dve strani (A4 format).

Izdelek je lahko delo enega ali več avtorjev skupaj. Sodelujejo lahko otroci in mladostniki, stari od 9 do 14 let (dve starostni tekmovalni skupini).

Na hrbtni strani naj avtor/avtorji obvezno napiše/jo:

- naslov izdelka,
- ime in priimek avtorja/avtorjev,
- starost avtorja/avtorjev,
- datum,

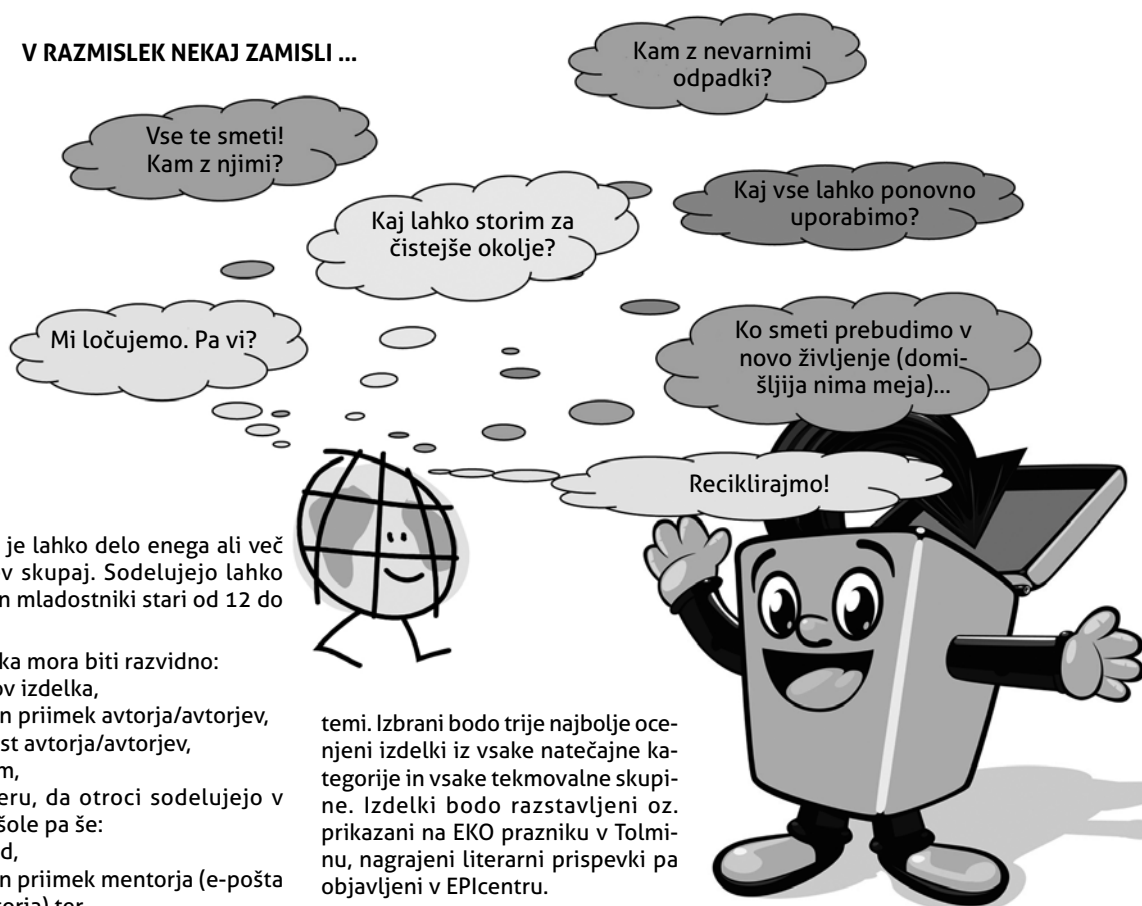
v primeru, da otroci sodelujejo v okviru šole pa še:

- razred,
- ime in priimek mentorja (e-pošta mentorja) ter
- polno ime in naslov šole.

3. MUTIMEDIJSKI NATEČAJ

Izdelek je lahko videoposnetek posnet izključno z mobilnim telefonom. Posnetek je lahko dodatno opremljen z računalniško animacijo, dolžina posnetka pa je lahko največ 3 min.

V RAZMISLEK NEKAJ ZAMISLI ...

Izdelek je lahko delo enega ali več avtorjev skupaj. Sodelujejo lahko otroci in mladostniki stari od 12 do 14 let.

Iz izdelka mora biti razvidno:

- naslov izdelka,
- ime in priimek avtorja/avtorjev,
- starost avtorja/avtorjev,
- datum,

v primeru, da otroci sodelujejo v okviru šole pa še:

- razred,
- ime in priimek mentorja (e-pošta mentorja) ter
- polno ime in naslov šole.

NAČIN PRIJAVE, POGOJI IN OCENJEVANJE IZDELKOV

Izdelke pošljite po pošti do vključno **15. aprila 2011**, na naslov: Posoški razvojni center, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin.

Izdelku je nujno treba priložiti tudi izpolnjen prijavi obrazec.

Z udeležbo na natečaju avtorji avtomatično pristanejo na javno objavo imen avtorjev ter javnim prikazom izdelkov v okviru EKO praznika oz. z objavo literarnega prispevka v EPI-centru.

Vse prispele izdelke bo pregledala in ocenila komisija, ki jo bo imenoval Posoški razvojni center.

Komisija bo upoštevala dela, ki bodo izdelana v okviru natečaja. Ocenjevala bo ustvarjalnost, domiselnost in izvirnost pristopa k obravnavani

temi. Izbrani bodo trije najbolj ocenjeni izdelki iz vsake natečajne kategorije in vsake tekmovalne skupine. Izdelki bodo razstavljeni oz. prikazani na EKO prazniku v Tolminu, nagajeni literarni prispevki pa objavljeni v EPIcentru.

Avtorji izbranih izdelkov bodo prejeli priznanja, nagrado pa bodo prejeli prvo uvrščeni izdelki iz vsake natečajne kategorije in vsake tekmovalne skupine. Vsi preostali udeleženci natečaja bodo prejeli simbolične nagrade za trud in sodelovanje.

Po zaključku natečaja prejetih izdelkov ne bomo vračali avtorjem. Vsi izdelki bodo ostali v lasti Posoškega razvojnega centra.

NAGRADE ZA PRVO UVRŠČENE IZDELKE:

Likovni natečaj

- nagrada za prvo uvrščeni izdelek v tekmovalni skupini 6 do 8 let ... **otroško kolo**

Literarni natečaj

- nagrada za prvo uvrščeni izdelek iz tekmovalne skupine 9 do 11 let ... **mobilni telefon Samsung Champ C3300**

- nagrada za prvo uvrščeni izdelek iz tekmovalne skupine 12 do 14 let ... **mobilni telefon Samsung Champ C3300**

Multimedijski natečaj

- nagrada za prvo uvrščeni izdelek iz tekmovalne skupine 12 do 14 let ... **digitalna kamera JVC Full HD GC-FM**

Informacije

Posoški razvojni center, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin (www.prc.si). Telefon: 05/38-41-500, e-pošta: info@prc.si

Sponzorji natečaja

- ELEKTROCENTER LAHARNAR, Tolmin
 - SKRTEL d.o.o. trgovina MOBITMIN, Tolmin
 - Kolesarski center BONČA, Idrija
- Tjaša Maurič, Posoški razvojni center

PRIJAVNI OBRAZEC

Ime in priimek:

Starost:

Naslov:

Na natečaju sodelujem v kategoriji (označi): Likovni natečaj Literarni natečaj Multimedijski natečaj

Podpis avtorja:

Podpis staršev:

S svojim podpisom in podpisom staršev pristajam na obdelavo svojih osebnih podatkov za potrebe natečaja in javno objavo oz. javnim prikazom svojega izdelka.

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
do 8. 4.	BOVEC , mala dvorana Kulturnega doma Bovec	Razstava del arhitekturnega natečaja Arhitektura v sodobni preobleki – Med tradicijo in energijsko učinkovitostjo	Posoški razvojni center (Miro Kristan): 05/38-41-885, miro.kristan@prc.si
do 29. 3.	TOLMIN , Tolminski muzej	Likovna razstava Rudija Skočirja »Pasijon, vigilija in lepota bivanja in spoznanja«	Tolminski muzej: 05/38-11-360, muzej@tol-muzej.si
22. 3. (20.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Predstava Trieste – alessandria embarked	Zveza kulturnih društev Tolmin: 05/38-11-801 (9. – 12. ure), zkdtolmin@siol.net
23. 3. in 26. 3.	BOVEC , Kanin	Brezplačni test smuči ELAN	Soča rafting d.o.o.: 05/38-96-200 ali 041-724-472, info@socarrafting.si
25. 3. (17.00)	KOBARID , Knjižnica Kobarid	Lisica Mica – Ura pravljic za otroke od 4. leta dalje	Knjižnica Kobarid: 05/38-90-191
25. 3. (19.00)	TOLMIN , Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	Potopisno predavanje Tanje Žnidarčič in Luka Brezavščka: Skandinavija v kraljestvu losov in severnih jelenov	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin: 05/38-11-526
25. 3. (20.00)	TOLMIN , Center Mink	MinK, stand up: Tin Vodopivec, Mladen Pahović in Janez Trontelj	Center Mink Tolmin: 05/90-16-445, info@mmcmink.org
25.–27. 3.	LJUBLJANA , Gospodarsko razstavišče	COLLECTA – mednarodni sejem zbirateljstva	Primorski sejem d.o.o.: tel.: 05/62-60-216, www.primorski-sejem.si
26. 3.	POSOČJE	Čistilna akcija: Očistimo Posočje 2011 (v primeru dežja bo akcija preložena na 2. april)	Barbara Podpečan Jesenšek: 051-352-357 Janko Volaric: 041-728-613 Nataša Bartol: 041-938-484
26. 3.	SOLKAN	Po stopinjah Valentina Staniča	PD Tolmin (Milena Brešan in Rudi Rauch): 05/38-82-033, pdtolmin@gmail.com
26. 3.	BOVEC , Kanin	Gremo visoko , party z Vidom Valičem in Kingstoni na 2.204 m	kaninski.center@siol.net
26. 3. (14.00)	KOBARID , Kamp Koren	Odprtje in pohod po 2. delu Huljeve poti čez Ozben	PD Kobarid ali Zdravko Likar: 05/38-00-820
26. 3. (20.00)	BOVEC , Kulturni dom Bovec	V Bovcu z »in« frizuro	Kulturni dom Bovec: 05/38-86-758 ali 051-361-070, kulturni.dom.bovec@gmail.com
27. 3.	PETROVO BRDO	Tradicionalni zimski vzpon na Porezen	PD Tolmin (Vinko Pagon): 041-261-075, pdtolmin@gmail.com
27. 3. (18.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Pustolovska komedija Guliverjeva potovanja	Kinogledališče Tolmin: 05/38-11-801 (9. – 11.00)
28. 3. (20.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Pustolovska komedija Guliverjeva potovanja	Kinogledališče Tolmin: 05/38-11-801 (9. – 11.00)
29. 3. (17.15)	TOLMIN , Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin	Ura pravljic Lisica Mica za otroke od 4. leta dalje in brezplačna predstava Mineštralala, Gledališče Ku-kuc za otroke od 3. leta dalje	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin: 05/38-11-526
29. 3. (10.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Območno srečanje otroških folklornih skupin 2011	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170
29. 3. (20.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Gledališka predstava Žalujoči ostali (gledališka skupina Kontrada Kanal)	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170
30. 3.	BOVEC , Kanin	Brezplačni test smuči ELAN	Soča rafting d.o.o.: 05/38-96-200 ali 041-724-472, info@socarrafting.si
31. 3. (19.00)	KOBARID	Predstavitve poštne znamke Dolina Soče – Pot miru, Fotografska razstava Mirka Bijukliča o lepotah Posočja in Interpretacija novele Kruh (Ciril Kosmač) v izvedbi dramske igralka Dušanke Ristić	Fundacija Poti miru v Posočju: 05/38-90-167
31. 3. (19.00)	TOLMIN , Kinogledališče Tolmin	Fotografska razstava: Fotografska skupina PD Tolmin	Kinogledališče Tolmin: 05/38-11-801 (9. – 11.00)
2. 4. (19.00)	PODBRDO , OŠ Podbrdo – telovadnica	Letni koncert ŽePZ Okarina	KD Podbrdo (Amalija Kos): 031-788-265
2. 4. (22.00)	TOLMIN , Center Mink	Koncert: Divine Illusion	Center Mink Tolmin: 05/90-16-445, info@mmcmink.org
3. 4. (18.00)	KNEŽA , Dvorana na Kneži	Komedija Hodl de bodl ali Pri vaškem koritu (Gledališka skupina Bc)	Nejc Borovničar: 041-872-936
9. 4.	BOVEC , Kanin	Samba na snegu	kaninski.center@siol.net
15. 4. (15.30)	PODBRDO , OŠ Podbrdo – jedilnica	Delavnica »Moj pušl je ta lepš« (izdelava »pušlov«)	Cveto Zgaga (Društvo Baška dediščina): 041-259-139, cveto.zgaga@gmail.com

Informacije za *Koledar prireditev* za naslednjo številko **EPICentra** lahko **do 25. marca 2011** posredujete Mateji Skok na telefon **05/38-41-502** ali e-naslov **mateja.skok@prc.si**. Objavili bomo prireditve oziroma dogodke, ki se bodo predvidoma zgodili **po 5. aprilu 2011**.

Objava v *Koledarju prireditev* je **brezplačna**. Namenjena je informiranju prebivalcev Zgornjega Posočja, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev oziroma podjetij. Objavljamo naslednje podatke: datum in uro, naslov prireditve, kontaktnega organizatorja in telefonsko številko, e-naslov ali spletno stran. Če želite v *EPICentru* objaviti članek o svoji prireditvi, oglas ali oglasno sporočilo, so vam informacije na voljo na spletni strani **www.prc.si**.

Popravek

Škratarije

Pust je pregnal zimo, ne pa tudi našega zvestega spremljevalca tiskarskega škratka Fon Feliksa, ki nam jo

na vsake toliko malce zagode. V prejšnji številki **EPICentra** mu je tako uspelo uloviti kar dve muhi na en mah. V članku *Pri 90-ih* še vedno č-

la in polna energije je avtorico besedila **Janjo Gruden Šavli** zmotno predstavil kot vnukinjo 90-letnice, pod fotografijo pa še pripisal, da je

na njej mati Barbi v krogu svojih vnukov, namesto pravnukov.

(**Uredništvo EPICentra**)

